

ច្បាប់ក្រម

បទភាគគតិ

១- នេះគឺច្បាប់ក្រម
ប្រើឱនលំទោន

ប្រសើរឧត្តម
កុំបីមានឆ្លង

ទូន្មានអ្នកផង
ប្រាជ្ញាបុណ្យផង

កើតដោយប្រណិប័តន៍ ។

នូវអ្នកណា

ទោះយកអាត្មា

ច្រូលសាសន៍ពុទ្ធរត្ន

ច្រូរធ្វើឱ្យត្រង់

ដោយនូវបន្ទាត់

ហៅស្វែងសម្បត្តិ

យកផ្លូវនិព្វាន ។

នូវអ្នកផង

ទោះដឹងយល់ហោង

ចិត្តនោះឱ្យហ៊ាន

បំពេញព្រះផ្នួស

ដោយព្រះទូន្មាន

កុំធ្វើលីកលាន

ដោយចិត្តអន្ធតាល ។

ម្តាយឪពុកសោតណា

ស្រឡាញ់ស្នូនភ្លា

ហៅកូនសង្សារ

អាចមកបំបួស

ហេតុចង់សម្ភារ

ប្រើបង់អន្ធតាល

រៀនដោយក្រមច្បាប់ ។

៥- សង្ខាតសរសេរ

អស់អញកុំខ្ជិល

ទើបបានជាគាប់

សង្ខាតសូត្ររៀន

ដោយគ្រូប្រញាប់^(១)

កុំធ្វើលេលាប់

ដោយចិត្តមាក់ងាយ ។

វិហារអស់សាមណេរ

សង្ខាតសូត្ររៀន

កុំធ្វើរាយមាយ

សង្ខាតសរសេរ

អាស្វរមេបា

អាចយកមកធ្វើ

មួយចង់ក្តីច្បាប់

មួយចង់ប្រាជ្ញា

១០- វិហារអស់សាមណេរ

លំអុតបម្រើ

សង្ខាតសូត្ររៀន

លំអុតបម្រើ

ម្តាយមកបង្វែរ

ដូចលោកទាំងឡាយ

ដូចនៅគ្រហស្ថ ។

នឹងគ្រូបាធូរាយ

សូត្ររៀនឱ្យណាស់

នាំញាតិទាំងឡាយ ។

ចិញ្ចឹមរក្សា

នឹងគ្រូបាធូរាយ

ប្រយោជន៍ទាំងបី ។

ឱ្យបានខ្លួនគាប់

មិនឱ្យអប្រិយ

នាំញាតិទាំងឡាយ ។

កុំធ្វើដែលដែរ

អ្នកជាបាធូរាយ

ឪពុកទីទៃ ។

កុំធ្វើអៀនប្រៀន

ផ្តាច់ដោយហេតុផល

ក្តីច្បាប់កុំបីបង់ ។

អ្នកជាបាធូរាយ

កុំធ្វើពាយងាយ

ទុកស្មើអម្ចាស់

ប្រាជ្ញាយល់ច្បាស់

កុំឱ្យអន្តរាយ

ហេតុចង់ពណ្តរាយ

នៅនាលោកិយ

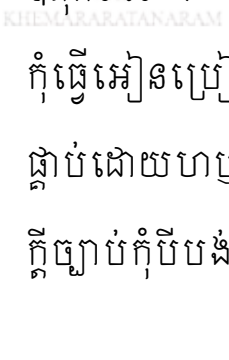
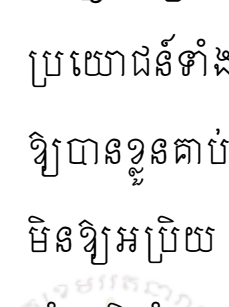
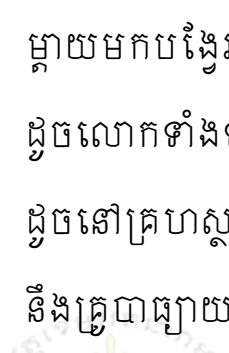
មួយចង់បារមី

ត្រង់ក្តីពាយងាយ

ជូនបុណ្យទៅម្តាយ

ក្នុងចិត្តសព្វថ្ងៃ

បារម្ភមែនៗ

ច្បាប់នេះសោតណា
ត្រង់ណាហៅច្បាប់

សព្វថ្ងៃសោតណា
បម្រើបាធុរាយ

ច្បាប់នេះសោតណា
ទោះខ្លួនឥតបុណ្យ

១៥- ហេតុបានដឹងច្បាប់
ទោះទៅបម្រើ

ក្តីនេះជាច្បាប់
កុំសើចតិះជៀល

សាមណេរណាៗ
ឱ្យយកត្រចៀក

ទូន្មានអាត្មា
កាន់ខ្ជាប់កុំបីបង់
ខ្លួនបានជាធំ ។

ទូន្មានអាត្មា
ឱ្យមានបារម្ភ
ទៅដល់មហាក្សត្រិយ៍ ។

ទូន្មានអាត្មា
បម្រើមហាក្សត្រិយ៍
យសនោះពុំលែង ។

បានដូចបង្គាប់
ស្តេចជាគម្ពីរ
ប្រាកដពណ្ណារាយ ។

ឱ្យសាមណេរត្រាប់
អ្នកជាបាធុរាយ
បង្កើតក្តីច្បាប់ ។

ទោះមានប្រាជ្ញា
នោះឱនចូលស្តាប់
នៃគ្រូបាធុរាយ ។

ដោយនូវក្រឹត្យសង្ឃ
ចំណេះទៅលង់

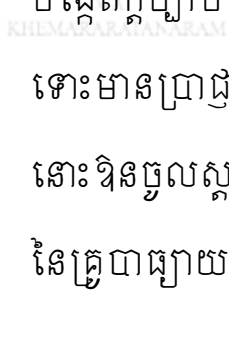
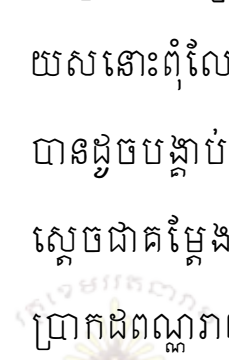
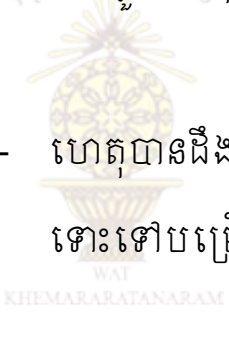
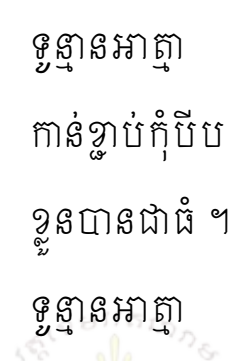
ដោយនូវក្រឹត្យក្រម
ទើបខ្លួនជាធំ

ថេរនៅពុំបាត់
គោរពប្រតិបត្តិ

ចិត្តគ្រួយលំស្អែង
យសនោះពុំលែង

សព្វសរិលទាំងឡាយ
អ្នកហោងស្មើម្តាយ

នឹងចង់រៀនត្រាប់
ធ្វើដោយក្រមច្បាប់

សាមណេរណសោត

ច្បាប់នេះមិនខំ

នូវអ្នកណា

ច្រើនដឹងខុសគាប់

២០- ទោះនឹងស្វែងធម៌

ទោះនឹងស្វែងច្បាប់

វិគ្រោធាធូរាយ

ហ្វឹកហ្វឺនប្រដៅ

នូវអ្នកណា

ឱ្យគិតជញ្ជឹង

នាបីហៅគ្រូ

ទោះនឹងឆ្កោះទៅ

ចិត្តនោះក្រេវក្រោធ

សាមណេរទាំងឡាយ

អាត្មាទីទៃ ។

នឹងស្វែងប្រាជ្ញា

ដោយអធ្យាស្រ័យ

អ្នកជាបាធូរាយ ។

ឱ្យមានសម្គាល់

កាន់ខ្ជាប់កុំបីណាយ

នូវច្បាប់ក្រមផង ។

ប្រដូចនូវម្តាយ

មិនឱ្យមានឆ្គង

ព្រេងព្រីទ្ធិបុរាណ ។

នឹងស្វែងប្រាជ្ញា

រំពឹងលែងបាន

ប្រទ្ធីស្តីវីងស្នង ។

ដូចអ្នកនាំផ្លូវ

ស្រុកតូចធំផង

នៃចិត្តចិត្តា ។

ឱ្យចៀសចេញឆ្ងាយ

តាមចិត្តសប្បាយ

ឱ្យបានខ្លួនថ្លៃ

ផ្តាច់ដោយហឫទ័យ

កុំធ្វើរាយមាយ

កុំឱ្យអន្តរាយ

ឱ្យពុកយើងផង

តាមដោយគន្លង

ជារស្មីប្រាណ

កុំធ្វើបំពាន

ដើរដោយគន្លង

សឹងដូចបំណង

វិនិច្ឆ័យនេះឯង

ពុំនោះដូចខ្វាក់

២៥- សូម្បីកន្លែង

ហេតុត្រូវតែនេះឯង

នេះដូចអ្នកផង

សឹងធ្វើមោហោ

ប្រដៅក្តីច្បាប់

ក្តីច្បាប់ទម្ងន់

ពុំដឹងដើមគ្រូ

ក្តីពីមនុស្សលោក

នាបីហៅគ្រូ

កុំធ្វើតម្លើង

ដូចអ្នកវង្វេង

តែម្នាក់អាត្មា

ឥតអ្នកដឹកដៃ ។

ពុំដែលនឹងត្រូវ

ឥតអ្នកដឹកដៃ

ដូចដល់ពុំដល់ ។

ពុំដោយគន្លង

ទោសោកិហាល់

នាឆ្លងនាស្រាល ។

សឹងថាពុំគាប់

សឹងថាជាស្រាល

ចង់តែសប្បាយ ។

បង្កើតអភិវឌ្ឍ

រួចដល់ស្និទ្ធិនាយ

នរកទាំងបួន ។

កុំធ្វើម្លូឡ

ចង់ធំតែខ្លួន

នៅនាលោកិយ ។

កណ្តាលអធ្មា

ចរចេញយាត្រា

សឹងពានឯព្រៃ

ចិត្តនោះសង្ស័យ

នៃលោកណាយល់

ពុំអាចទប់ទល់

ហេតុចិត្តអន្តពាល

ហេតុចិត្តអន្តពាល

ប្រដូចនូវម្តាយ

ចៀសចតុរាបាយ

ចិត្តនោះឱ្យស្នូន

ក្រែងបាបមកច្នួន

៣០- វិគ្របាធុរាយ

ហើយឱ្យរុងរឿង

ព្រះជនកសោតណា

រក្សាពីតូច

ព្រះជនកព្រះជននី

ថាភ្នំព្រះសុមេរុ

វិគ្របាធុរាយ

អាចឱ្យក្តីច្បាប់

នូវអ្នកណា

គុណនោះទាំងបី

៣៥- វិបុល្យនិងបាប

ប្រដូចស្រមោល

អាចឱ្យពណ្ណរាយ

អស់បញ្ចិន្ត្រិយ

ជនកសោតហោង ។

បង្កើតអាត្មា

មិនឱ្យមានហ្មង

ពុំដែលនឹងឆ្លង ។

បើនឹងស្រដី

នោះហោងមហាធ្ងន់

ពុំអាចកន្លង ។

ប្រដូចនូវម្តាយ

ប្រដៅធម៌ផង

ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ។

ទោះមានប្រាជ្ញា

ហោមហាទូលាយ

ក្តីពិព្វាយាម ។

អំពើសភាព

អន្ទោលតាមប្រាណ

ត្រង់ក្តីសល់វិល ។

មានរូបរស្មី

ស្មើព្រះជននី

ឱ្យមានសវិលផង

អស់សុខទុក្ខផង

ប្រសើរពេកពស់

ថាបើនឹងគណន៍

ឪពុកឯងហោង

ដោយនូវគន្លង

ឱ្យគិតវែងឆ្ងាយ

កុំឱ្យអន្តរាយ

នោះវាតែងតាម

ពុំដែលចៀសបាន

ឱ្យគិតជញ្ជឹង
 ឱ្យមានវិរិយ
 នូវអ្នកណា
 ស្វែងធម៌ជាផ្លូវ

ហើយឱ្យរំពឹង
 សច្ច័កុសល
 និងក្តីទុក្ខសោក ។
 និងនាំអាត្មា
 ទៅកាន់បរលោក
 គឺនិព្វានហោង ។

ប្រាជ្ញាឱ្យយល់
 កុំធ្វើសល់វិល
 ឧស្សាហ៍អធ្យោគ
 ច្រលមហាបថមោក្ខ

(ចប់)

ច្បាប់កេរ្តិ៍កាល^(១)

បទព្រហ្មទណ្ឌ

- ១- កេរ្តិ៍កាលពីព្រេងត្រីទូ សាងសុចរិតទៀងទុកនៅ
សេដ្ឋីផ្តាំប្រដៅ បុត្រសង្សារទុកក្រោយហោង ។
កូនអើយកេរ្តិ៍មេបា ច្នូវរក្សាគន្ធិគិតគ្រង
ថែទាំចាំរួសរង ប្រុងប្រយ័ត្នប្រយោជន៍យូរ ។
ធម្មតាអ្នកជាជាតិ កាលគេអាទីឱ្យគិតគូរ
កុំខ្ជិលដេកទទួរ ដល់ថ្ងៃរះពេញពន្លឺ ។
តាក់តែងខ្ញុំកំដរ ចេញទៅរកធ្វើស្រែភ្នំ
ចិញ្ចឹមគោក្របី រកខ្សែរស្លឹបោះក្រោលឃ្នង ។
- ២- ធ្វើស្រែទិសប្រាំបី ខ្ញុំប្រុសស្រីចេញជួញផង
មើលផ្ទះស្រះរបង រាំងចំណារគួររក្សា ។
ឱ្យមានក្តីបារម្ភ ធ្វើស្រែកុំចោលចំការ
ដឹងដៃកាំបិតព្រា ទុកឱ្យជាកុំឱ្យបាត់ ។
ដេកយប់ឱ្យរាំងទ្វារ ទ្រព្យសម្រាលរៀបប្រយ័ត្ន
ចងទូកកុំឱ្យសាត់ ផ្ទះបាក់បែកឆាប់ទល់ទ្រេ ។
សារពើទ្រព្យអ្វីៗ ប្រុងស្មារតីទុកឱ្យល្អ
ឧសទឹកស្រូវអង្ករ យកចេញចាយមានកំណត់ ។

១- កេរកាល

កុំអាងមានទ្រព្យច្រើន
យកចាយៗដោយបទ
១០- រទេះសេះដំរី

ខ្ញុំណាមានមារយាទ
សប្បុរសយល់ដោយមុខ
កំណាញ់ក្រៅតម្រា

រក្សាខ្លួនឱ្យរុង-
ប្រដាប់ដោយស័ក្តិយស

ឱ្យទានតាំងចិត្តស្មោះ
ទ្រព្យនេះនឹងនាំខ្លួន
ទ្រព្យធនទោះចោកថ្លៃ

នូវអស់ទាំងបងប្អូន

១៥- ទុកចិត្តខ្ញុំមើលជាក់

ឱ្យកូនគន់មើលតាង

ធ្វើអ្វីធ្វើឱ្យហើយ

សំអាតអស់សរិល

ដំណេកដេកជាខ្នាត

ទើបទេវតារក្សា

គ្រឹះហាឱ្យផ្ចិតផ្ចង់

ជម្រះបារបោសដី

ពុំក្រវើនរកផ្គង់ផ្គត់

ទោះនឹងទុកៗដោយខ្នាត ។

រាប់បញ្ជីកុំឱ្យឃ្លាត

ទុកជាក់ដៃឱ្យរក្សា ។

ស៊ុកគ្រលុកពេកពុំជា

សោតសឹងអាប់ប្រយោជន៍យស។

រឿងឧត្តុង្គឧត្តមខ្ពស់

ខ្លួនជាធំឱ្យថែថ្លូន ។

កុំអាឆ្មោះអាល័យស្នួន

ទៅបរលោកពុំសោះស្ម័គ្រ ។

កុំជាក់ដៃឱ្យតែកូន

អ្នកដទៃរក្សាតាង ។

ស្មើភ្នែកខ្វាក់ទាំងសងខាង

ស្មើភ្នែកម្ខាងពុំពេញពីរ ។

កុំទុកឆ្មើយបង្កើតកេរ

កុំឱ្យមានក្តីនិន្ទា ។

ឱ្យសំអាតសំអាងជា

ចម្រើនសុខស្រីស្នួន ។

កុំឱ្យផង់ផុយធ្លលី

ឱ្យហ្មត់ហ្មងកើតសុខា ។

អញ្ជូលទុកឱ្យគង់
 ប្រើខ្ញុំមើលមុខវា
 ២០- សារព័ន្ធសរៀនរិះ
 ចង់គាប់ប្រើស្វះស្វែង
 សប្បុរសពេកចាញ់ធន
 ប្រពន្ធល្អប្រើនចាញ់ប្តី
 ឈើផ្លែប្រើនចាញ់ស្លឹក
 ទ្រព្យប្រើនព្រួយរក្សា
 ដេកយប់កុំដំអក់
 ខ្ញុំណាមានគំនិត
 ចង់ទូកបោះបង្គោល
 ការខ្យល់កាចពុំជា
 ២៤- រៀនរិះសារពើក្តី
 ចាំក្បួនចាំឱ្យស្មាត់
 ការក្រកុំគិតងាយ
 សន្សឹមកុំបំបោល
 រៀនរិះរួសរវាំង
 ធ្វើស្រែមានចំណារ
 ផ្លូវរៀចកុំបោះបង់
 ដើរដោយផ្លូវគន្លង

ប្រាក់ក្នុងថង់ទុកឱ្យជា
 ទោះកាចជាមើលឱ្យស្តែង ។
 ឱ្យចាំចេះៗចារចែង
 រករៀនរិះសារពើក្តី ។
 នាទុជីនចាញ់ឥន្ទ្រិយ
 ពាក្យប្រើនភូតចាញ់អាត្មា ។
 ត្រីប្រើនទឹកល្អកំពុំជា
 ទ្រព្យតិចណាព្រួយរិះគិត ។
 ឱ្យលង់លក់ក្រៅសុចរិត
 គួរឱ្យគិតប្រណិវា ។
 រិះរកថ្កោលព្វយុត្តា
 ក្រែងពានពារបោកបែកបាត់ ។
 ទោះស្រដីកាន់ពាក្យសត្យ
 កុំអៀនព្រៀនសមពាក្យពោល ។
 ការសម្មាយជាកម្រោល
 ក្រែងពុំដល់ដូចប្រាថ្នា ។
 ធ្វើស្រែប្រាំងស្រែវស្សា
 ធ្វើចំការចាររបង ។
 ផ្លូវណាត្រង់កុំដើរហោង
 តម្រាយអ្នកចាស់បុរាណ ។

ឆ្លែជាឱ្យបាយឆី
 គ្រឿងសឹកទុកទាហាន
 ៣០- យល់តូចកុំអាលខំ
 គិតក្តីកុំគិតងាយ
 កូនអើយកេរ្តិ៍មេបា
 ទ្រព្យធននោះថោកថ្លៃ
 ពាក្យនេះជាត្រកាល
 កូនចៅនៅឯក្រោយ
 ថែទាំទើបគង់ទ្រព្យ
 ចាយវាយក្រៅតម្រា
 បានមកទុកឱ្យគង់
 រៀនរិះរក្សាគ្រង
 ៣៥- ដឹងហាបឱ្យដឹងតុល
 គិតគ្រប់សព្វដោយផ្លូវ
 ពាក្យនេះស្មើខ្លួនហើយ
 អស់អាថ៌ឱវាទទាន

ដេកនៅដីចាំធនធាន
 កេរ្តិ៍គម្ពីរទុកប្រាជ្ញប្រាយ ។
 ទោះយល់ធំកុំអាលស្រាយ
 មើលពិនិត្យពិនិត្យស្វ័យ ។
 ច្រវរក្សាចាំសព្វថ្ងៃ
 គួររក្សាកុំបីឆ្កោយ ។
 ជាខ្លឹមសារទៀងទុកឱ្យ
 តែងទូន្មានអង្គអាត្មា ។
 រៀបរល្អាប់ទុកទើបជា
 សឹងវិនាសធនធានផង ។
 កុំឱ្យបង់បាត់បំណង
 យកចេញចាយដោយរដ្ឋវ ។
 ភ្នែកឱ្យយល់ទៀងត្រាជូ
 ក្តីចន្លោះកុំបីមាន ។
 កូនចៅអើយច្រវចាំប្រាណ
 ជាសូរេចបណ្តាំហោង ។

(បប់)

ច្បាប់អរិយសត្តា

បទភាគគតិ

<p>១- អរិយសត្តា^(១) ឱ្យអស់សិស្សផង</p>	<p>គង់គិតចែងចារ ត្រងត្រាប់សណ្តាប់ តម្រង់អាត្មា ។</p>	<p>ចងទុកជាច្បាប់ យកជាតម្រាប់</p>
<p>ឱ្យមានប្រយោជន៍ អម្បាលមករៀន</p>	<p>ប្រយ័ត្នអសោច របៀនសាស្ត្រា ការកេរ្តិ៍លោកិយ ។</p>	<p>រាល់រូបអ្នកណា ប្រយ័ត្នអាត្មា</p>
<p>ទោះនឹងចេញទៅ ឱ្យត្រូវនឹងច្បាប់</p>	<p>ប្រយោជន៍នានៅ សណ្តាប់ស្នូស្តី ប្រដៅទុកមក ។</p>	<p>ផ្តាច់ផ្តុនមន្ត្រី ដូចលោកស្រដី</p>
<p>បើមិនចង់ទេ ចិញ្ចឹមជីវិត</p>	<p>ចង់នៅទំនេរ គួរគិតរៀនយក ទើបរកទ្រព្យបាន ។</p>	<p>ជួញប្រែរិះរក របៀននោះមក</p>
<p>៥- វាយលេខទាត់ក្បាច់ ដឹងដើមដឹងចុង</p>	<p>សឹងផ្សំសម្រេច ដឹងបង់ដឹងបាន កត់ត្រាបញ្ជី ។</p>	<p>ឱ្យបានដឹងដាន ដឹងគិតប្រមាណ</p>

១- អរិយសត្តា ជាសមណសក្តិ ទីមេគណ ឬចៅអធិការ ដែលជាអ្នកតែងច្បាប់នេះ បានជាគេឱ្យឈ្មោះថា
“ ច្បាប់អរិយសត្តា ” ដូច្នោះ ។

ឱ្យបានប្រយោជន៍
សម្រាប់លោកិយ

ប្រយ័ត្នអសោច
ប្រក្រតីជាទី
ស្មៀនត្រាសៀវភៅ ។

ជាអ្នករកស៊ី
សម្គាល់បញ្ជី

គន់គិតប្រយ័ត្ន
វាយលេខទាត់ក្បាច់

អស់ទ្រព្យសម្បត្តិ
ឱ្យស្រេចឃើញផ្លូវ
តាមផ្លូវលោកិយ ។

ឱ្យស្អាតដោយនូវ
សីមថយចេញទៅ

ល្មមដឹងតិចច្រើន
លេខនិងអក្សរ

ល្មមដឹងក្រវើន
កំដរស្មារតី
នោះឯងទើបត្រូវ ។

ទ្រព្យធនអ្វីៗ
សម្រាប់លោកិយ

បើតែវិលវេះ
ស្រទាងលើខ្នើយ

ខ្លួនដេកស្រមេះ
កន្លើយលក់ទៅ
ជាសំតៀនឱ្យទៀត ។

ស្រមូញស្មូញសស្សី
នរណានឹងនៅ

១០- មិនដឹងប្រអូរ
នរណាទុកឯង

ក្នុងរាជ្យលោកិយ
លេងវាយដៃព្រាត
តម្រៀតរាជការ ។

រាជការចង្អៀត
ឃើញហើយគេបៀត

ហេតុនេះគួរគិត
សង្វាតរករៀន

គួរកាន់គំនិត
របៀនសាស្ត្រា
បង្ការទុកទៅ ។

គួរគិតឧស្សាហ៍
តម្រិះប្រាជ្ញា

បើដោះខ្លួនរួច

ក្នុងរាជ្យលោកិយ

វិគ្រង់ឯខ្លៅ

គិតគូរម្តេចម្នា

ហេតុតែខ្លួនឯង

ទាំងលេខទាំងក្បាច់

១៥-

ទើបបានគេកោត

គេយល់ឯងចេះ

វិគ្រង់អ្នកខ្លៅ

កាលម្តងគេត្រង់

គេគិតទាយទាត់

ចំណេញទៅគេ

រាប់ជាអ្នកស្រួច

សេចក្តីឥឡូវ

នឹងទៅមុខទៀត ។

គេថយចេញទៅ

ប្រវាបែរបៀត

ដូចខ្លួនកាលណា ។

ចេះគិតពាក់តែង

ស្រេចនូវអាត្មា

គិតគូរសព្វសាយ ។

គេមានចំណោទ

ចំណេះលែបខាយ

បំបាត់បានឡើយ ។

ផ្អែកផ្តិតចិត្តទៅ

គង់ចិត្តនៅឡើយ

គេប្រែប្រាជ្ញា ។

វាយលេខបំភ្លាត់

ទទេអសារ

ខាតទុក្ខក្រខ្លួន ។

ដឹងគិតរាក់ជ្រៅ

គិតឱ្យឃើញផ្លូវ

រកស៊ីចង្អៀត

ពីងអ្នកកន្លៀត

ឱ្យគ្រប់ប្រការ

ឯងឱ្យអស់ការ

គេកោតប្រាជ្ញប្រាយ

ពុំមានក្លែងក្លាយ

យកគេជាត្រើយ

ដល់ពីរដងហើយ

បំផ្លាញអាត្មា

ខ្លួនឯងឥតការ

នេះឯងក្មេងអើយ
ទាំងលេខទាំងក្បាច់

តែចាស់បន្តិច
គិតការច្រើនមុខ

២០- កុំអាងម៉ែឪ
ក្រែងឥតនឹងម៉ែ
ក្រែងអស់ទាំងទ្រព្យ

ខ្លួនឯងសោតនៅ

ខួបខាតមិនខាន
គេវាយគេជាក់

ដូច្នោះគួរគិត
ជាមនុស្សដូចគេ

កុំប្រហែសឡើយ
អាស្រ័យនៅខ្លួន
ទាន់ខ្លួននៅក្មេង ។

វិញ្ញាណភ្នាំងភ្លេច
កើតទុក្ខកន្លែង
ឱ្យជឹងឱ្យហើយ ។

សម្បត្តិដែលនៅ
នឹងឱ្យទៅហើយ
ងងឹតល្ងង់មោហា ។

នោះវាមិនខ្ជាប់
កំឡៅមោហា
មិនបានគង់ទេ ។

គំនិតមិនបាន
គេប្រើគេជេរ
ខ្មាសគេតិចអ្វី ។

គួរឃើញគំនិត
គួរតែប្តូរខ្លី
ស្រឡាញ់របៀន ។

រៀនទុកជាក្បួន
អក្សរឱ្យស្អាត

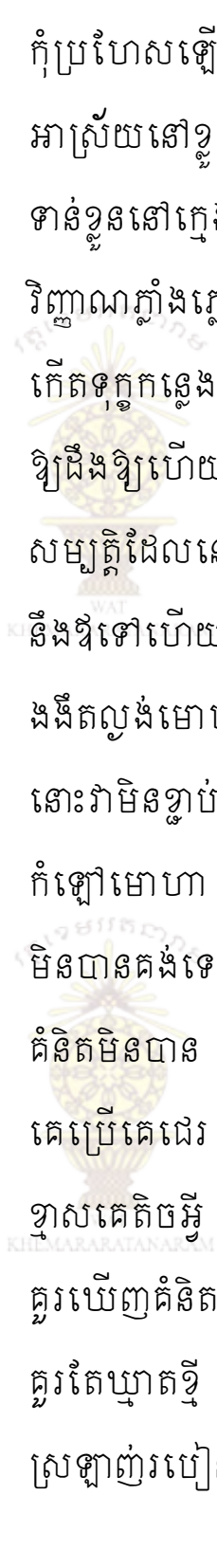
គំនិតប្រែផ្សេង
ប្រាប់អស់ក្មេងៗ

មានច្រើននោះឡើយ
ខ្លួនខ្លៅសោតឆើយ

នៅនឹងអាត្មា
មិនចេះរក្សា

ប្រហែសខ្ញុំគេ
មិនឱ្យទំនេរ

គួរគិតសេចក្តី
រំលឹកស្មារតី

កុំគិតខ្លួនពេក

កុំគិតពួនដេក

កុំគិតរើររៀន

កុំគិតមានពុត

រមត់កិចកៀន

កុំគិតអៀនប្រៀន

រើររៀនចិត្តកាច ។

២៥- ឱ្យរៀនចិត្តល្អ

ដឹងធម៌អក្សរ

គួរគិតកោតខ្លាច

ការកេរ្តិ៍ប្រយ័ត្ន

គួរកាត់ចោលកាច

គួរឱ្យខ្លួនខ្លាច

កុំឱ្យគ្រូទាយ ។

ពាក្យគ្រូធ្ងន់ណាស់

ដំនៀលដល់ចាស់

ពីព្រេងមុននាយ

ឯត្រង់ពាក្យម្តាយ

ទំនាយគ្រូទាយ

នេះឯងមិនងាយ

អាក្រក់ណាស់ណា ។

ឱ្យប្រុងប្រយ័ត្ន

បម្រើប្រណិប័តន៍

កាន់ចិត្តស្មោះហា

កុំឱ្យអន់អាក់

ថ្នាំងថ្នាក់ចិត្តា

គ្រូទាយហើយណា

សុត្តនាបំណាស់ហោង^(១)។

ឱ្យដឹងបាបបុណ្យ

ស្គាល់ទោសនិងគុណ

ជាទុនទៅមុខ

គុណគ្រូបាធិប្បាយ

គុណម្តាយឪពុក

រៀមច្បងទំនុក

ឱ្យសុខអនុកូល ។

គ្រូមួយជងគ្នា

រួមរក្សចិត្តជា

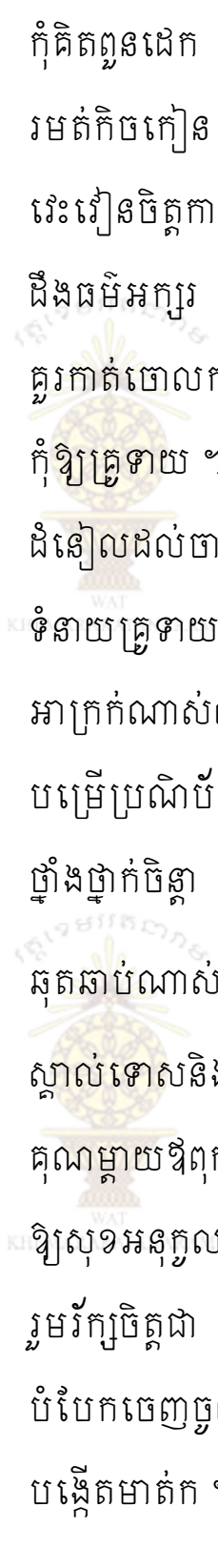
ស្មោះហាមិត្រមូល

កុំនាំអុជហោតុ

បំបែកចេញចូល

កាច់កិនត្រកូល

បង្កើតមាត់ក ។

៣០- កុំធ្វើមាក់ងាយ

ទោះអ្នកឯណា

កុំឱ្យសៅហ្មង

រឹងរូសទ្រគោះ

អ្នកនោះស្មើគ្រូ

គេជួយប្រដៅ

បើឯងចេះហើយ

គួរគិតកោតខ្លាច

នេះឯងគន្លង

ឯករាជ្យឥឡូវ

៣៥- ហេតុដូច្នេះឯង

ហ៊ានហោចស្ងៀស្ងុំ

នឹងគ្រូបាធុរាយ

ណែនាំអក្សរ

ឱ្យចិត្តមេត្រី ។

លើលោកកន្លង

ឈ្លាសឈ្លោះសេចក្តី

ជេរពោលប្រមាថ ។

បង្កើតអភិរូហ៍

គេហៅឱហាត

ឱ្យឯងចេះឆាប់ ។

កុំភ្លេចគុណឡើយ

ដើរតាមសណ្តាប់

កុំឱ្យមាក់ងាយ ។

ត្រឹមត្រូវទំនង

ច្រើនតែមាក់ងាយ

ប្រមាថគ្រូវិញ ។

លោកិយយល់ស្តែង

លិចលង់ទៅវិញ

កើតពីឯណា ។

រៀនចិត្តឱ្យល្អ

អ្នកនោះឯងអរ

ពោលពាក្យស្រដី

កើតទោសអប្រិយ

គុណគេឱវាទ

ជាសំតៀនសង្វាត

ឱ្យដឹងដោយច្បាប់

គន្លងធម៌ច្បាប់

អំពីព្រេងនាយ

ចេះហើយជេរម្តាយ

តែងឃើញម្តេចមិញ

ទោសនោះឯងមិញ

កើតពីចិត្តឯង

បង្កើតស្វះស្វែង

បំផ្លាញអាត្មា

រោលរាលក្នុងពោះ

នេះក្នុងឱវា

បង្កើតទោសា

ឱ្យទុក្ខរូបឯង ។

ចេះតែបន្តិច

លើកខ្លួនកំប្រិច

កំបោងឥតក្រែង

តែងឃើញរៀងមក

យ៉ាងដូច្នោះឯង

ម្ល៉ោះហើយវាតែង

ខុសនឹងទេព្វា ។

វិអ្នកចិត្តល្អ

ដឹងធម៌អក្សរ

ចេះពិចារណា

ស្គាល់គុណនិងទោស

សន្តោសអាត្មា

អត់ឱនចិត្តា

ពុំដែលសៅហ្មង ។

អ្នកនោះឯងនៃ

សោតសឹងប្រពៃ

ស្ម័គ្រកន្លង

បរលោកលោកិយ

ឥតបីសៅហ្មង

ទាំងទេព្វាផង

ចម្រើនឱ្យសុខ ។

៤០- ដរាបរៀងទៅ

សុខពីឥឡូវ

រៀងទៅឯមុខ

ចៀសចាកប្រាសប្រាណ

ពីស្ថាននរក

រៀងរួចបានសុខ

ដល់ស្មគីលីយ ។

អរិយសត្តា

តម្រង់តម្រាប់

គន្លឹះតិចចែងចារ

ជាច្បាប់យ៉ាងថ្មី

សិស្សសព្វប្រការ ។

ចែងចងសេចក្តី

ជាសំតៀនស្រដី

៤២- គួរគិតរករៀន

តាមច្បាប់និទាន

កិច្ចការរហ័ស

ទូន្មានអាត្មា

ស្មើចេចប់ហោង ។

របបសាស្ត្រា

រៀលរាល់រូប

(ចប់)

WAT
KHEMARARATANARAM

WAT
KHEMARARATANARAM

WAT
KHEMARARATANARAM

WAT
KHEMARARATANARAM

WAT
KHEMARARATANARAM

WAT
KHEMARARATANARAM

ច្បាប់ស្រី

ម៉ែន-មែ រៀងរៀង

បទកុខ្ញុំលីលា

១-	នេះបទកំណត់ចងជា
កាលនាងឥរន្ទរតី
នាងរិមលាជាព្រះមាតា
នាងនឹងត្រាច់ត្រង់តាមប្តី	ភូជង្គលីលា
ចរចាកតាមប្តី
បើកបន្ទូលថា
ចេញចាកអំពី	ចងជាច្បាប់ស្រី ។
គឺបុណ្ណកយក្សា ^(១) ។
ហៃកូនពិសី ។
ពិភពនាគនេះ ។
៥-	ទៅឋានមនុស្សលោកនាយអេះ
ធ្វើវត្តប្រតិបត្តិប្រក្រតី
នាងអើយគម្លែងក្រឡា
ហៃកូនស្រីស្នូនមាសម្តាយ
ក្រមួយមិនបានសម្តី	ច្រូរនាងចាំចេះ
កុំឱ្យស្វាមី
ជាម្ចាស់សិរលា
ក្រណាស់នាងអាយ
ពាក្យទន់តិចនៃ	បម្រើស្វាមី ។
អាក់អន់ចិត្តា ។
កូនកុំមាក់ងាយ ។
តាមដោយច្បាប់ស្រី។
ឱ្យញាតិចូលចិត្ត ។
១០-	ក្រមួយមិនចេះរិះគិត
ទោះមានមិនមានក្តីណា
កុំជួរចិត្តស្ទុកកំណាញ់
កើតយសរបស់ផងបាន
ទោះនឹងនិយាយស្រដី	ឃើញញាតិឆ្ងាយជិត
ពាក្យផ្អែមចរចា
មិនមានអស់អញ
កើតសុខក្សេមក្សាន្ត
ការកេរ្តិ៍ជាស្រី	ហៅឡើងឆីស្លា ។
ទើបគេស្រឡាញ់ ។
នឹងញាតិសន្តាន ។
ពីព្រោះកូនស្រី ។
កុំស្តីឡោះឡោះ ។

- ១៥- ថាលេងដូចក្មេងញោះញោះ យើងប្រុសកំឡោះ សសៀរចូលជិត ។
 សើចព្រៀងបញ្ចៀងមិនគិត ប្រុសព្រើលបានចិត្ត វាហានដោយសារ ។
 ហៅស្រីអប្រិយឥតការ ឥតមានឥរិយា មារយាទក្នុងខ្លួន ។
 សើឡើពុំធ្វើនឹងនួន ស្រដីមិនមួន មិនមានអៀនអន់ ។
 យើងគេបៀតបែរគយគន់ សើចសួរចំអន់ ចំអកឱ្យប្រុស ។
- ២០- ហៅស្រីអប្រិយទុរយស មិនខ្លាចខ្លួនខុស មារយាទក្រឹត្យក្រម ។
 ធ្វើការអង្គុយច្រឡំ នឹងសមពុំសម ថាឯងជាស្រី ។
 មិនកោតមិនខ្លាចចិត្តប្តី ឱ្យប្រុសដទៃ មាក់ងាយប្តីណា ។
 ហៅស្រីឥតលក្ខណ ឥតមានកិរិយា មារយាទពុំសម ។
 ធ្វើការផងណាប្រើខំ ទោះត្បាញចាក់ដំ នាងខំឱ្យហើយ ។
- ២៥- កុំទុកទៅមុខទៀតឡើយ ថាចាំបង្ហើយ កម្រណាស់ណា ។
 ទោះធ្វើហួលគោមព្រៃផ្កា ជាក់ត្បាញហើយណា បានស្រេចសឹមធ្វើ ។
 ធ្វើឱ្យកើតកេរ្តិ៍ប្រសើរ ហើយកុំឱ្យដើរ លេងផ្ទះគេណា ។
 ឱ្យស្នូនខ្លឹមខ្លួនរក្សា នាងខំធ្វើការ ទាន់ខ្លួនក្រមុំ ។
 មានប្តីបានអ្វីជាខំ រវល់កូនយំ កម្រចេះឆ្លៀត ។
- ៣០- ព្រួយចិត្តគំនិតចង្អៀត មួយហើយមួយទៀត យំទារតែសី ។
 រឹងព្រួយទាំងមួយទាំងពីរ រកបានឱ្យសី ទើបបានបាត់មាត់ ។
 ទោះកាន់ការធ្វើឱ្យស្អាត់ ហួលគោមគាតកាត់ អន្លងត្បាញទៅ ។
 កុំទុកក្នុងស្មុគស្មាញនៅ ក្រែងដល់យូរទៅ ខាតខ្លួនអសារ ។

	ហែកូនស្រីសួនមាតា	ចូរចាំរក្សា	កុំភ្លេចស្មារតី	។
៣៥-	ចូររករៀនយកច្បាប់ស្រី	ឱ្យកោតខ្លាចប្តី	គម្លែងក្រឡា	។
	ធ្វើវត្តប្រតិបត្តិសោតណា	ឱ្យនាងរក្សា	ភ្នក់ភ្លើងទាំងបី	។
	ឱ្យកាត់ឱ្យគង់ប្រក្រតី	សព្វថ្ងៃកុំបី	ភ្លេចផ្តុំឱ្យនេះ	។
	ក្រែងរាលដួចជាលព្រាយប្រេះ	កើតក្តៅរលេះ	រលាយអស់អង្គ	។
	ភ្លើងក្រៅកុំនាំទៅក្នុង	ឱ្យនេះបំផ្លាង	រឹងផ្តុំបង្កាត់	។
៤០-	ភ្លើងក្នុងមិនប្រុងប្រយ័ត្ន	នាំមកបង្កាត់	ឱ្យនេះឯក្រៅ	។
	អុជអាលបណ្តាលឱ្យក្តៅ	ជាលដល់កូនចៅ	អសោចអប្រិយ	។
	ឱ្យនាងខំប្រុងស្មារតី	មើលភ្លើងទាំងបី	រក្សាឱ្យគង់	។
	ភ្លើងនោះឱ្យគុណពុំលង់	នឹងឱ្យឧត្តុង្គ	ឧត្តមកន្លង	។
	កើតយសរបស់ទ្រព្យផង	បរិបូណ៌ឥតហ្មង	ប្រសើរក្តាត់ណា	។
៤៥-	ភ្លើងមួយនោះឱ្យរក្សា	គឺគុណមាតា	បិតាសួនគ្រង	។
	ឱ្យនាងធ្វើដោយគន្លង	ប្រណិប័តន៍កុំឆ្គង	នឹងម្តាយឪពុក	។
	ឱ្យខំថែទាំញឹកញាប់	ចំណីចំណុក	ចំណង់អាត្មា	។
	កុំឃ្នានទុកអីឡើយណា	ឆ្ងាញ់ឈ្នួយពិសា	ជូនជាប្រក្រតី	។
	ពាក្យពេចន៍ការកិច្ចអ្វីៗ	អត់ឱនកុំបី	ឱ្យអាក់ចិន្តា	។
៥០-	ភ្លើងមួយគម្លែងក្រឡា	គឺប្តីអាត្មា	បិតថេររួមរក្ស	។
	ឱ្យនាងប្រណិប័តន៍ជៀកជាក់	កុំធ្វើឱ្យអាក់	ឱ្យអន់ចិត្តប្តី	។
	អត់ឱនខ្លាចខ្លួនជាស្រី	កុំឱ្យស្រដី	ទុកគេជាស្មើ ។	

	ទោះកើតហេតុភេទសារពើ	ពាក្យពុំប្រសើរ	ជញ្ជីងចាំស្តាប់ ។
	ទោះប្តីស្រីដីពុំគាប់	ពុំគួរឱ្យប្រាប់	បានដឹងដល់ម្តាយ។
៥៥-	កើតខឹងរែងរឹងខ្លួនខ្មាយ	ពួកពាក្យពីម្តាយ	ឱ្យបង្រៀមប្រាប់ប្តី ។
	មិនក្បានបែកបានពីរបី	កើតជាសម្តី	សួរចុះសួរឡើង ។
	ពុំស្ងាត់ស្ងៀមមាត់ចចើង	ជជែកនាំឡើង	ចចើងមិនបាត់ ។
	តតាំងពាក្យខ្លាំងមិនស្ងាត់	មិនស្ងៀមឱ្យបាត់	ឱ្យបានទីសុខ ។
	ជជែកស្ទើរបែកទាំងស្រុក	មិនមានហោសុខ	យូរលង់ឡើយនៃ ។
៦០-	នេះហោរភ្នក់ភ្លើងទាំងបី	ម្តាយផ្តាំកូនស្រី	ឱ្យទំរក្សា ។
	នាងអើយគម្លែងក្រឡា	ខុសឆ្គងម្តេចម្តា	ម្តាយផ្តាំកូនស្រី ។
	ឱ្យអត់សង្កត់ហឫទ័យ	កូនកុំស្រីដី	ដើមប្តីកំបាំង ។
	កុំជេរកុំចេញជាខ្លាំង	ខ្សត់ខ្សោយខ្លៅខ្លាំង	នាងកុំមើលងាយ ។
	ល្ងង់ខ្សោយប្រើឱ្យនិយាយ	ណែនាំលេងលាយ	ឱ្យស្រួលវាចា ។
៦៥-	ទោះប្តីស្រីដីម្តេចម្តា	ខេខឹងជេរថា	បោះពាក្យទម្ងន់ ។
	ក្រោធក្រវរសុលឆេវមិនអន់	មិនអាក់ស្រាកស្រន់	ដោយចិត្តគ្មានក្នាញ់។
	រអ៊ូរទាំទន្ទេញ	ជេរថាជន្ទេញ	ត្បិតទាស់នឹងចិត្ត ។
	ឱ្យកូនស្រីស្នូនខំអត់	ឱ្យបានរលត់	រលាយកំហឹង ។
	កុំកូនកាន់ខ្លួនប្រែប្រឹង	តតបទៅនឹង	អ្នកជាស្វាមី ។
៧០-	ខេខឹងត្រញឹងសម្តី	មិនគិតខ្លួនស្រី	ស្រីដីទ្រគោះ ។

	ប្រកែកស្តីពាក្យគំរោះ	គំរាមបញ្ឆោត	បញ្ឆោតឱ្យខឹង ។
	រឹងរូសមើលមុខសំឡឹង	សំឡក់ទៅរឹង	ចចើងចង់ឈ្លោះ ។
	រឹងឆ្លងឆ្លើយពាក្យបញ្ឆោត	បំបែកជាឈ្លោះ	បំបែរពុំទៀង ។
	ជេរថាឆ្លើយបំប្រៀង	ដៀលត្មះបញ្ឆោត	បញ្ជីចិត្តប្តី ។
៧៥-	បោះបោកប្រទះអ្វីៗ	ចាប់ចោលទៅដី	បែកបាក់ពុំគិត ។
	មិនស្រួលទទួលបានមាត់	ម្នុះម្នេញក្នុងចិត្ត	ឱ្យបានប្តីចាញ់ ។
	ទើបបានសុខចិត្តជាវិញ	ហោស្រីម្នុះម្នេញ	អាបំភ្លើយសន្ធាយ ។
	ហែកូនស្រីស្លនមាសម្តាយ	ខុសណាស់នាងអាយ	កុំធ្វើដូចគេ ។
	ទោះបីបើប្តីនាងជេរ	នាងចូលទៅឯ	ដំណេកគិតសិន ។
៨០-	ចេញមកនាងយកពាក្យទន់	ស្រដីឱ្យអន់	ស្រាយទោសនោះទៅ ។
	ទោះបីបើប្តីប្រដៅ	ចូរនាងចាំនៅ	ទុកក្នុងអាត្មា ។
	ពាក្យពេចន៍កុំភ្លេចឡើយណា	ក្រែងឆ្លងម្តេចម្តា	ត្បិតបានផ្តាំស្រាប់។
	ព្រោះឯងមិនក្រែងមិនស្តាប់	ពាក្យគេបង្គាប់	បង្កើតតែឈ្លោះ ។
	ឥតសុខអាក្រក់តែឈ្លោះ	ឲ្យគេប្រឈ្លោះ	មិនចេះហោស្លែ ។
៨៥-	នេះពុំរាប់ជាស្រីទេ	ជាអ្នកបោកប្រាស់	ចិត្តចោរដកទង ។
	ឱ្យមាត់បង្កប្តីផង	ឱ្យគេស្តាប់ហោង	ថាឯងគ្រាន់បើ ។
	គឺមោះនាងនោះមិនប្រើ	មិនបើកឱ្យដើរ	បញ្ជីរឱ្យទេ ។
	ទោះបីប្តីប្រើមាសមេ	កុំកូនចំអែរ	ចំអែកមិនទៅ ។
	ឆ្ងាយជិតកុំគិតរង់នៅ	ក្រោកក្រេសដើរទៅ	កុំឱ្យប្តីដេរ ។
៩០-	កុំទៅនៅយូរផ្ទះគេ	រវល់ទំនេរ	រវៀសមកណា ។

	ហៃកូនខ្លឹមខ្លួនមាតា	ជាស្រីនេះណា	កម្រណាស់នាង ។
	មិនថាត្បិតល្អរូងរាង	មិនរើសត្បិតជាង	ចេះការទាំងគ្រប់ ។
	មិនបានស្គាល់ទីគោរព	ស្គាល់តែឧបទ្រព្យ	ទាំងដប់ប្រការ ។
	ហៅតែនឹងល្អប្រា	ពិតហើយចេះការ	គួរកោតដោយយ៉ាង ។
៩១-	មួយល្អប្រសសន្តាង	ឥតគេផ្អឹមខាង	ច្បាប់ផងមិនចេះ ។
	ល្អពិតគំនិតមិនផេះ	ទោះខ្មៅក្រងេះ	ការសោតសមគួរ។
	គឺមោះនាងនោះមិនជួ	ចេះដឹងសមគួរ	ស្គាល់អស់ឥរិយា ។
	នេះឯងពីព្រេងលោកថា	ហៅល្អប្រា	កបកល្យាណី ។
	ហៃកូនស្រីស្នូនពិសី	ម្តាយប្រាប់អំពី	ឧបទ្រព្យចង្រៃ ។
១០០-	កាន់ក្បាលប្តីហើយរកចៃ	មិនបានលើកដៃ	បិទទូលសំពះ ។
	លោកទុកស្មើកុកទំផ្លុះ	រង្គំរង្គុះ	នឹងបង់អស់ទ្រព្យ ។
	កន្លងជើងប្តីពុំគាប់	ព្រោះចិត្តចង់ឆាប់	រំលងជើងប្តី ។
	ស្មើសត្វលលកខ្មៅចង្កី	ហើរច្រាលអប្រិយ	កើតព្យាធីរោគា ។
	ចង្រៃមួយនៃរាល់គ្នា	ចេញចូលមាត់ទ្វារ	ពុំបានបិទបាំង ។
១០៥-	ធ្វេសប្រាណខុសខាងមិនរាំង	មិនរុញបំបាំង	មើលយល់សាយសុស។
	ទុកស្មើគេអុជចន្លុះ	ឱ្យចោរចូលចុះ	យកទ្រព្យទាំងឡាយ។
	ស្រីមួយសើចលេងក្អាកក្អាយ	ឮលេចចម្លាយ	រំលងផ្ទះបី ។
	ស្មើសត្វចបាតបក្សី	ចូលភូមិផងក្តី	ចង្រៃក្តាត់ណា ។
	ស្រីមួយដេកជាក់កាយា	ប្រះប្រែអាត្មា	ឱ្យខ្នងទៅប្តី ។

១១០-	ទុកស្មើពស់ក្រាយអប្រិយ	ឡើងផ្ទះឥតបី	ឥតបើគណនា	។
	ចង្រៃកាចក្រៃពុំជា	នឹងព្រាត់ប្រាសគ្នា	ពុំបានវែងឆ្ងាយ	។
	ស្រីមួយសក់វែងអន្ទាយ	រំសុសរំសាយ	សក់សោតវេរា	។
	នៅមាត់អណ្តូងមាត់ទ្វារ	បីដូចមជ្ជរា	ឆ្មាលាក់ក្រចក	។
	ចង្រៃឥតបីបើរក	វេរាសំកក	មិនចុកសក់ងាយ	។
១១៥-	ស្រីមួយដើរទៅទាត់ជាយ	ពូលាន់ស្មើរឆ្ងាយ	ប្រថពីសន្លឹក	។
	សំពត់ដាច់ជាចមិននឹក	ដើរពូតគីក	ស្មើសួររន្ទះ	។
	ញ៉ាំញើដំណើរលេះ	ជាក់ជើងលើផ្ទះ	គគ្រាំគគ្រេង	។
	កក្រើកផ្ទះទាំងបីល្ងែង	ដូចកលគេសែង	របស់ចេញទៅ	។
	ស្រីមួយឃើញទ្រព្យនៅផ្លូវ	កន្លងហួសទៅ	មិនចាប់ចេញទុក។	
១២០-	ពុំចេះចំណេរទៅមុខ	ពុំចេះជាក់ទុក	រាយរាល់តែល្ងែង។	
	ទ្រព្យនោះរលោះចេញឯង	ចង្រៃទាស់ទែង	ធ្វើឱ្យអន្តរាយ	។
	ទោះឆីចំណីនូវបាយ	លបលូកកកាយ	ពមពុំសណ្តាប់	។
	កូនអើយនេះហើយចូរស្តាប់	ហៅក្តីឧបទ្រព្យ	ទាំងដប់ប្រការ	។
	ឱ្យចៀសអស់ទាំងនេះណា	ឱ្យរៀនលក្ខណា	ទាំងប្រាំពីរផង	។
១២៥-	គឺព្រះមានបុណ្យកន្លង	ទេសនាចែងចង	ជាបទគាថា	។
	មួយមាតុមួយមិត្តភរិយា	ភាតុភរិយាជា	ទាសភរិយាផង	។
	ទាំងបួនប្រសើរឥតហ្មង	គួរឱ្យចាំចង	ទុកក្នុងអង្គា	។
	រីឯហៅមាតុភរិយា	ប្រពន្ធនោះជា	លោកទុកស្មើម្តាយ។	

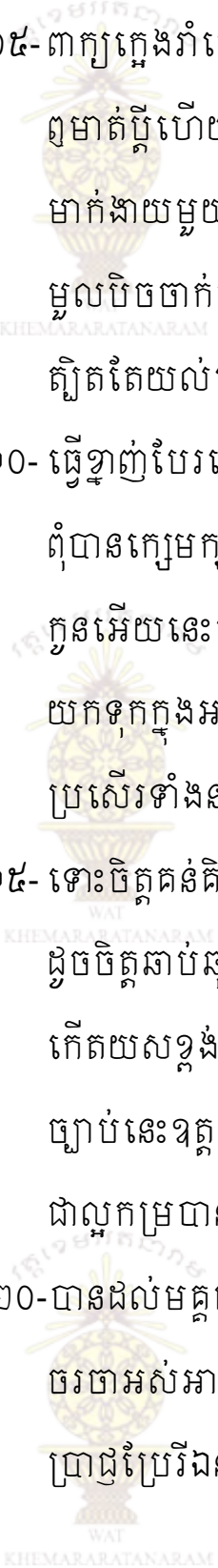
	ចរិតបីប្រការក្នុងកាយ	មួយចង់ខ្វល់ខ្វាយ	ប្រយោជន៍ឱ្យប្តី ។
១៣០-	បានឆ្លើងរុងរឿងពូល្យា	មិនឱ្យអាប់ប្តី	ឱ្យបានស័ក្តិយស ។
	មួយបើប្តីស្លៀកពាក់ចាស់	យកថ្មីឱ្យផ្លាស់	ចាស់ស្លៀកខ្លួនឯង។
	ចេះរៀបសណ្តាប់តាក់តែង	ចំណីផងស្វែង	រកមកឱ្យប្តី ។
	មួយបើប្តីឈឺថ្កាត់អ្វី	ព្រួយប្រឹងមើលប្តី	រកថ្នាំសង្កូវ ។
	រកពេទ្យមេមត់នូវគ្រូ	គ្រោះយាមគន់គួរ	មើលប្តីឱ្យជា ។
១៣៥-	រីឯហៅភាតុភរិយា	ប្រសើរសោភា	ប្រពន្ធស្មើបង ។
	នោះមានចរិតពីរផង	ដូចប្អូននិងបង	ចិត្តមូលមួយប្រាណ ។
	មួយធ្វើឱ្យប្តីក្សេមក្សាន្ត	របស់ប្តីបាន	ចេះទុករក្សា ។
	មួយទោះពូកាក្សត្រកណា	គេតិះដៀលថា	ស្រដីពីប្តី ។
	ពុំត្រូវអាស្រូវអប្រិយ	ចេះការកេរ្តិ៍ប្តី	បែរបានជាសុខ ។
១៤០-	ទោះបីបើប្តីមិនទុក្ខ	គិតឱ្យបានសុខ	យកខ្លួនធានា ។
	មួយសោតឯមិត្តភរិយា	មានចរិតជា	បីប្រការមិញ ។
	បីដូចកលមិត្តសំឡាញ់	មានចិត្តអស់អញ	មិនឱ្យមានហ្មង ។
	បីដូចកលប្អូននិងបង	ប្រាសយូរលង់ហោង	ទើបមកជួបគ្នា ។
	មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធមហិមា	ត្បិតបានជួបគ្នា	មិនឱ្យមានហ្មង ។
១៤៥-	មួយមានមារយាទកន្លង	ទោះឃើញប្រុសផង	មិនល្អៀងចិត្តទៅ។
	រិទ្ធាសភរិយានោះកូរ	ក្នុងមាត្រាត្រូវ	ប្រពន្ធខ្ញុំប្តី ។
	ចរិតប្រាំបីប្រការខ្ចី	មួយចិត្តខ្លាចប្តី	ក្រែងប្តីវាយដេរ ។

	ប្រុងចិត្តការគិតខ្មាសគេ	មិនឱ្យប្តីដេរ	បន្ទោសខ្លួនបាន ។
	ទោះបីខឹងក្រែប៉ុន្មាន	មិនចេះហៅហាន	ឆ្លើយឈ្លោះតមាត់។
១៥០-	មួយទោះបីនោះកាចក្តាត់	ខឹងដល់វាយវាត់	ដេរចោរដកទង ។
	មិនហ៊ានឆ្លើយឈ្លោះរំលង	តតបទៅផង	ក្រែងពូកើតឆ្ងាយ ។
	មួយចេះប្រដាប់រៀបបាយ	ប្តីដើរជិតឆ្ងាយ	មិនហ៊ានបរិភោគ។
	អត់ចាំទំរាំប្តីមក	ជួបជុំទើបយក	បរិភោគផងគ្នា ។
	នេះឯងហៅទាសភរិយា	សម្តេចភគវា	ទេសនាប្រោសប្រាប់ ។
១៥៥-	បើអស់ស្រីណាបានស្តាប់	យកទុកជាច្បាប់	ក្នុងប្រាណសព្វថ្ងៃ។
	លុះអស់អាយុក្សណក្ស័យ	បានទៅកើតពូ	តុសិតស្លឺគីនាយ ។
	នឹងបានក្សេមក្សាន្តពណ្ណរាយ	សេពសុខសប្បាយ	និរទុក្ខភយា ។
	រីឯប្រពន្ធតុំជា	ពេជ្ឈយាតភរិយា	ចរិតមានបួន ។
	កុំឱ្យយកទុកក្នុងខ្លួន	ឱ្យចៀសចេញជួន	កើតកម្មវេរា ។
១៦០-	មួយចិត្តគំនិតចងជា	ឆ្លាស់ឆ្លើយបំពារ	បំពានឱ្យប្តី ។
	ប្រទូសរឹងរូសខ្វែរខ្វី	មិនចេះចាញ់ប្តី	ថាឯងគ្រាន់បើ ។
	ឆ្លើយឆ្លងសួរសងបណ្តើរ	ចង់ឈ្លោះឱ្យស្មើ	ឱ្យលើសប្តីវិញ ។
	មួយមិនចង់ធ្វើបំពេញ	បង្គាប់ប្តីវិញ	ឱ្យប្តីខ្លួនឯង ។
	អាងចេះដៀលតិះពុំក្រែង	ឱ្យប្តីស្តាប់ឯង	ដោយចិត្តអន្ទពាល។
១៦៥-	មួយមានចិត្តនោះស្រីបស្រាល	ចង់ត្រេកត្រអាល	ចោរពេញមុខប្តី ។
	មួយចិត្តទ្រីស្តទ្រស្តអប្រិយ	ចង់សម្លាប់ប្តី	ស្រឡាញ់ប្រុសទៀត ។

	គិតកាប់សម្លាប់បង់ម្សៀត	នឹងយកប្រុសទៀត	ធ្វើប្តីមរណា	១
	រឹងសត្រូវភរិយា	ចរិតពុំជា	ប្រាំពីរប្រការ	១
	មួយមិនខ្លាចប្តីអាត្មា	បង្គាប់ត្រង់ណា	ពុំធ្វើតាមចិត្ត	១
១៧០-	មួយទ្រឹងទ្រមឹងស្លៀមស្លាត់	ប្តីស្លូរបីម៉ាត់	ពុំស្រដីផង	១
	មួយប្តីស្រដីគន្លង	ប្រដៅច្បាប់ផង	ពុំចូលចិត្តស្តាប់	១
	មួយមិនចង់ឱ្យប្តីគាប់	មិនចង់ប្រជាប់	ឱ្យប្តីថ្មីថ្មើង	១
	មួយទោះនឹងស្រដីឡើង	ពាក្យធំចចើង	ចចេសនឹងប្តី	១
	មួយទោះប្តីលោះខ្ញុំស្រី	វាបម្រើប្តី	មិនឱ្យអាក់អន់	១
១៧៥-	ឃើញគាប់រឹងស្តាប់ខ្លាញ់គ្នាន់	ក្នុងចិត្តប្រចណ្ណ	ជេរថានាយអាយ	១
	មួយត្បិតប្តីមានសហាយ	ហួរហែកសុសសាយ	ឱ្យប្តីអាស្រ័យ	១
	រឹចោរភរិយានោះកូរ	ចរិតពុំត្រូវ	មានបីប្រការ	១
	មួយចង់ចាយទ្រព្យប្តីណា	ឱ្យខូចអសារ	មិនគង់ជាល្អ	១
	មួយប្តីឃ្នាតខ្ចីខំរក	របស់បានមក	មិនថែទាំទុក	១
១៨០-	លួចឱ្យទៅម្តាយឪពុក	ប្តីស្លូររកមុខ	មិនប្រាប់ឡើយណា	១
	មួយខ្ជិលមិនចង់ធ្វើការ	កុហកមុសា	ថាឯងរវល់	១
	ដេកលេងចំខែងអស់កល	លុះប្តីគេយល់	ពុតធ្វើជាឈឺ	១
	ទទួរដេកថ្ងៃហ៊ុំៗ	ប្តីហៅមិនឮ	ពុតចង់តែស្លាប់	១
	នេះហៅប្រពន្ធពុំគាប់	ស្រីណាកាន់ខ្ជាប់	ពុំដែលរសាយ	១
១៨៥-	លុះអស់អាយុក្នុងបក្ខាយ	ធ្លាក់ទៅអបាយ	ទាំងបួនចំពូក	១

	តែងនឹងរងទុក្ខរងសោក	រំដោះរួចមក	កើតជាមនុស្សខ្ចីយៗ
	ហេតុអ្នកុសលនេះហើយ	ត្បិតខ្លួនឥតត្រើយ	ធ្វើខុសគន្លង ។
	ខុសវត្ថុប្រតិបត្តិឆ្លាត្រង	មិនរៀនមិនរង	ខុសនឹងច្បាប់ស្រី ។
	មាក់ងាយនោះមានប្រាំបី	មានក្នុងបាលី	ព្រះធម៌លោកថា ។
១៩០-	មាក់ងាយមួយនោះឯងណា	ត្បិតប្តីពិការ	មិនបានម្ហូមមាំ ។
	ខឹងស្អប់ធុញថប់មិនទ្រាំ	មិនមានរកថ្នាំ	គ្រូគ្រោះមេមត់ ។
	មើលប្តីឱ្យជាឆាប់គុត	ខឹងវិញមិនអត់	បន់ឱ្យប្តីស្លាប់ ។
	មាក់ងាយមួយប្តីខ្សត់ទ្រព្យ	គ្មានកេរ្តិ៍កោះគាប់	ស្មើនឹងអាត្មា ។
	ដៀលគ្មះថាប្រាសដោយសារ	ព្រោះខ្ជិលធ្វើការ	ទើបគ្មានរបស់ ។
១៩៥-	មាក់ងាយត្បិតប្តីអប្បយស	ឯងត្រកូលខ្ពស់	ពូជពង្សពុំស្មើ ។
	ឆ្លើងខ្លួនឱ្យប្តីបម្រើ	ឈ្លោះឡើងហើយដើរ	ដៀលគ្មះពូជពង្ស ។
	មាក់ងាយមួយត្បិតប្តីល្ងង់	ខ្លៅខ្លួនទ្រមង់	ទ្រមក់យឺតយូរ ។
	ដៀលគ្មះពុំចេះអាស្វរ	សម្តីខ្លោះខ្វរ	មិនក្រែងប៉ុនសក់។
	មាក់ងាយមួយប្តីអាក្រក់	សាច់ខ្លៅប៉ប៉ក់	មុខអុតស៊ីសុស ។
២០០-	កន្ត្រូលរោងរលក្រអុះ	សក់ស្មាញស្ងួរសុស	ពោះធំប៉ុនពាង ។
	ខ្លួនឯងចិញ្ចែងរូបរាង	ខ្លួនសល្អជាង	ថាប្តីមិនសម ។
	មាក់ងាយមួយប្តីមិនខំ	ធ្វើការលេលាំ	ឡើងដើរលេង ។
	ឆ្លៀតឆ្លើយបោះពាក្យគគ្រេង	ឈ្លោះដេរមិនល្ងេង	គិតខុសមាត្រា ។
	មាក់ងាយមួយប្តីផឹកស្រា	ស្រវឹងចោលការ	ដើរលេងតែគោ ។

- ២០៥- ពាក្យក្មេងរាំប្រៀងឡោៗ ឱ្យឆ្កែព្រុសនោ ផ្អើលភ្ញាក់កូនចៅ។
 ពូមាត់ប្តីហើយខឹងក្តៅ ប្រទេចជេរទៅ តាមដោយចិត្តខ្លាញ់ ។
 មាក់ងាយមួយទៀតនោះមិញ ត្បិតប្តីស្រឡាញ់ លលួកប្រឡែង ។
 ម្ចាស់បិចចាក់ចុចជាល្បែង មិនមានកោតក្រែង បានចិត្តជេរវិញ ។
 ត្បិតតែយល់គេស្រឡាញ់ ស្រដីផងមិញ គំរោះគំរើយ ។
- ២១០- ធ្វើខ្លាញ់បែរចេញព្រងើយ គេនឹងកន្តើយ ក្អិចក្អក់មាយា ។
 ពុំបានក្សេមក្សាន្តីនឹងគ្នា មាក់ងាយនេះជា គម្រប់ប្រាំបី ។
 កូនអើយនេះហើយច្បាប់ស្រី ឱ្យកូនពិសី រករៀនរក្សា ។
 យកទុកក្នុងអង្គអាត្មា ប្រសើរក្តាត់ណា កើតសុខស្លស្តី ។
 ប្រសើរទាំងនាលោកិយ ទោះបរលោកក្តី សឹងលុះប្រាថ្នា ។
- ២១៥- ទោះចិត្តគន់គិតសច្ចា ជាពុទ្ធមាតា សឹងបានបរិបូណ៌។
 ដួចចិត្តឆាប់សុតពុំយូរ កបកើតសម្បូរ សម្បត្តិទ្រព្យផង ។
 កើតយសខ្ពង់ខ្ពស់កន្លង យីនយួរឥតហ្មង ដួចក្តីប្រាថ្នា ។
 ច្បាប់នេះឧត្តមថ្លៃថ្នា ទោះស្រីឯណា ពូហើយមានភ័ព្វ ។
 ជាល្អកម្របានស្តាប់ ស្តាប់ហើយចូរចាប់ ចូរចាំគ្រប់គ្នា ។
- ២២០- បានដល់មគ្គផលស្នាក់ ប្រសើរសោភា ចូលចាំកុំភ្លេច ។
 ចរចាអស់អាថ៌ពាក្យពេចន៍ ពាក្យពិតកាព្យកិច្ច បរិបូណ៌ប្រពៃ ។
 ប្រាជ្ញប្រើវិធានមនៃ ខ្ញុំឈ្មោះ **ម៉ីន-មែ** មែនមានសទ្ធា ។

មានចិត្តក្ខត្តិកាព្យា

សច្ចាប្រាថ្នាមគ្គផល

២២៥-ទោះបីសេចក្តីខុសត្រូវ

កុំគ្មានតិះដៀលឡើយហោង

សម្រាប់ជាច្បាប់មាត្រា

កបកើតជ្រះថ្លា

ផុលផុសយោបល់

សូមទានតម្រូវ

សូមសាងផលផង

សូមរេចបកាវា

ត្រេកត្រង់កុសល។

លេចលើកទុកទៅ ។

តម្រង់ឱ្យផង ។

ទុកតសាសនា ។

បរិបូណ៌ចែងចប់។

(ចប់)

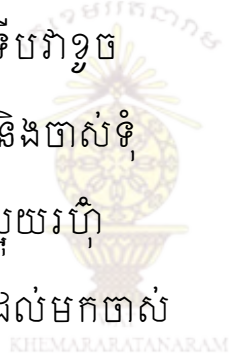

ច្បាប់ប្រុស

បណ្ឌិត មែ រៀបរៀង

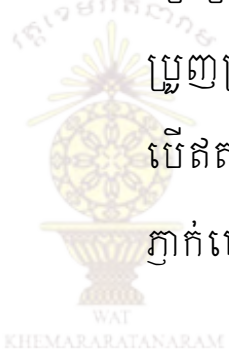
បទព្រហ្មគីតិ

<p>១- នេះបទព្រហ្មគីតិ
ចែងចងជានិទាន
ឱ្យអស់កូនចៅក្រោយ
ប្រដៅទាំងប្រុសស្រី
ធម្មតាកើតជាមនុស្ស
ក្រតិតក្នុងចិន្តា
នឹងអស់ញាតិសន្តាន
កុំឆ្កែងកុំតែងត្អូង</p>	<p>ពីព្រេងព្រឹទ្ធទុកទូន្មាន
ទុកគ្រាន់មើលជាច្បាប់ថ្មី
ស្តាប់កុំឱ្យភ្លេចស្មារតី
យកទុកខ្លួនគ្រប់អាត្មា
ទោះស្រីប្រុសក្រណាស់ណា
ឱ្យបានដឹងសមនិងគួរ
សោះគេមានពាក្យថាជួរ
ធ្វើកំបោងកុំពាក្យធំ</p>	។ ។ ។ ។ ។
<p>៥- នឹងដើរដូចភូជង្គ
ឱ្យត្រូវនឹងច្បាប់ក្រម
រៀនបទរៀនបាទចាស
ស្រដីនឹងអ្នកផង
អីអើអញជាចំសាច់
ដើមដៀលឱ្យអប្រិយ</p>	<p>ឱ្យឱនអង្គអាចបារម្ភ
គួរប្រតិបត្តិកុំឱ្យឆ្គង
កុំប្រឡោតលើរៀមច្បង
ពាក្យឱ្យគួរកុំឯងរឺ
ឆ្គងពាក្យពេចន៍គេស្រដី
ស្រដីថាកូនអត់ពូជ</p>	។ ។ ។ ។ ។

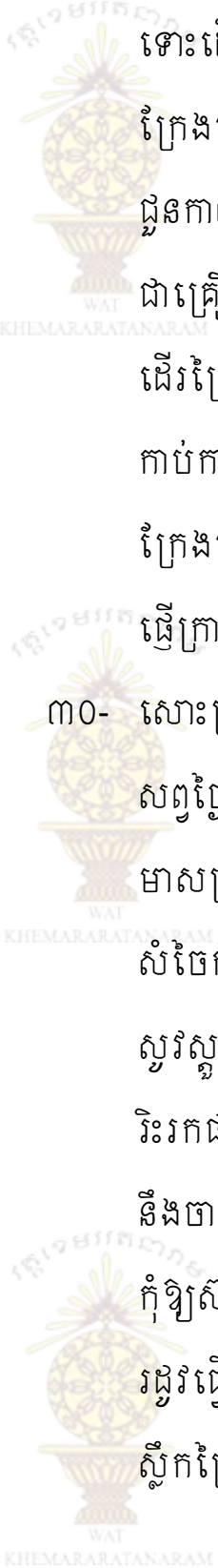

១០- ចាស់ទុំមិនប្រដៅ
 គេថាកូនឥតពូជ
 គេជៀលដល់ម៉ែឪ
 គេស្លឹងើមជៀវជុំ
 កុំកាចកុំស្នូតពេក
 កុំខ្លាចកុំហ៊ានណាស់
 ទោះដេកឱ្យរហ័ស
 មុខមាត់មើលឱ្យគ្រប់
 ស្នាម្នូស៊ីឱ្យច្រៀក
 តូចធំឱ្យច្រៀកចេញ
 ដេកយប់កុំដេកយូរ
 សម្អាតស្លៀកឱ្យខ្ជាប់
 នឹងដេកកុំទ្រមក់
 បើភ្នាក់ឱ្យជើងខ្លួន
 ១៥- ប្រែប្រាណាប្រុងវិញ្ញាណ
 ប្រួញប្រាណាប្របជញ្ជាំង
 បើឥតមោះមន្ទិល
 ភ្នាក់ហើយឱ្យក្រោកចេញ

ជេរកូនចៅទើបវាខូច
 មិនដឹងច្បាប់និងចាស់ទុំ
 កេរ្តិ៍អាស្រូវស្អុយរហ័
 ដំនៀលនោះដល់មកចាស់
 កុំចំអៀករៀនរហ័ស
 ឱ្យរំពឹងរំពៃគ្រប់
 ភ្នាក់មុនចាស់ដោះឡើងលុប
 ទ្រព្យរបស់សីមដេកវិញ
 កុំបីបៀកទាំងមូលមិញ
 តាមពាក្យចាស់ថាអភ័ព្វ
 ហើយទទួរដូចគេងាប់
 កុំឱ្យអាក្រាតក្រៅខ្លួន
 ឱ្យលង់លក់ក្រៅពីក្បួន
 ឡើងអង្គុយកុំមាត់ខ្លាំង
 ខ្លាចក្រែងមានចោរចិត្តខ្លាំង
 ជញ្ជូនទ្រព្យលួចយកចេញ
 កុំឱ្យខ្ចិលដេកទៅវិញ
 រកជក់ថ្នាំស៊ីម្លូស្លា

<p>ទោះពេលពន់ព្រលប់ កាំបិតខាងអាត្មា ប្រអប់ជាក់ទីមស្នា ហើយឱ្យបំពាក់ភ្លើង កុំឱ្យអស់រលីង សព្វថ្ងៃមើលកុំដាច់</p>	<p>គន់ឱ្យគ្រប់ទ្រព្យនានា ឱ្យសិតទឹកដាក់ចុងជើង ។ ថ្វាយទេព្យារក្សាយើង នៅក្រានក្រៅកុំឱ្យដាច់ ។ រលត់ធេងហើយថាភ្លេច កុំដើរយកពីផ្ទះគេ ។</p>
<p>២០- ថែទាំមើលជើងក្រាន បង្កាត់បង្កើតកេរ្តិ៍ ប្រយ័ត្នក្រែងក្រងាយ បង្កាត់កំដៅអង្គ មានកាលយប់ងងឹត គ្មានភ្លើងអុជចន្លុះ រត់រកភ្លើងសស្រាក់ ហេតុខ្លួនពុំគិតក្រែង ហើយឱ្យថែទាំទឹក ដងដាក់ក្នុងរាត់រាយ</p>	<p>ឱ្យឧសមានកុំទំនេរ កុំប្រហែសឱ្យស្លូតស្កាត់ ។ ពុំសប្បាយឈឺពោះពុំ អុជបំភ្លឺមើលនេះនោះ ។ ភ្លេចមិនគិតជួនកូនជុះ ក្រានរលុះរលត់ធេង ។ ព្រួយលំបាកតែខ្លួនឯង ក្រយប់ថ្ងៃព្រួយដើរឆ្ងាយ ។</p>
<p>២៥- កុំឱ្យស្លូតក្នុងគ្រាប់ គ្មានសោះនោះមិនសម</p>	<p>ទោះយប់ព្រឹកកុំគិតងាយ សព្វពួចពាងអាងអុំដំ អស់រលីងពីពាងធំ ជួនក្រែងក្រងាយយប់ថ្ងៃ ។</p>

ទោះដើរទៅឆ្ងាយជិត

កាន់កាំបិតកំដរដៃ

ក្រែងមានមែកឈើព្រៃ

កាប់កាន់មកធ្វើជាឧស ។

ជួនកាលក្រែងបន្ទា

មុតអាត្មាគ្រាន់ចាក់ជួស

ជាគ្រឿងគ្រប់មិនខុស

ការសត្រូវទោះឆ្លាឆ្លៃ ។

ដើរព្រៃឱ្យមើលលើ

ឃើញស្លឹកឈើជាបន្លែ

កាប់កាន់កុំដៃទទេ

អង្គុយគន់មើលស្វែងស្តាំ ។

ក្រែងមានឈើព្រៃងាប់

គួរកាច់កាប់យកជាថ្នាំ

ធ្វើក្រានគ្រាន់ដណ្តាំ

បាយបានឆ្អិនឆាប់ដូចចិត្ត ។

៣០- សោះស្រីស្រីដីបាន

បើឧសមានមិនព្រួយគិត

សព្វថ្ងៃប្រុងគំនិត

ថែទាំទើបគង់របស់ ។

មាសប្រាក់ស្រូវអង្ករ

ទុកឱ្យល្អកុំសប្បុរស

សំចៃកុំឱ្យអស់

មើលថែជូនខ្លួនឯងណា ។

សួរស្តីចកុំឱ្យជាប់

បើវាតិចឱ្យឧស្សាហ៍

រិះរកផ្សំទៀតណា

ឱ្យបានច្រើនក្រវើនទុក ។

នឹងបាយឱ្យគិតក្រោយ

ទោះនឹងឱ្យមើលមុខ

កុំឱ្យស៊ីកគ្រលុក

ទោះនឹងទុកឱ្យចំណាំ ។

រដូវធ្វើចំការ

ឱ្យឧស្សាហ៍គ្រឿងគ្រាប់ដាំ

ស្លឹកគ្រៃខ្ចីគ្រប់ត្រី

ត្រាវត្រសក់សព្វបន្លែ ។

៣៥- កុំខ្ជិលកុំប្រអូស

គេមិនឱ្យឯងទេ

ទោះធ្វើស្រែចំការ

កុំខ្ជិលកុំប្រចាំ

កុំឱ្យបង់កម្លាំង

ទឹកទៅស្រោចស្រប់ជង

ធ្វើការកុំគិតព្រួយ

ខ្លាំងខ្សោយកុំឱ្យស្តើ

ជាងយប់បិតបួស្សី

កុំឱ្យស្រីស្តីលើ

៤០- កុំទុកដៃទទេ

ខាងផ្ទះខាងលំនៅ

ឱ្យមានក្តីបារម្ភ

ដឹងដែកកាំបិតព្រា

ដេកយប់ឱ្យរាំងទ្វារ

ត្រចៀកចាំកុំភ្លាត់

ប្រយ័ត្នប្រយោជន៍យូរ

ទោះទ្រព្យរបស់ខ្លួន

ទៅងង្វសរត់សុំគេ

តែគឺមោះព្រោះខ្ជិលជាំ

ឱ្យឧស្សាហ៍មើលថែទាំ

ចបចូកជីកស្មៅរលីជង

ទោះខ្មែរប្រាំងប្រើឱ្យដង

ឱ្យលូតលាស់មានផ្កាផ្លែ

ខ្លួនឯងមួយកុំត្អូញត្អែរ

ខ្លាចតែនឿយហើយមិនធ្វើ

ត្បាញជាស្តីតោកញើ

ឥតអំពើធ្វើលេងទៅ

ជាងទំនេរចោលស្មៅព្រៅ

ឱ្យវាលកាលកើតសុខា

ធ្វើស្រែកុំចោលចំការ

ទុកឱ្យជាកុំឱ្យបាត់

ទ្រព្យជាៗប្រុងប្រយ័ត្ន

កុំភ្លេចចោលមិនដឹងខ្លួន

ទោះលក់ដូរមើលថែជួន

ឱ្យសួរកូនសួរប្រពន្ធ

។

។

។

។

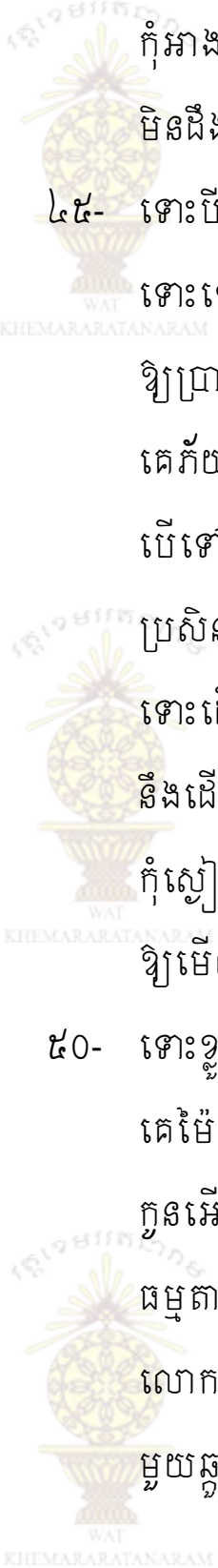
។

។

។

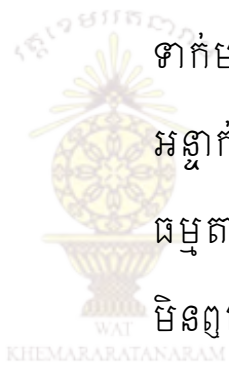
។

។

កុំអាងឯងជាប្រុស
 មិនដឹងដល់ប្រពន្ធ
 ៤៥- ទោះបីបើបងប្អូន
 ទោះទៅលេងឥតការ
 ឱ្យប្រាប់អ្នកនៅផ្ទះ
 គេភ័យព្រួយចិត្តគិត
 បើទៅជាមានភ័ព្វ
 ប្រសិនពានពស់ខ្លា
 ទោះដើរមានដំណឹង
 នឹងដើរឱ្យសម
 កុំស្លៀមកុំស្លាត់ពួន
 ឱ្យមើលឱ្យមាត់ក
 ៥០- ទោះខ្លួនជាប៉ុន្មាន
 គេម៉ែមកអាត្មា
 ក្លួនអើយបាកុំឆ្កោយ
 ធម្មតាកើតជាប្រុស
 លោកថាហោរិស្តតបី
 មួយស្លូតល្បែងពាលា

បាយរបស់មិនគិតគន់
 ព្រមព្រៀងគ្នាឥតបើថា ។
 ពីងរកខ្លួនទៅណាៗ
 ឥតគេរកដើរឆ្ងាយជិត ។
 កុំរលះឥតគំនិត
 ព្រោះមិនដឹងជាទៅណា ។
 ប្រសើរគាប់នោះឥតថា
 ខ្យល់ចាប់ចុកឥតគេសម ។
 ឱ្យរំពឹងគិតបារម្ភ
 យប់ព្រលប់ឱ្យមាត់ក ។
 លបលាក់ខ្លួនខ្លាចមិនល្អ
 ដើរឱ្យស្មោះសោះគេថា ។
 ពាក្យសន្តានរែងមុសា
 តាមដំណឹងដំណើរខុស ។
 កុំធ្លាប់ឱ្យអាប់កេរ្តិ៍យស
 ឱ្យរករៀនច្បាប់មាត្រា ។
 មួយស្លូតស្រីមួយស្លូតស្រា
 លេងបៀបៀបកំពាត់ ។

ទាក់មាស់ទាក់ទុក
 អន្ទាក់ដាក់បង្កាត់
 ធម្មតាបោសិទ្ធិបៀ
 មិនព្យមានកំណើត

ជល់ភ្នាល់គ្នាបរណាញ់សត្វ
 ល្បែងអស់នោះមិនកំណើត ។
 មិនដែលខ្មែរណានឹងកើត
 មានតែលិចលង់ខ្លួនទេ ។

៥៥- ជួនកាលគេចាញ់ឯង
 មានកាលឯងចាញ់គេ
 ពីព្រឹកស្លៀកហួលជរ
 ពីព្រឹកត្បូកក្បាលចិន
 ជួនកាលវាចងជើង
 ភ្នែកស្លឹងតឹងក្រញុះ
 មើលមុខល្អតិចអ្វី
 មុខមិញដូចគេស្លាប់
 ស្រែកថ្ងូរអេះអូយអើយ
 អញរកប្រាក់ឱ្យឯង

រៀងរាល់ល្បែងតែងនឹងរេ
 កុំទុកចិត្តថាឯងប៊ុន ។
 ល្ងាចស្លៀកសខ្លះចងក្បិន
 ល្ងាចមិនទាន់ចិនដាក់ខ្មោះ ។
 ព្យួរខ្ពស់ឡើងក្បាលដាំចុះ
 វាទារប្រាក់ឱ្យបានឆាប់ ។
 មិនខ្មាសស្រីជ្រាវឈរស្តាប់
 មាត់ស្មេញស្មាញពេបដូចក្មេង ។
 អាចិកអើយអាណិតលែង
 ឱ្យអាចិកស្តែកនេះបាន ។

៦០- ចិនព្រមស្រាយមក
 តឹងទារទាល់តែបាន
 អ្នកអាយអ្នកអើយកុំ
 កុំលកុំលូកលេង

បណ្តើររកប្រាក់សន្តាន
 ទ្រព្យឱ្យទៅទើបវាលែង ។
 គួរឃាត់ម្តងរាល់តែល្បែង
 គួរឱ្យវាងឱ្យរៀរសោះ ។

កុំឈរកុំឈប់ជិត
 កុំឈ្លងឈ្លែងនោះសោះ
 ច្បាប់នេះចាំរាល់ខ្លួន
 ពីងខ្លួនឯងឱ្យចេញ
 ឯទ្រព្យបានទៅវា
 វាបានទ្រព្យយកទៅ

ក្រែងមិនអត់បង់កេរកោះ
 គួរឱ្យដោះឱ្យដើរចេញ ។
 ទោះបងបួនមិត្តសំឡាញ់
 ធានាទ្រព្យគេយកទៅ ។
 ឯងធានាស្រាប់តែនៅ
 ខ្លួនឯងនៅធានាស្រាប់ ។

៦៥- ដល់គេមកតឹងទារ

មិនបានគេប្រចាប់
 ទោះបងបួនផុរៈ
 បើមានទ្រព្យជួយជា
 ក្លួនអើយចូរចាចាំ
 ប្រយ័ត្នរាល់រូបកាយ
 មួយទៀតហៅឆ្លុតស្រី
 វាតែងទាញអាត្មា

អ្នកធានាក៏បានឆាប់
 ទៅជាខ្ញុំព្រោះធានា ។
 ក្រដីពាក់គេតឹងទារ
 កុំធានាណាអ្នកអាយ ។
 ឪពុកផ្តាំកុំបីណាយ
 កុំឱ្យភ្លេចពាក្យនេះណា ។
 គួរកុំបីសេពកាមា
 នាំវង្វេងភ្លេចបាបបុណ្យ ។

ភ្លេចសីលទានសូន្យសោះ
 ភ្លេចទោសភ្លេចទាំងគុណ

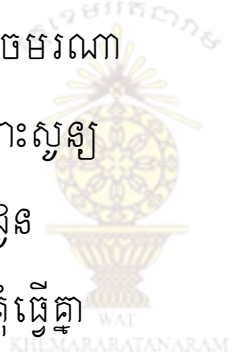
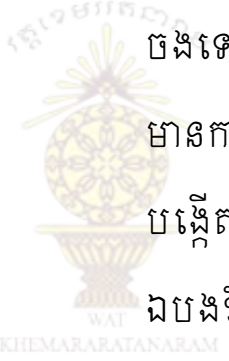
ភ្លេចឃ្មាងខ្មោះដល់ជីពជន្ម
 ភ្លេចទាំងការកាន់សាយ ។

៧០- បង្កើតតែទោសទុក្ខ

បង្កើតក្តៅក្រហាយ

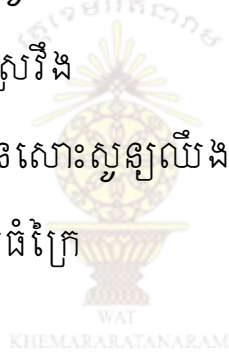
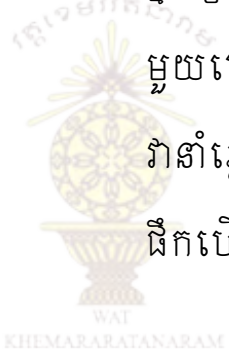
បើបានសុខសឹងប្រែក្លាយ
 ឱ្យទាស់ទែងខឹងនឹងគ្នា ។

ចងទោសគុំគង្គន
 មានកាលក្មួយនិងមា
 បង្កើតតែចិត្តធំ
 ឯបងខ្លាំងនឹងបួន
 រិទ្ធិគុំកាប់ម្ចាស់
 កើតទោសខ្លាំងនឹងគ្នា
 មានកាលគេជាកំប្លោង
 លក់ផ្លែខ្ញុំគេហើយ
 ៧៥- គេកាប់ដោតទាំងក្បាល
 ភ្លេចខ្លួនសូន្យសោះសា
 រិឯកាមកិលេស
 ស្ថិតណាស់ណាអ្នកអាយ
 នេះឯងហៅឆ្លាតស្រី
 ច្រូចងចាំសព្វថ្ងៃ
 អ្នកប្រាជ្ញលោកនិទាន
 មួយហៅឆ្លាតសុរា
 វានាំភ្លេចវិញ្ញាណ
 ផឹកហើយមិនដែលនឹង

មិនគិតខ្លួនខ្លាចមរណា
 គុំធ្វើគ្នាឱ្យសោះសូន្យ ។
 ចៅគំនុំនឹងជីដូន
 ម្តាយនិងកូនគុំធ្វើគ្នា ។
 ឱ្យក្តៅណាស់ក្នុងអង្គា
 ជាគំនុំពុំត្រាស្មើយ ។
 វាមិនរាងចាលចិត្តឡើយ
 មិនខ្លាចស្លាប់ដល់អាត្មា ។
 មិនចេះចាលចិត្តឡើយណា
 នឹកតែត្រង់សេពសប្បាយ ។
 កុំប្រហែសគួរឱ្យណាយ
 អ្នកអើយកុំគិតសង្ស័យ ។
 គួរកុំបីឱ្យអាល័យ
 ទុកទូន្មានអង្គអាត្មា ។
 ទុកទូន្មានរាល់រូបា
 នោះកុំផឹកវាស្រវឹង ។
 ភ្លេចសីលទានសោះសូន្យយឹង
 នាំចិត្តនោះឱ្យធំក្រៃ ។

៨០- ឯខ្លួនឯងតូចទេ

កម្លាំងឯងស្មើចៃ

ក្មេងក្មានពាក្យកក្កើ

មិនមានខ្លាចនរណា

បញ្ជោរបញ្ចៀសផ្កាស

នាំហេតុតែខាងឈ្មោះ

ប្រពន្ធឃើញឃាត់ទៅ

ឯងខឹងលោវាយជាក់

មានការជួនស្រវឹង

ដើរដួលដេកផ្កាប់ផ្កាវ

៨៥- គេឃើញអស់ខ្មាសខ្ញុំ

ដេកដូចគេស្លាប់យឹង

កំណើតអ្នកដឹកស្រា

ដឹងហើយស្រវឹងមួន

អ្នកស្លូតទៅជាកាច

ខុសត្រូវទៅបំពាន

នេះឯងហៅឆ្គួតស្រា

អ្នកណាដឹកហើយបាប

គួរកុំសេពសុរា

នឹងធ្លាក់ទៅអវិចី

មើលទៅគេប៉ុនមេដៃ

មិនកោតគេតិចឡើយណា

អ្នកតូចកែបទបានស្រា

ស្រដីកោងរកកលឈ្មោះ

ជេរវាងវាសមិនចំឈ្មោះ

ឆ្លើយឆ្លងពាក្យឱ្យបានទាក់

ប្តីមិនត្រូវថាកុំអ្នក

ដោយចិត្តធំបទបានស្រា

ពុំមានដឹងខ្លួនឡើយណា

ស្រាតសំពត់អស់ពុំដឹង

ក្មេងជៀវជុំសើចទ្រហឹង

ក្តែរក្តួតពាសពេញទាំងខ្លួន

កុំអួតថាឯងនឹងនួន

ខ្លួនខ្សត់ទេអួតថាមាន

ឯអ្នកខ្លាចទៅជាបរិន

បំពុលខ្លួនឱ្យបានបាប

ក្នុងធម៌ថាពៀរជរាប

បង់កិត្តិយសពុំស្លៀក

នាំអាត្មាឱ្យអប្រិយ

នរករងទុក្ខវេទនា

។

។

។

។

។

។

។

។

។

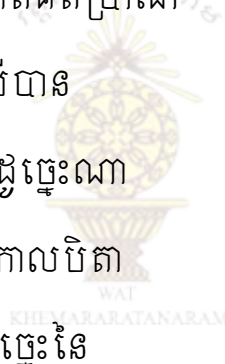
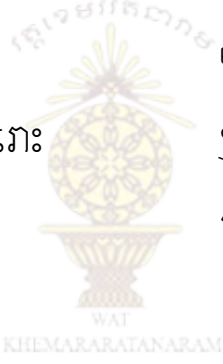
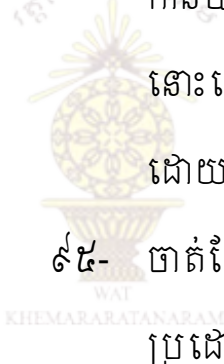
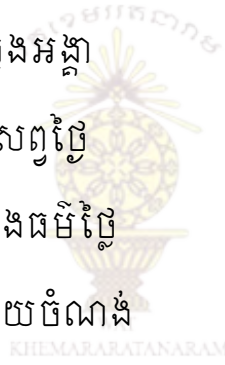
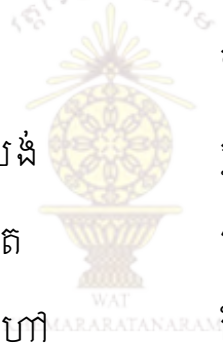
។

៩០- ហែអស់ជនទាំងឡាយ
 ច្នៃស្លាប់ច្នៃបំនេះណា
 នេះឯងហៅឆ្មតបី
 បើអ្នកណាមួយនៃ
 លោកចងជាឧបមា
 យកដែកដុលបោះបង់
 បើកាន់ដែកដែលដុត
 កាន់បាននោះទើបហៅ
 នោះទើបលោកឱ្យធ្វើ
 ដោយធម៌ពីបុរាណ

៩៥- ចាត់ចែងតែងជាបទ
 ប្រដៅខ្ញុំនេះណា
 កិច្ចការព្យាយាមរៀបរោះ
 គិតចងជាសេចក្តី

កុំរាយមាយក្នុងអង្គ
 ទុកទូន្មានខ្លួនសព្វថ្ងៃ ។
 លោកស្រដីក្នុងធម៌ថ្ងៃ
 នឹងប្រាថ្នាដោយចំណង់ ។
 ឱ្យអ្នកណាមួយផ្ចិតផ្ចង់
 ក្នុងភ្លើងក្រាននេះប្រាលស្មៅ ។
 នោះមិនមុតមិនមានក្តៅ
 ចិត្តមុតមែនពិតគិតប្រាណ ។
 នូវអំពើទាំងបីបាន
 លោកឧបមាដូច្នោះណា ។
 ព្រហ្មប្រាកដកាលបិតា
 សព្វសេចក្តីដូច្នោះនៃ ។
 ខ្ញុំនាមឈ្មោះបណ្ឌិតមែ
 ប្រដៅជនចប់ម៉្លេះហោង ។

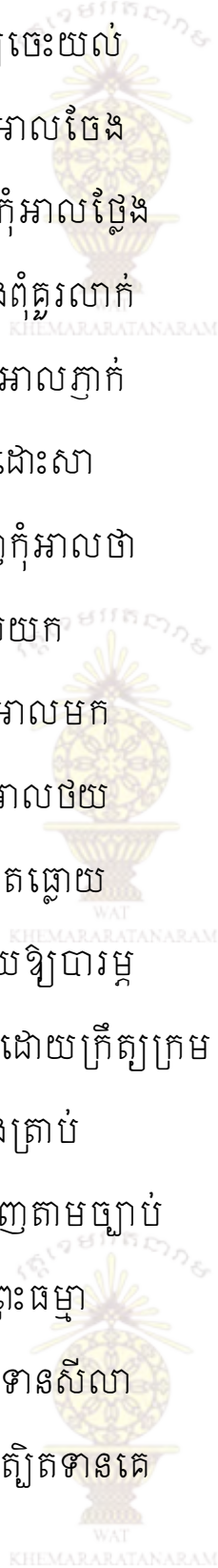
(២២)

ច្បាប់ទូន្មានខ្លួន

បទព្រហ្មគីតិ

<p>១- មនុស្សកាចកុំប្រសព្វ
គេចាប់ចងទៅក្រោយ
កុំគប់នឹងខ្ញុំគេ
កុំជួញនឹងមន្ត្រី
កូនអើយឪពុកបា
បាស្តាប់ត្រាប់ត្រងរង
គេដើរកុំអាលបាញ់
សួរឱ្យស្មោះទៅនៃ</p>	<p>កុំទៅភប់នឹងចោរក្មួយ
វាយបណ្តើរយល់អប្រិយ ។
កុំបោកខ្មែរខ្ពស់នឹងស្រី
និងខាតទុនធនឯងហោង ។
នឹងឧបមាមួយទៀតផ្ទុំ
ទុកទូន្មានអង្គឥន្ទ្រិយ ។
បើស្រឡាញ់កុំឱ្យខ្ចី
នៅគង់ជាភ្នាយនយូរ ។</p>
<p>៥- សួរចូលកុំឱ្យចេញ
សាច់ញាតិឱ្យប្រមូល
មនុស្សកាចកុំបីប្រើ
ចែកទានកុំឱ្យយល់
ពាក្យខុសកុំឱ្យស្តាប់
អំពើបាបកុំឱ្យមាន
សីលសោតគួររក្សា
ពិបាកឱ្យគន់គិត</p>	<p>សួរឱ្យទិញកុំឱ្យដូរ
កុំស្រដីពាក្យសល់វីល ។
ការក្រធ្វើកុំឱ្យសល់
ពាក្យបញ្ជោះកុំឱ្យមាន ។
សេចក្តីគាប់ឱ្យគិតជ្យាន
សីលនិងទានឱ្យរិះគិត ។
ទំប្រាថ្នាឱ្យបានជិត
រកគំនិតគិតឱ្យដល់ ។</p>

ស្តាប់គេកុំអាលថា
 ពាក្យភូតស្តាប់គួរឆ្ងល់
 ១០- ពាក្យក្រកុំអាលប្រាប់
 ពាក្យពិតកុំឱ្យចែង
 គេប្រាប់កុំអាលក្រោធ
 សឹកដេញកុំអាលបាក់
 គេរត់កុំអាលដេញ
 សឹកដល់កុំអាលឆ្លា
 គេប្រើកុំអាលទៅ
 គេឱ្យកុំអាលយក
 ខ្លួនតូចកុំខំពារ
 ឱ្យគិតក្រែងក្រក្រោយ
 ១៥- ទំនៀមទំនឹមព្រេង
 ពាក្យនេះជាឧត្តម
 សង្ហាតរកស៊ីចុក
 ខ្សត់គ្មានឃ្លានស្វីស្លាប់
 មានទ្រព្យត្បិតសំណាង
 ទើបកើតជាតិនេះណា

មានប្រាជ្ញាឱ្យចេះយល់
 មានកង្វល់កុំអាលចែង ។
 ពាក្យឥតសព្វកុំអាលថ្លែង
 ពាក្យពិតស្លែងពុំគួរលាក់ ។
 គេបញ្ឆោតកុំអាលភ្ញាក់
 គ្នាជីពាក់ប្រើដោះសា ។
 គេលើកចេញកុំអាលថា
 ពូរាចាកុំអាលយក ។
 គេឱ្យហៅកុំអាលមក
 គេសង្ឃកុំអាលថយ ។
 ខ្លួនអ្នកជាកុំគិតឆ្កោយ
 ខ្លួនខ្សត់ខ្សោយឱ្យបារម្ភ ។
 ច្បាប់ថ្នាំថ្លែងដោយក្រឹត្យក្រម
 ចូរចាខ័ៗត្រងត្រាប់ ។
 ជួញលលក់ទិញតាមច្បាប់
 កុំខុសច្បាប់ព្រះធម្មា ។
 ជាតិមុនសាងទានសីលា
 មានទ្រព្យធនត្បិតទានគេ ។

<p>បើខ្លួនមានស័ក្តិបុណ្យ ធ្វើចិត្តឱ្យត្រង់ត្រៃ ស៊ីបានៗនឹងខំ បំបាត់ទ្រព្យគេឆ្លៀត</p>	<p>បានទ្រព្យធនខ្ញុំពលរេហ៍ ជាតិទៅមុខនឹងបានទៀត ។ លោកវាយដំគេបៀនបៀត ខុសច្បាប់ផងមិនទេឡើយ ។</p>
<p>២០- ល្អតែនៅលោកិយ ទល់ទុក្ខពុំដែលស្បើយ ព្រះទ្រង់ទេសនាមក មនុស្សសត្វផងក្តីណា គួរតែសាងសីលទាន រក្សាសីលដរាប អស់ទ្រព្យសម្បត្តិនៅ មានតែសីលទានហើយ អស់ទាំងគ្រឿងរបស់ សឹងខានចោលនៅអាយ</p>	<p>លុះដល់ក្បួយជីវិតហើយ រូបវែងរងកម្មវេទនា ។ គួរតែយកទុកសិរសា ពុំដែលរៀរពីក្តីស្លាប់ ។ នោះនឹងបានបុណ្យលាងបាប នោះប្រសើរពេកក្នុងអើយ ។ មិនបានទៅតាមខ្លួនឡើយ ទៅកំដរបរលោកនាយ ។ ខ្ញុំស្រីប្រុសផងទាំងឡាយ ជារបស់គេរស់នៅ ។</p>
<p>២៥- គួរដឹងរិះគិតជ្យាន ទាន់ខ្លួនជីវិតនៅ បើបានធ្វើតែបាប ធ្វើបាបមិនធ្វើបុណ្យ</p>	<p>គួរឱ្យទានធ្វើបុណ្យទៅ នោះប្រសើរក្រៃពេកពន់ ។ មិនសុភាពចិត្តកាចលន់ លែងជាតិទៅនៅនរក ។</p>

បើបាបានធ្វើបុណ្យ
ឱ្យទានចាំសីលសុខ

បានសងគុណម្តាយឪពុក
នោះនឹងបានហានសួគ៌ ។

ខ្លួនធំទំរកស៊ី
កើតជាមនុស្សនេះណា

ចាស់ព្រឹទ្ធិគួរអនិច្ចា
មានវេរាពុំដែលរួច ។

មួយសោតកុំស្មេហ៍ស្មិទ្ធ
ភរិយាគេកុំលួច

កុំមានចិត្តគិតកាន់ក្លច
នៅលោកិយក្តីនិន្ទា ។

៣០- ដល់ខ្លួនលែងជាតិនោះ
នឹងឡើងដើមរកា-

នឹងចូលចុះនរកណា
ដែកនោះធំៗខ្ពស់ក្រែក ។

យមបាលរត់ទៅជ្រោម
ក្អែកត្នាតទង់ជើងដៃ

កាន់គ្រឿងចោមចាក់ទីទៃ
ចចឹកស៊ីជាអាហារ ។

មានខ្លួននោះជាចជាច
វាត្រូវនឹងបន្ទា

អស់ទាំងសាច់ឈឺខ្លោចផ្សា
សឹងដែកជាមុតឆ្ងាយឆ្លុះ ។

ហើយធ្លាក់ពីបន្ទា
ធ្លាក់ចុះក្នុងទឹកខ្លុះ

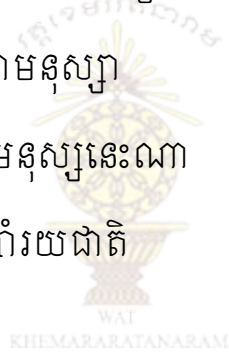
ដើមរកាដែកធំនោះ
ប្រែផ្សាក្តៅឥតសម្រាន្ត ។

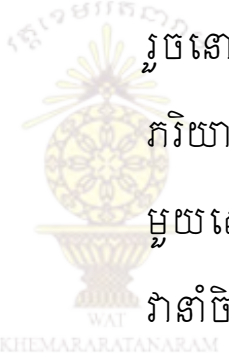
ហើយហែលក្នុងទឹកនោះ
ពីរពាន់ឆ្នាំទើបបាន

ស្លាប់ហើយរស់លំបាកប្រាណា
រួចមកកើតជាមនុស្ស ។

៣៥- រួចនោះបានមកកើត
ហេតុកម្មពៀរវេរា

យកកំណើតមនុស្សនេះណា
កើតជាស្រីប្រាំរយជាតិ ។

រួចនោះជាខ្ញែងខ្ញើយ

ភរិយាគេមិនឃ្លាត

មួយសោតឪពុកផ្តាំ

វាទាំចិត្តពាលា

ដីកស្រាជាអ្នកកាច

វាទាំបាត់ស្មារតី

នៅនាលោកិយហោង

លុះខ្លួនជួនមរណា

៤០- នៅតែរងវិបាក

អស់ថ្លើមប្រមាត់នៅ

ដែកក្តៅនេះជាភ្លើង

យមបាលសោតបំផឹក

ទាក់កទាញផ្នែកផ្តួល

មាត់នោះនេះព្រោងព្រាយ

ពាក្យនេះមិនថាឯង

អ្នកណាបរទារការ

គិតគួរគួរឱ្យប៉ាំ

រៀនធម៌គម្ពីរថ្លៃ

ក្នុងចៅអើយកុំប្រមាទ

ពីនរកនោះឡើយណា

ច្នៃបាចាំកុំដីកស្រា

ពោលោលន់ពន់ពេកក្រៃ

ពុំក្រែងខ្លាចអ្នកដទៃ

នឹងរកស៊ីបាត់ប្រាជ្ញា

អស់អ្នកផងគេនិន្ទា

ទៅនរករងទុក្ខនៅ

ខ្លួនរលាកនឹងដែកក្តៅ

ក្នុងពុំងពោះឈឺពន្លឹក

ផ្សែងផ្សព្វឡើងពូកគីក

ទឹកទង់ដែកនេះព្រោងព្រាយ

នឹងបង្ហោលដែកទាំងឡាយ

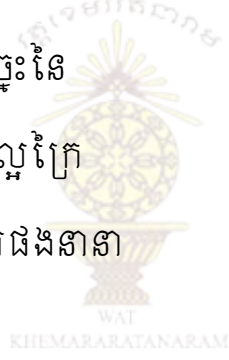
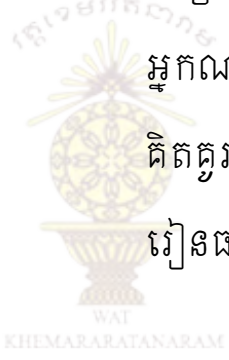
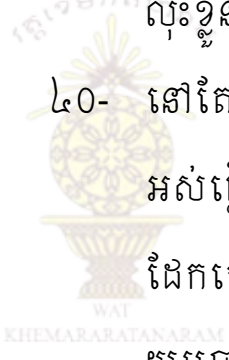
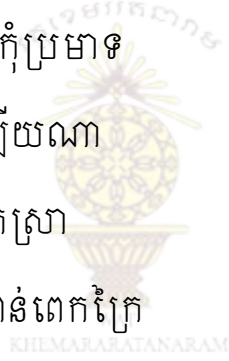
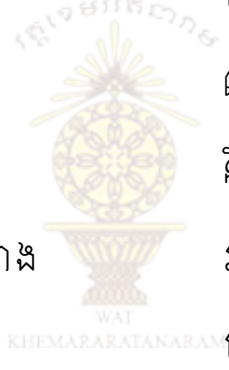
ហេតុបាបបានដីកសុរា

មានពីព្រេងព្រះទេសនា

សេពសុរាដូច្នោះនៃ

សីលនាទាំឱ្យល្អក្រៃ

បានរៀនបាបផងនានា

៤៦- ហោអស់កូនចៅអើយ

អ្នកមិនផឹកសុរា

រកស៊ីគិតពីរក្តី^១

ក្រែងខ្លួនជួនមកយោង

ច្បាប់នេះព្រះបន្ទូល

ទូលទុកលើសិរសា

ថ្ងៃសីលរកផ្កាភ្ញី

ថ្នាត់ថ្នាយព្រះវត្តត្រ័យ

អ្នកណាអាចបានស្តាប់

លុះលែងជាតិទៅហើយ

៥០- ទោះបីបានកើតមក

ប្រកបដោយប្រាជ្ញា

កើតកបទ្រព្យរបស់

មាសប្រាក់ឥតខ្ចះអ្វី

មានកេរកោះស្រែស្រូវ

នោះច្រើនៗពេកហោង

ចាំឱ្យហើយធម៌ទេសនា

អ្នកនោះបានហិនស្នូគឺហោង ។

គិតលោកិយបរលោកផង

ផលជួយជួនបានសុខា ។

គួរតែចូលចិត្តគ្រប់គ្នា

កុំបីភ្លេចដល់មួយថ្ងៃ ។

ទៀនធ្មបក្តីផ្សំម្រាមដៃ

កុំបីជាចម្លែងមួយឡើយ ។

ត្រេកត្រងត្រាប់ធម៌ជាត្រើយ

នោះនឹងបានហិនស្នូគឺ ។

យកកំណើតជាតិនេះណា

អង្គកាយាល្អប្រិមប្រិយ ។

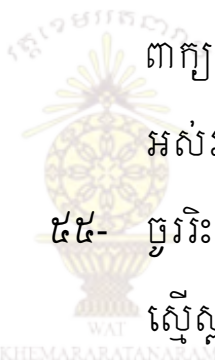
ខ្ញុំស្រីប្រុសគោក្របី

មានទូកក្តារច្រវាហោង ។

ចេកអំពៅដូងស្នាផង

សឹងលើសលន់ពន់ប្រមាណ ។

១ គិតពីរក្តី= គិតដំណើរពីរ ឬ រឿងពីរ គឺគិតលោកិយផង និងបរលោកផង ។ ពាក្យក្តី: ក្នុងទីនេះ សំដៅយក គតិ រឿង, ហេតុ, សេចក្តី, ដំណើរផ្លូវ ។

ពាក្យនេះស្នើខ្លួនហើយ

អស់អាថ៌ឱវាទទាន

៥៥- ច្បាប់ចម្លងច្បាប់

ស្នើស្តានចាំចម្លង

ក្នុងចៅអើយច្បាប់ប្រាណ

ជាសូរេចបណ្តាំហោង ។

ជាពន្លកចិត្តចាំចង

ទៅដាក់ដល់ផ្នល់និព្វាន ។

(៥៥)

ច្បាប់ កូនចៅ

បទភាគតតិ

១- កូនចៅអើយស្លាប់
ច្នៃចាំច្នៃចាប់

ធម្មតាអ្នកជា

ពុំចេះអាងអ្នក

ទោះនឹងយាត្រា

សិរសាទន់ទាប

វិអ្នកសាមាស្ស

ដំណើរអែងអោង

៥- បំពោងបំពើត

ខ្លួនតូចត្រឡាំង

ធម្មតាអ្នកជួ

ហេតុលោកការកេរ្តិ៍

ឪពុកនឹងប្រាប់
ជាច្បាប់អាត្មា

ទីទៃគ្រប់ប្រាណ ។

អ្នកមានប្រាជ្ញា

ប្រកួតរានកាន

បំពោតអ្នកអង្គ ។

ទៅទីស្ថានណា

សុភាពផ្គត់ផ្គង់

ការកេរ្តិ៍អ្នកជា ។

ខ្យល់ខ្សោយសន្តាន

កែងកោងហត្ថា

មែនមានពិសទិច ។

ចំកោងស្អុយស្មើត

កំឡាំងសោតតិច

ទិចតើប៉ុន្មាន ។

ពុំដែលផ្ទឹមតូ

ឥតពីរផ្ទឹមប្រាណ

សន្តាប់ដើរផង ។

ប្រដៅគ្រប់គ្នា
រួសរងរក្សា

មានដើរសន្តាន

បំពាក់បំពាន

ដើរដូចភូជង្គ

លំអុតឱនអង្គ

អាប់ឥតប្រាជ្ញា

ដូចខ្នុយសោះសា

ពីងពិសទ្រនិច

ពីងពិសទ្រនិច

នឹងអ្នកជាបាន

លោកការសន្តាន

កូនចៅអើយចាំ
គាថាបាលី

ឪពុកនឹងផ្កាំ
គិតពីព្រេងហោង
ទីទៃកុំឆ្កោយ ។

ដោយនូវគន្លង
ច្រូរចេះចាំចង

ពាក្យនេះជាច្បាប់
ឪពុកឥតទ្រព្យ

ទូន្មានឱ្យគាប់
អ្វីគាប់ទុកឱ្យ
ព្រះបាលីថា ។

កូនចៅឯក្រោយ
តែពាក្យនេះដោយ

លោកថាភ្លេងភ្លឺ
លោកថាស្ងៀមស្ងួត

មែនពិតមោះឬ
ភ្លឺចែងវេហាស៍
ព្រះធម៌ព្រះពុទ្ធ ។

ពុំស្មើសុរិយា
មោះពុំស្មើនា

១០- ភ្លេងភ្លឺអស់ចិត្ត
ព្រះស្ងៀមភ្លឺឡើង

អស់កាលហើយបាត់
ថ្មីថ្មើងប្រាកដ
ពុំយល់រស្មី ។

រលាយរលត់
អាប់អស្តង្គត

រឺព្រះធម៌ថ្លៃ
ដល់បរលោកនាយ

ភ្លឺហើយភ្លឺក្រៃ
ភ្លឺនាយបារមី
ពុំរលត់ឡើយ ។

នៅនាលោកិយ
រុងរឿងរង្សី

កូនចៅអើយណា
ផ្អែមក្រៃលែងផ្អែម

ពាក្យមួយលោកថា
ស្តីមស្តីមជាត្រើយ
ពុំចាប់ចាំនៅ ។

ស្ករឃ្នុំឯងហើយ
មោះផ្អែមនោះស្បើយ

តែពាក្យលោកថា

នោះផ្អែមក្រៃលែង

លោកថាល្ងាផង

រីឯក្នុងផ្លែ

លោកមានមេត្តា

សួរឃុំអំពៅ

អស់កាលដ៏លង់ ។

សម្បកក្រៅហោង

សឹងតែមមង់

នោះហោងលោកថា ។

ទូន្មានប្រដៅ

ចាំចងទុកនៅ

ភ្លឺផ្លែកយល់យង់

ក្រាស់ក្រៃនៅក្នុង

១៥- អ្នកមួយចៃច្រវិ

បញ្ជើចបញ្ជើ

មួយដួងខ្នុរណាំង

ឯក្នុងសឹងក្លែប

រឺអ្នកមានធម៌

ដួងខ្នុរក្លិនក្លែប

មួយសោតលោកថា

ហេតុចិត្តចង់ក្រែប

រអែរអូរ

ពាក្យពើមាយា

ល្អល្អ៖តែក្រៅ ។

សម្បកស្លោកស្លាំង

ក្រអែបផ្អែមទៅ

រសសឹងពិសា ។

សប្បុរសមានអាថ៌

ក្រអែបពិសា

មោះក្នុងផ្អែមក្រៃ ។

កន្លង់និងផ្កា

ជញ្ជាបក្លិននៃ

រសរកបុណ្ណ ។

រៀចរើបស្សា

ដួងកលផ្លែល្ងា

បន្លាច្រូងនៅ

ទាល់ក្នុងឥតសៅ

លោកផ្ទឹមឧបមា

ក្រៅក្រាស់បន្លា

ស្ថានន្ទាយទីទៃ

ហើរហួសច្រៀវច្រៃ

ដូចអ្នកមួយមាន
ស្វែងរកអ្នក

ចិត្តនោះចង់បាន
មួយមានប្រាជ្ញា
សង្ហាតអាសន្ន ។

ច្បាប់ក្បួនសាស្ត្រា
រូសរងឧស្សាហ៍

២០- មួយនីឯរុយ
ដូចមនុស្សអបលក្ខណ៍

រករោមសំអុយ
ស្វែងស្វែងរកក្តី
ក្រែងក្រោយឡើងនៃ ។

អសោចអប្រិយ
ពុំគិតក្រក្រី

មួយនីក្រមច្បាប់
កាលណាដូចដុះ

លោកពុំឱ្យត្រាប់
ចាប់ចុះអាស្រ័យ
អ្នកដើមអន្តរាយ ។

អំពើពុតជ្រៃ
ត្រង់ស្ថានណានៃ

មួយនីលោកថា
ចង់ប៉ុន្តែស៊ី

អំពើពុតខ្លា
ឥតបីរសាយ
កុំត្រាប់ពុតខ្លា ។

យល់សាច់ទាំងឡាយ
អស់មនុស្សទាំងឡាយ

កើតជាមនុស្សនេះ
មានកាលត្រូវគេ

ដូចកង់រទេះ
ស្លែងអាត្មា
ប្រើត្រាប់ពុតកង់ ។

វិលត្រូវគ្រប់គ្នា
ហេតុនេះលោកថា

រិលើរិស័យ
ឯអ្នកនគរ

ដុះនៅនាព្រៃ
ក្បួនត្រក្បាញទ្រទ្រង់
ខ្លះខ្លៅសាមាស្ស ។

ខ្លះរៀបខ្លះត្រង់
ខ្លះចិត្តទៀងត្រង់

២៥- ពពួកសត្វផង
ត្រង់មនុស្សសាហារ

កូនចៅអើយស្តាប់
ពាក្យនេះជាផ្តល់

ហែអស់កូនចៅ
ច្រូរចេះរាប់រក

ឱកូនចៅអើយ
នរណានឹងនៅ

តែខ្លួនទៅបាត់
ពាក្យនេះអាពុក

៣០- ពាក្យមួយនេះមិញ
ទោះទុកបែកបាក់

សាហារយង់ឃ្នង
ពោលោល្លានពាន
ចៀសចេញឱ្យឆ្ងាយ ។

ពាក្យនេះជាច្បាប់
តម្កល់ទុកឆ្ងាយ
នាំគ្នាស្តាប់រាំ ។

តំណក្រោយទៅ
ស្រករគឺគ្នា
អត់ឱនត្រង់រង ។

អាពុកចាស់ហើយ
ប្រដៅបាហោង
អាពុកនេះបាន ។

ទុកពាក្យមួយម៉ាត់
សង់ទុកជាស្ពាន
ឆ្លងទៅត្រើយនាយ ។

ហេតុមិនស្រឡាញ់
សំពៅផ្ទុះធ្លាយ
សឹងមករកបាន ។

គេអាចញ៉ាំងបាន
លោកឱ្យប្រែប្រាណ

ប្រដៅបរិយាយ
កូនចៅទាំងឡាយ

ត្រកូលវង្សា
ខុសគាប់កាចជា

ពុំបាននៅផង
នរណានឹងស្នង

ប្រដៅទូន្មាន
ឱ្យកូនចៅបាន

មានពាក្យថាឆ្ងាយ
ទាល់លង្កានាយ

ក្នុងចៅអើយគិត
កុំអាងស័ក្តិបុណ្យ

ធម្មតាជាមនុស្ស
ថ្វីមិនចង់បាន

បើបាននឹងខំ

ចំណេះទ្រព្យនោះ

ក្នុងចៅអើយអត់

កុំអាងមានទ្រព្យ

៣៥- ធម្មតាជាស្រី

យកម្តេចខ័ណ្ឌស្ករ

មួយដួងប្រុសខ្លោះ^(១)

កលមួយដួងក្អែក

ផ្គត់ផ្គង់គំនិត

លោភលន់ចង់បាន

ពុំធ្វើដោយធម៌ ។

ឱ្យដឹងគាប់ខុស

ចង់គ្មានអង្គាល់

នោះទើបយឺនយូរ ។

លោភោភាយដំ

នៅពុំបរិបូណ៌

ទុកឱ្យគេទេ ។

គិតក្តីកំសត់

កុំត្រាប់ពុតគេ

សាយសព្វសារពើ ។

កុំចង់មេត្រី

មកគរទុកលើ

អត់ម្តេចមិនស៊ី ។

ពាលពេញកម្លោះ

ចេញល្អចរកសី

យកពងមាន់ធ្វើ ។

រក្សាខ្លួនប្រាណ

បំពារបំពាន

បុណ្យបាបឱ្យស្គាល់

ឱ្យបានដោយធម៌

សន្សំចាក់ចូល

ស្មើរកប្រមូល

កុំធ្វើបោកបញ្ឆោត

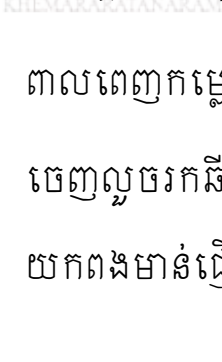
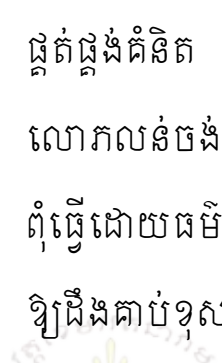
ច្រូរចេះរិះវេ

សាយសព្វអន្លើ

ស្រមោចហើយតើ

ចិត្តចោរចង់ស្រី

មិនដឹងប្រវិ

កលមួយសោតណា

នេះនឹងឧបមា

អណ្ណេកឯងតើ

ពងលាក់ជាហើយ

ម្តេចឡើយទៅធ្វើ

អស់ពាក្យពេចន៍លើ

ប្រើប្រុងប្រយ័ត្ន

ពាក្យពេចន៍សួរសត្យ

សារស័ព្ទពំនោល

ពីរោះមធ្យរ

បរិបូណ៌ពាក្យពោល

កុំអាលខឹងយោរ

ចារចែងភាសា ។

កុំអាលកន្ត្រៃង

កុំស្ថិតខិតឡើង

លើលោកព្រឹទ្ធា

គិតការដំណៀល

លោកដៀលនិន្ទា

អង្គឱ្យកើតជា

និន្ទាអាស្រូវ ។

៤០- ទោះប្រុសទោះស្រី

កើតនាលោកិយ

លោកឱ្យគាប់គ្រូ

ក្រែងមានឆ្មោះឆ្មាប

ស្រឡាបត្រង់ត្រូវ

ក្រែងជូជូ-

កាលកម្មវេរា ។

លោកថាឆ្លតបី

ឆ្លតមួយនឹងស្រី

ឆ្លតមួយនឹងស្រា

ឆ្លតមួយនឹងល្បែង

អំពើពាលា

ឆ្លតនេះហៅមហា

ឆ្លតក្រែកន្ទង ។

ឆ្លតស្រីឆ្លតស្រា

ឆ្លតល្បែងពាលា

អំពើសឹងឆ្លង

លោកពុំឱ្យសេព

ឱ្យវាងជាម្តង

វាតែងឱ្យហ្មង

ភ្លេចភ្នាំងស្មារតី ។

ឱ្យភ្លេចក្តីគាប់

ភ្លេចសីលភ្លេចទាន

កុំអាងចំណេះ

កុំសមកុំសេព

៥៥- ថាបើនឹងចង់

អាចារ្យលោកចង

បើកាន់ដែកបាន

អំពើទាំងបី

អំពើគុណគាប់

រៀនគុណទាំងប្រាំ

កាលណាសឹកមាន

កាលបើមានអាថ៌

ភ្លេចទាំងខ្លួនស្លាប់

ភ្លេចញាណវុឌ្ឍិ

ឆ្លុតបីប្រការ ។

កុំអួតថាចេះ

កុំស្រើបកុំស្រាល

ត្រេកទៅដោយវា ។

សេពដោយចំណង់

ជាពាក្យឧបមា

ដុតដែកឱ្យក្តៅ ។

នោះទើបឱ្យហ៊ាន

ដូចដែកប្រាលឆ្នៅ

នោះទើបសេពបាន ។

ក្លិនចៅអើយស្តាប់

សឹងនាំរូបបាន

ពិតពុំឃ្លាតឃ្លា ។

ថ្លើងឯទាហាន

នូវសារបញ្ហា

ថ្លើងឯប្រាជ្ញប្រាយ ។

ភ្លេចសាស្ត្រស្លឹក

ភ្លេចច្បាប់ប្រក្រតី

កុំដោយពុតពាល

កុំអរកុំអាល

អំពើពាលា

ឱ្យអ្នកមួយណា

សេពសមចូលទៅ

លុះកាន់មិនក្តៅ

អាពុកទូន្មាន

រួមរក្សាប្រាណ

ពន្លឹកមហិមា

ដោះស្រាយប្រស្នា

មួយសោតកាលបើ
ថ្លើងឯអ្នកជាង

រិះគិតនឹងធ្វើ
ជំនាងសុសសាយ
ថ្លើងឯហោរា ។

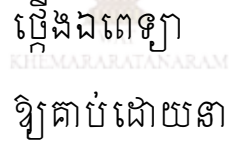

កិច្ចការសម្គាល់
កិច្ចការទំនាយ

៥០-

កាលកើតព្យាធិ
រិះអ្នកទាំងប្រាំ

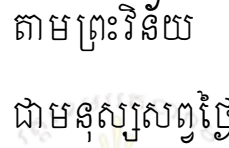
រោគរោមតន្ត្រីយ៍
សឹងនាំអាត្មា
ចំណេះទីទៃ ។

ថ្លើងឯពេទ្យា
ឱ្យគាប់ដោយនា

មួយសោតជាសង្ឃ
ជាស្រីសោតផ្គត់

នោះឱ្យផ្គត់ផ្គង់
មារយាទប្រពៃ
ឱ្យរៀនបាបបង់ ។

តាមព្រះវិន័យ
ជាមនុស្សសព្វថ្ងៃ

ច្នៃចេះជាក់ខ្លួន
ស្គាល់ទៅស្គាល់នៅ

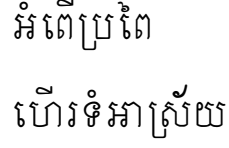
គួរគិតក្តីស្នូន
ប្រាជ្ញខ្លៅគម្លឹង
ស្គាល់ឱ្យគ្រប់ក្រែក ។

រក្សាផ្គត់ផ្គង់
ស្គាល់រៀបស្គាល់ត្រង់

លោកថាឱ្យគ្រាប់
កុំគ្រាប់កុកស

នូវសត្វកុកសាប់
ភោភារសព្វថ្ងៃ
ពុំប្លែកប្លែងប្រាណ ។

អំពើប្រពៃ
ហើរទំអាស្រ័យ

លោកថាដែកផង
រូសកោសជាការ

ហោរីងកន្លង
តាមចិត្តប្រមាណ
ប្រកែកឡើយណា ។

គេដុតដំបាន
ពុំដែលនឹងមាន

៥៥- ដំរីក្នុងព្រៃ
គេទាក់មកបាន

ត្រង់ពាលប្រឡូស្ត
រឹងលើសពីដៃក

លោកថាភ្នែកពិត
ម្រឹគជាតិវិស័យ

យកម្ដេចព្រះធម៌
ប្រដៅពាលា

លោកថាផ្កាផង
ក្លិនក្លែបត្រឡប់

៦០- តែអ្នកមួយទៀង
នោះក្លរក្រអូប

សាហាវហ៊ានក្រៃ
ផ្សះផ្សាំងជិះជា
ប្រកែកមិនទៅ ។

ប្រទះរឺង្វូស
នឹងដំរីនៅ
កម្លាំងមោហា ។

យកម្ដេចមណីរតន៍
ពាក់ម្ដេចជជា
ស្លៀកម្ដេចសំពត់ ។

ជ្រៅជ្រះមានអាថ៌
បោកឡើស្មុតទ្រុឌ
បំពាក់ពានរ ។

ពិដោរពិតហោង
សាយសព្វទិសករ
បាត់បុស្សគន្ធា ។

ពាក្យពេចន៍ឥតល្អៀង
ក្រៃលែងក្លិនផ្កា
ដោរដល់ស្នាគីស្ថាន ។

មមីសោះសា
ពុំដែលនឹកថា

ពុំលុះប្រដៅ
ដោយនាកម្លៅ

កែវទៅប្លជា
ធម្មជាតិជាស្វា

ប្រពៃវិសុទ្ធ
យកម្ដេចធម៌កុដ

បុស្សាបវរ
ហើយរោយកេសរ

ចម្រើនមេត្តា
ទូទៅនានា

វិអសោចលាមក

ហោស្តយអាក្រក់

ពេកពន់ប្រមាណ

មោះស្អុយនោះស្បើយ

ស្លែលើយគ្រាន់ក្បាត

ល្មមទប់ទល់បាន

ពុំទាន់ជាអ្វី ។

តែអ្នកមួយកូរ

រវៃរអូរ

ចិត្តបាបមួង

កុហកភវភូត

បញ្ឆោតស្រដី

នាំពាក្យអប្រិយ

បំបែកមិត្តគេ ។

នោះកូរអាក្រក់

ស្អុយក្រៃលែងលាមក

ពុំមានលើយស្លែ

ដល់បរលោកសោត

ទៅនៅនិរយេ

នរកឯងឯ

ទល់ទុក្ខវេទនា ។

កុំពារកុំពាន

កុំយល់គេមាន

ច្រណែនឫស្សា

ច្រវៀរពាក្យស្នែង

ថ្លែងទៅពុំជា

រឿរពាក្យមុសា

បានបុណ្យក្រាស់ក្រៃ ។

៦៥- កូនចៅអញអើយ

ចាំទុកជាត្រើយ

គ្រប់ខ្លួនទីទៃ

ដើរដោយគន្លង

ផ្លូវផងរិស័យ

កុំពារពានព្រៃ

ជាន់ជាប់បន្ទា ។

ក្រកិច្ចក្រកល

ក្រដឹងក្រយល់

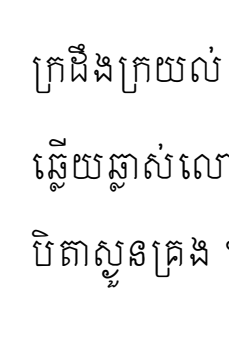
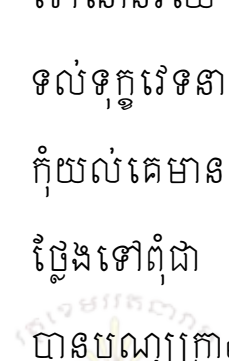
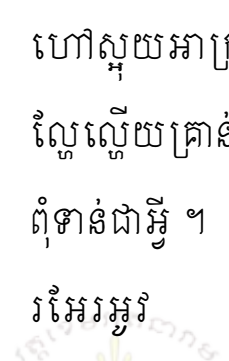
ក្រកិច្ចធានា^(១)

ក្រវៃថ្លៃទាស់

ឆ្លើយឆ្លាស់លោកា

ក្រជាមាតា

បិតាស្នូនគ្រង ។

ក្រពាក្យពីរោះ

ក្រអត់ក្រឱន

ក្រមានពាក្យសត្យ

ក្រធ្ងន់គំនិត

ក្តីច្បាប់នេះក្រ

ដីលោកនេះគាប់

៧០- ឪពុកចាស់ហើយ

ពាក្យពិតទូន្មាន

ច្រវចាំកុំភ្លេច

ចាំចងឱ្យខ្ជាប់

ក្រចិត្តអាចស្មោះ

ស្រឡាញ់ស្នូនគ្រង

ល្មមនឹងចិត្តគេ ។

ក្រចិត្តអាចកាត់

ក្រគិតគុណគេ

បាគេទាំងឡាយ ។

នរណាអាចយក

នៅបានពណ្ណរាយ

សោយសុខស្រេចស្រាប់។

អស់កូនចៅអើយ

ប្រធានគ្រាន់គ្រប់

ទុកឱ្យគ្រប់គ្នា ។

ទូន្មាននេះស្រេច

ជាច្បាប់អាត្មា

សុភាសិតហោង ។

ដឹងទុក្ខសត្វផង

ក្រពាក្យតតស្តង

ស្រឡះពីស្នេហា

ក្របានជាមេ-

ទុកខ្លួនសម្លាយ

ដល់បរលោកនាយ

នាំគ្នាស្លែងស្លាប់

ស្មើទ្រព្យសម្រាប់

ស្មើខ្លួនហើយណា

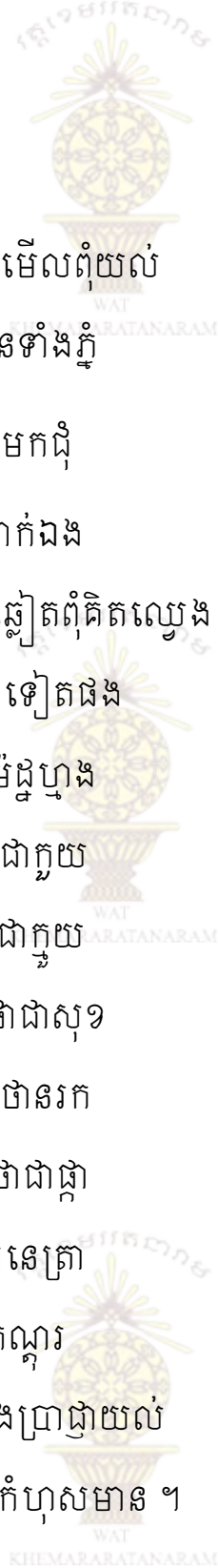
សូរេចអក្ខរា

(ប្រប់)

ច្បាប់ ពាក្យចាស់

បទព្រហ្មគីតិ

- ១- ពាក្យចាស់ពាក្យពីព្រេង ទោសខ្លួនឯងមើលពុំយល់
 ទោសគេតូចសោតសល់ រមិលយល់ប៉ុនទាំងភ្នំ ។
- ច្រូលព្រៃសត្វសាហារ រកអំពាវ^(១) គ្នាមកជុំ
 ដល់បានស្ករទឹកឃ្មុំ ពួនក្នុងផ្ទះរើម្នាក់ឯង ។
- បានហើយចង់បានទៀត ឆ្លៀតហើយឆ្លៀតពុំគិតល្មើង
 មើលយល់តែម្នាក់ឯង មិនយល់គេឯទៀតផង ។
- នឹងស៊ុចង់ពិសា ខ្ចីលទំពារឱ្យម៉ដ្ឋប្លែង
 យល់នាមថាជាមង យល់ឯផងថាជាក្លយ ។
- ៥- យល់តាថាជីដូន យល់ឯក្លនថាជាក្លយ
 យល់ពីរថាជាមួយ យល់ឯព្រួយថាជាសុខ ។
- យល់ទោសថាជាគុណ យល់ឯបុណ្យថានរក
 យល់ល្អថាអាក្រក់ យល់លាមកថាជាផ្កា ។
- ស្លៀកស្លៀងមិនកោរសក់ ឆ្លុះកញ្ចក់ធ្មេចនេត្រា
 យល់សេះថាជាលា យល់គជាថាកណ្តុរ ។
- នេះពាក្យលោកពីព្រេង អ្នកណាឈ្លើងប្រាជ្ញាយល់
 ឃើញផ្នកកុំថាផ្ទុល់ ក្រែងកំហល់កំហុសមាន ។

អ្នកប្រាជ្ញកាន់ពាក្យទៀង

កុំដើរផ្លូវបំពាន

១០-

ពាក្យនេះពីព្រេងព្រឹទ្ធ

កុំអួតអង្គអាត្មា

ដេកយប់កុំដេកយូរ

បើស៊ីកុំតាមឃ្លាន

លើកជាក់តាមកម្លាំង

ប្រើគេប្រើឱ្យត្រា

ទោះគិតកុំរួសរាន់

កុំឱ្យមានអាស្រូវ

កុំយកអ្និនជាសៅ

កុំអាងឯងប្រាជ្ញា

១៥-

ស្រដីឱ្យស្រួលស្រេច

រំពឹងឱ្យរំពឹងឆ្ងាយ

ពាក្យព្រេងលោកស្រដី

ពាក្យព្រេងលោកឧបមា

កាន់កពស់ឱ្យខ្ជាប់

អូសទូកកុំឱ្យល្អាន

កុំលំអៀងពាក្យបុរាណ

ពាក្យអ្នកចាស់លោកជឿលថា ។

គួរឱ្យគិតពិចារណា

ថាចំណេះចំណាំមាន ។

ខ្លាចក្តីទូជិនដល់ប្រាណ

គិតប្រមាណគ្រប់គ្នីគ្នា ។

កុំភើចខ្លាំងយើដល់ស្នា

កុំសុំសិនរនចៅរោ ។

គិតឱ្យគ្រាន់ទើបដើរទៅ

កើតជំនឿលដល់អាត្មា ។

កិច្ចក្នុងក្រៅមានតម្រា

ចោលច្បាប់ក្បួនលោកព្រេងនាយ ។

គិតសេចក្រេច^(១)កុំគិតងាយ

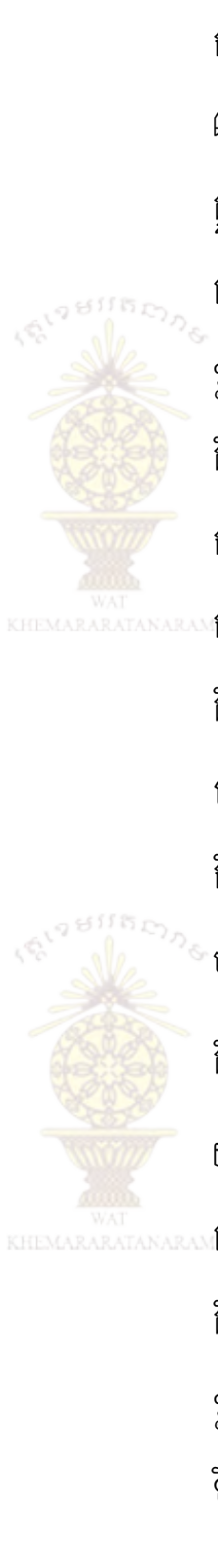
យល់លង្វែកពាក្យលោកថា ។

ថាកុំបីចិត្តិមខ្លា

គិតត្រង់ណាធ្វើឱ្យបាន ។

ខ្លាចក្រឡាប់ខាំឯប្រាណ

ទឹកថ្លាសោតកុំឱ្យល្អក់ ។

	ស្លឹកឈើឥតកម្រើក	បើកក្រើកត្បិតខ្យល់បក់	
	ទឹកថ្លាស្លឹកបើល្អក់	ត្បិតរលកខ្លាំងសោះសា	១
	យល់តូចកុំខិតខំ	គួរសន្សំយកជាគ្នា	
	បានច្រើនកុំខំពារ	សន្សឹមក្សិណតិចៗទៅ	១
២៧-	អ្នកមានរក្សាខ្យត់	ដូចសំពត់ព័ទ្ធពីក្រៅ	
	អ្នកប្រាជ្ញរក្សាខ្លៅ	ដូចសំពៅនូវសំប៉ាន	១
	អ្នកខ្ពស់រក្សាទាប	ដោយសភាពធម៌បុរាណ	
	អ្នកឆ្លែតរក្សាឃ្លាន	នាអ្នករុករករក្សាស្មារ ^(១)	១
	រក្សាទៅមុខរឹង	ឥតកំដឹងអស់អម្បាល	
	ចំណេចរកាន់កាល	ដូចរបងស្រាស់បន្ទា	១
	កុំឆ្លែតពេកតែឯង	មិនគិតក្រែងអស់គ្នីគ្នា	
	គេឃ្លានៗផ្ទៃផ្សា	ឱ្យនឹវវាបានឆ្លែតផង	១
	កុំមានចិត្តលលើ	ពីងក្រពើឱ្យចម្លង	
	កុំកាច់ខុសរបង	រាំងចំណារឯអាត្មា	១
២៥-	មានទូកហើយមានថ្នោល	មានបង្គោលមានយុត្តា	
	ទាំងពួរទាំងច្រវា	ក្រជីងចាប់ដោយនូវគ្រប់	១
	ប្រយ័ត្នក្រែងព្យុះខ្យល់	បក់បោកដល់នឹងទល់ទប់	
	ប្រយ័ត្នប្រយោជន៍គ្រប់	ទើបហៅជាក់ជាគំនិត	១

ពាក្យព្រេងគិតគួរចាំ

ពាក្យព្រេងពាក្យព្រេងព្រឹទ្ធិ

ពាក្យនេះជាសណ្តាប់

ពាក្យនេះជាកំណាត់

២៩- សូរេចន្ទវិនិទាន

អម្បាលនេះឯងណា

ជាបណ្តាំប្រដៅចិត្ត

មុខគួរគិតឱ្យគ្រាន់ ។

ទុកជាច្បាប់ទៀងជាក់ស្ត្រាន់

កំណត់នៅឥតឃ្លាតឃ្លា ។

ពាក្យទូន្មានដោយប្រការ

ចាំទុកកាយគ្រប់គ្រាន់ហោង ។

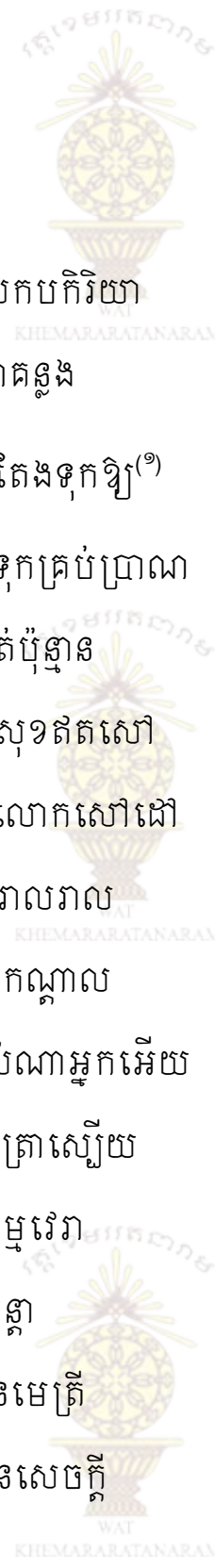
(២៦)

ច្បាប់ ហែមហាជន

បទព្រហ្មទណ្ឌ

- ១- ហែមហាជនសប្បុរស
គួរគិតយកប្រាជ្ញា
មានច្បាប់ពីបុរាណ
ជនជាតិនៅឯក្រោយ
ធម្មតាអ្នកចិត្តល្អ
ទេព្វជាប្រធាន
បើធ្វើចិត្តអាក្រក់
ទ្រព្យនោះណាបាត់ទៅ
៥- ទេព្វនឹងផ្តន្ទា
នរកទុក្ខអម្បាល
សម្បត្តិក្នុងលោកិយ
ទុក្ខច្រើនពេកណាស់ហើយ
បើចង់ឱ្យបានសុខ
ខិតខំពិចារណា
បើចង់បានជាធំ
- ទោះស្រីប្រុសកបកិរិយា
ចងចាំជាប់ជាគន្លង
លោកទូន្មានតែងទុកឱ្យ^(១)
ចងជាច្បាប់ទុកគ្រប់ប្រាណ
ពុំដែលក្រខ្សត់ប៉ុន្មាន
តែងចម្រើនសុខភាពសៅ
ដើរល្អចនក់លោកសៅដៅ
ដូចអគ្គីនេះរោលរាល
ឱ្យវេទនានៅកណ្តាល
លំបាកណាស់ណាអ្នកអើយ
បរលោកក្តីពុំត្រាស្មើយ
តែងនឹងរងកម្មវេរា
ឱ្យវិតក្តក្នុងចិត្តា
នឹងចរចាមានមេត្រី
នោះឱ្យខំរៀនសេចក្តី

ឱ្យច្បាស់តាមបាលី	កេរ្តិ៍គម្ពីរច្បាប់ធម៌ថា ១
កុំអាងតែស័ក្តិបុណ្យ	ចិត្តលោភលន់លើតម្រា
រឺបុណ្យនោះអសារ	ទ្រព្យធនណាអន្តរាយ ១
១០- ចេះចាំក្នុងសេចក្តី	មានមេត្រីពាក្យបរិយាយ
មេត្តាអ្នកទាំងឡាយ	អ្នកនោះនឹងជួយឱ្យពរ ១
កុសលនោះទ្រទ្រង់	ជួយឱ្យគង់ស័ក្តិយសល្អ
នោះនឹងចូលអាករ	ទ្រព្យធនមកពីជិតឆ្ងាយ ១
បើកាន់កាប់ដោយធម៌	ស័ក្តិយសល្អឃើញសប្បាយ
ទ្រព្យធនផងទាំងឡាយ	ទុកឱ្យកូនចៅឆឺបាន ១
គួរគន់គិតរំពឹង	រិះជញ្ជឹងមើលប្រមាណ
កុសលព្រេងនោះមាន	នឹងខំថ្វីពេកអម្បាយ ១
ច្បាប់ធម៌ពីបុរាណ	មាននិទានជាបរិយាយ
គម្ពីរចោទចែងចាយ	ទូន្មានមកទុកឱ្យស្តាប់ ១
១៥- កុំខំហួសវាសនា	កុំចរចោលឯច្បាប់
កុំប្រឹងចោលសណ្តាប់	កុំបន្លប់ចោលឯខ្នាត ១
ធ្វើអ្វីគួរឱ្យគិត	មើលពិនិត្យដោយបទបាបី
គប្បីឱ្យសង្វាត	កុំឱ្យខាតប្រយោជន៍ខ្លួន ១
ទៅមុខប្រយ័ត្នក្រោយ	កុំឱ្យឆ្កោយគិតឱ្យម្តង
ការអ្វីមើលឱ្យជ្រួន	ឱ្យត្រូវជួននឹងរាជការ ១

កុំអាងថាខ្លួនចេះ

អ្នកតំណែះមានប្រាជ្ញា

ឱ្យដឹងពីចារណា

ព្រឹទ្ធាចារ្យនូវតួចធំ ។

រីក្នុងជាតិសេះនៃ

ទោះប្រុសស្រីឱ្យគួរសម

ទើបបានធ្វើជាធំ

និយាយលើគេនោះបាន ។

២០- ដូចអង្គព្រះអាទិត្យ

ដ៏មានប្រទិជាប្រធាន

ពន្លឺភ្លឺសព្វស្ថាន

នោះពុំបានចន្លោះឡើយ ។

គិតឃើញគួររំពឹង

កុំស្លៀមឈឺងឈប់ព្រងើយ

កុំស្លៀមធ្វើកន្តើយ

ខ្លួនធំហើយត្រូវត្រួតត្រា ។

បើស្លៀមពុំរិះគិត

នឹងងងឹតដូចយប់ណា

ឆ្ងាយឆ្កុះខុសខូចការ

រីទោសាជិតដល់ខ្លួន ។

ហេតុតែពុំពិនិត្យ

ដោយសុចរិតតាមច្បាប់ក្បួន

ឆ្កុះឆ្ងាយឱ្យខូចខ្លួន

នេះនៃជួនដូចព្រឹក្សា ។

ដើមឈើដុះក្នុងព្រៃ

តួចធំក្តីច្រើនត្រៀបត្រា

ឱ្យជ្រៃនៅដោយសារ

គិតខុសការខ្លួនអប្រិយ ។

២៥- ជ្រៃឥតអសុរោះ

ដូចមនុស្សអន្សតិរិយ

តែងតែមានឱ្យភ័យ

អាប់អន់អស់អង្គរូបា ។

បើស្តីឱ្យពិនិត្យ

ពាក្យណាពិតសឹមចរចា

កុំចាត់ដោយមុសា

កុំពាលោដោយក្បួនច្បាប់ ។

រក្សាកេរ្តិ៍មារយាទ

កុំឱ្យឃ្នាតនៃសណ្តាប់

	<p>មានក្នុងគម្ពីរស្រាប់ រក្សាអស់ទ្រព្យធន ដោយតេជតេជៈខ្លួន បើចង់ធ្វើមេបា ចង់បានប្រាណស្រណុក</p>	<p>គួរខំរៀនរក្សាខ្លួន យសស័ក្តិបុណ្យឱ្យមាំមួន កេរគម្ពីរទូន្មានទុក ឱ្យឧស្សាហ៍នៅភូមិស្រុក ច្បាប់ចងទុកឱ្យរៀនគិត</p>	<p>១ ១ ១ ១</p>
<p>៣០- បើបានងារស័ក្តិយស បើចង់គង់សម្បត្តិ បើចង់ធ្វើជាហោរ ចង់សងគុណទាំងឡាយ បើចង់ឱ្យបរិសុទ្ធ បើចង់រក្សាញាតិ បើចង់ឱ្យបានសុខ បើស្តីៗតាមបទ សន្តាននៅក្នុងស្រុក គង់តែគេនឹងកោត</p>	<p>ចិត្តឱ្យស្មោះនឹងមហាក្សត្រ ច្បាប់លោកថាកុំស្វរចាយ ឱ្យរៀនគួរលេខទំនាយ បើនិយាយឱ្យបរមត្ថ ឱ្យលំអុតកេរ្តិ៍មានយាទ កុំឱ្យឃ្នាតទីប្រតិបត្តិ ចៀសចាកទុក្ខឱ្យកំណត់ បើយើញពុតកុំក្រេវក្រោធ អំពល់ទុក្ខកុំពិរោធ ខ្លាចអំណាចអំណាចនោះ</p>	<p>១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១</p>	
<p>៣៥- បើចង់ឱ្យអប្រិយ បើចង់ឱ្យត្រូវខ្មោះ សេចក្តីនេះមានច្រើន និទានច្បាប់ទុកមក</p>	<p>បង្កើតក្តីអាក្រក់ឈ្មោះ នោះឱ្យគិតធ្វើជាចោរ រាប់រយពាន់ក្នុងនគរ គ្រាន់តែមើលដឹងសេចក្តី</p>	<p>១ ១ ១</p>	

ឱ្យគិតពិចារណា

ដោយប្រាជ្ញាញាណវាងវៃ

ត្រិះរិះអធ្យាស្រ័យ

គួរឱ្យគិតរក្សាកាយ ។

រីលោកមានស័ក្តិយស

បុណ្យខ្ពង់ខ្ពស់ធំទូលាយ

អ្នកតូចកុំមើលងាយ

កុំផ្អឹមកាយនឹងលោកឡើយ ។

បើស្តីឱ្យមានក្រែង

កុំជល់ដែងពាក្យលោកឡើយ

តតបថែមរឿយៗ

មានទោសហើយខ្លួនអាស្រូវ ។

៤០- ដូចអ្នកចេះពុះឧស

ពុំដែលខុសសុទ្ធតែត្រូវ

ឧសសាញដូចម្តេចកូរ

ត្រូវដដែលសឹងបែកបាន ។

ហេតុនេះគួរប្រយ័ត្ន

តាមព្រះក្រឹត្យធម៌ទូន្មាន

កុំបីធ្វើបំពាន

រក្សាប្រាណកុំបីឆ្កោយ ។

បើខឹងដូចម្តេចក្តី

ប្រុងស្មារតីកុំឱ្យឆ្កោយ

ខឹងនោះនឹងខុសក្រោយ

ខឹងនោះឱ្យមានទោសា ។

ទោសឱ្យបង់ស័ក្តិបុណ្យ

បង់ទ្រព្យធនបុត្រភរិយា

មានកាលក្ស័យជន្មា

ដល់អាត្មាសោតសឹងមាន ។

បីដូចសត្វមមាច

កាន់ចិត្តកាចទ្រុស្តសាមាឡ

ហ៊ានហើរដល់ពុះពាន

ព្រះអគ្គីឆេះឆាប់ក្រែក ។

៤៥- ហេតុនេះគួររិះគិត

គួរចូលចិត្តកុំសង្ស័យ

គួរប្រឹងប្រុងស្មារតី

តាមវិន័យច្បាប់ធម៌ថា ។

ទោះផ្កាព្រះមហាក្សត្រ

ទោះផ្កាព្រះមាតា

ឱ្យដឹងកលកិច្ចការ

បើលោកព្រះទ័យក្សាន្ត

កលមួយលោកនិយាយ

ស្គាល់លេងក្តីណា

ទោះបីលោកសប្បាយ

តាមហេតុនោះអ្នករើយ

៥០- មួយលោកនឹងស្តីផង

កុំបីភ្លេចឡើយនៃ

មួយបើគ្រូបាធាយ

ព្រះមហាក្សត្រក្តីណា

លោកប្រើឱ្យទៅមើល

ទោះការនៅជិតឆ្ងាយ

ឱ្យដឹងការរើងខ្លី

ពិនិត្យមើលឱ្យជាក់

ទោះបីឥតដំណឹង

ទោះនឹងធ្វើជាធំ

ទាំងព្រាហ្មណ៍ព្រឹទ្ធនូវយោធា

ព្រះបិតាជាប្រធាន

មើលអធ្យាស្រ័យប្រមាណ

មានសេចក្តីសុំចរចា

អ្នកជិតឆ្ងាយពីរាជការ

កុំចរចាកាន់លោកឡើយ

ឈប់និយាយនោះស្រេចហើយ

កុំចរចាការអ្វីៗ

ចូរចាប់ចងចាំសេចក្តី

ពាក្យបណ្តាំគ្រប់ប្រការ

ឪពុកម្តាយនូវយោធា

លោកមានការក្រជាងាយ

សព្វសារពើការទាំងឡាយ

គួរពិនិត្យមើលឱ្យជាក់

តូចធំក្តីទោះមាសប្រាក់

ក្នុងបញ្ជីជាចំណាំ

ការពុំដឹងភ្លេចពុំចាំ

ស្តីលើគេសោតពុំបាន

។

។

។

។

។

។

។

។

។

៥៥- បើដឹងការកលកិច្ច

ទើបធ្វើជាជំបាន

បើលោកមានក្រវក្រោធច

ជេរពោលបន្ទោសមក

កុំប្រឹងតបតឆ្លង

ពាក្យពេចន៍សព្វសារពើ

ប្រៀបដូចជាភ្លើងនេះ

កុំខឹងប្រកែកឈ្មោះ

មួយដូចដំណើរខ្លួន

ដូចភ្លើងនេះឯងហើយ

៦០- គួរតែយកទឹកទៅ

សោះលោកខឹងម្នួនមាំ

អត់ចាំលោកបាត់ក្រោធច

កុំថែមដោយដើមដាន

លោកនឹងកោតថាចេះ

លោកគិតអាណិតក្រោយ

លោកថាខ្លួនចេះអត់

នោះលោកនឹងតម្រង់

ចាំកុំភ្លេចក្នុងវិញ្ញាណ

ហេតុដោយមានមារយាទល្អ ។

ស្តីពិរោធខឹងវិករវ

តាមដំណើរដែលខ្លួនធ្វើ ។

ឆ្លើយសាសងកេរដំណើរ

ប្រឹងប្រកែកដដែកឈ្មោះ ។

ដំណើរនេះចំចំពោះ

នឹងភ្លើងនោះពុំឈ្នះឡើយ ។

អ្នកធំគួនពុំត្រាស្មើយ

គួរចូលចិត្តគិតចងចាំ ។

លត់ភ្លើងក្តៅតាមចំណាំ

យកអំណត់ទើបលត់បាន ។

ខឹងពិរោធឈុះស្រាកស្រាន្ត

ដំណើរនោះជាឯក្រោយ ។

មានចំណេះមិនថ្លៃសំឆ្លោយ

ឃើញដឹងដោយសេចក្តីត្រង់ ។

មានអំណត់មិនល្មើល្មង់

ឱ្យកេរ្តិ៍គង់កើតសុខា ។

ទោះបីលោកអាណិត
 រិះរេរកប្រាជ្ញា
 ៦៥- យកលោកជាទីពឹង
 គួរគិតឱ្យគួរសម
 ឱ្យមានទីប្រតិបត្តិ
 ទោះទ្រព្យលោកថោកថ្លៃ
 ខ្លួនពឹងលើលោកហើយ
 ប្រយ័ត្នប្រុងប្រាជ្ញា
 ប្រៀបដូចដើមឈើធំ
 វិល្លិស្វមសំណាក់នៅ
 វិល្លិខ្ពស់ព្រោះគុណឈើ
 វិល្លិវារ័ត្នទាក់ទង
 ៧០- ឈើដូចលោកមានបុណ្យ
 ដូចអ្នកតូចនោះនៃ
 បើអ្នកណាដឹងគុណ
 បើភ្លេចគុណគេហើយ
 បរលោកមើលមិនយល់
 ដឹងគុណពុំភ្លេចក្តី

ទំរិះគិតពិចារណា
 រក្សាខ្លួនដោយក្រឹត្យក្រម ។
 លើពំនឹងលោកជាធំ
 ទោះដេកដើរអង្គុយក្តី ។
 គួរប្រយ័ត្នប្រុងស្មារតី
 គន់រំពៃមើលរក្សា ។
 កុំព្រងើយប្រហែសការ
 តាមសណ្តាប់ច្បាប់ប្រដៅ ។
 វិល្លិដុះរុំពុំទូពីក្រៅ
 ដើមឈើនោះដុះខ្ពស់ផង ។
 វិល្លិពុំទូលើនោះឯងហោង
 មានផ្លែផ្កាច្រើនក្រាស់ក្រៃ ។
 វិល្លិដុះពុំទូពាក់ប្រស្រ័យ
 គួរគិតកុំភ្លេចគុណឡើយ ។
 កុសលបុណ្យចម្រើនឱ្យ
 បាបផ្តន្ទាឃើញថ្មីៗ ។
 ឃើញដឹងកលកេរ្តិ៍លោកិយ
 ដូចប្រុសស្រីដឹងស្រាប់ហើយ ។

ហេតុនោះគួរវេទិត

កុំធ្វេសប្រហែសឡើយ

ឈ្មួញទឹកពិតពីងទ្វក

សំណាងពីងចំណេះ

៧៥- ព្រះសង្ឃពីងវិន័យ

សេនាពីងប្រដូង

វិម្លលពីងក្រឡឹង

កិរិយាពីងសំពត់

សត្វត្នាតពិតពីងរុយ

មង្គលការពីងពពិល

ទានមានគុណប្រសើរ

ជួនឧទ្ទិសសព្វស្ថាន

វិទាននោះមានច្រើន

ក្រមានអ្នកឯណា

៨០- ទោះបីអ្នកឯណា

ប្រតិបត្តិទានជាត្រើយ

ថាបើបានប្រតិបត្តិ

បីដូចស្ថានកែវថ្លៃ

រិះពិនិត្យកុំព្រងើយ

គុណនោះស្មើយានជំនិះ ។

វិឃ្ខួញគោកពីងរទេះ

ប្រាជ្ញប្រាយចេះពីងគម្ពីរ ។

សត្វភពត្រៃពីងធរណី

ឯអ្នកជិតពិតពីងវត្ត ។

វិឯត្រង់ពីងបន្ទាត់

វិបរិសុទ្ធពិតពីងសីល ។

សាច់សត្វស្អុយពីងអំបិល

រក្សាសីលពិតពីងទាន ។

ទោះនឹងធ្វើបុណ្យសឹងបាន

ផលបុណ្យបានដូចប្រាថ្នា ។

រាប់រយម៉ឺនក្នុងសីមា

នឹងស្គាល់ទានឱ្យគ្រប់ឡើយ ។

មានវាសនាប្រាកដហើយ

ទានទ្រទ្រង់ទាំងភពត្រៃ ។

ទានប្រាកដហើយប្រពៃ

កែវនៅក្នុងដួងផ្កាឈូក ។

ទានជួយឱ្យបានសុខ

សុខនៅលោកិយណា

ពំនឹងពំនាក់នៅ

ពីងខុសនឹងសៅហ្មង

ជ្រកស្រុកពិតពីងមនុស្ស

យូរទៅកើតដល់កាយ

៨៥- មួយដួងគោក្របី

នៅនៃនឹងមនុស្សា

មានកាលលក់បង្កាស

ជួនក្ស័យជីវិតផង

កង្កែបគីងក់ហ្នឹង

នាំគ្នាស្រែកពូជាក់

លង់លុះដល់ភ្លៀងរាំង

កង្កែបហ្នឹងអាសៅ

កង្កែបហ្នឹងលាក់ខ្លួន

គេតាមទាន់ចាប់សី

៩០- ក្ស័យចោលកូនតូចៗ

ព្រាត់ព្រាយប្រាសចោលរូង

រួចនរកបានសុខា

សុខដល់ស្និតិញានហោង

ពីងឱ្យត្រូវតាមគន្លង

នឹងខូចខាតខ្លួនអន្តរាយ

ទុកចិត្តស្មោះថាវសាយ

រងទុក្ខទល់ប្រាសព្រាត់គ្នា

សេះដំរីនូវមាន់ទា

យូរប្រែជាសត្រូវផង

ឱ្យព្រាត់ប្រាសពីមេពង

ហេតុបំណងខុសថ្នាំងថ្នាក់

អរយើញភ្លៀងស្រក់សស្រាក់

លោតលេងសាយកាលភ្លៀងនៅ

ដីរឹងគាំងស្ងួតទាំងស្មៅ

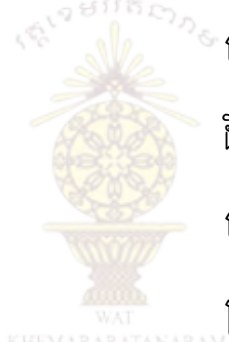
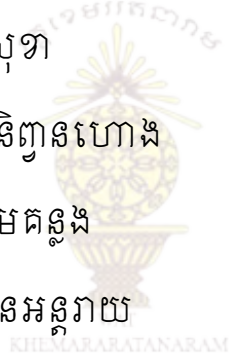
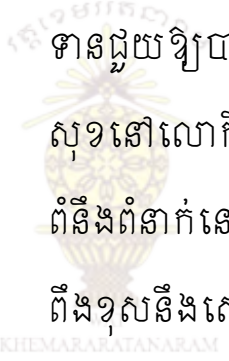
នេសាទទៅចាប់វាយសី

ជ្រកពីងពួនក្នុងធរណី

លុះដីរីក្ស័យណាខ្ស័យហោង

ខុសខាតខូចបង់ទាំងពង

ត្បិតខំស្រែកសម្រែកខ្លាំង

ហេតុនោះគួររិះគិត

គួរយកព្រះធម៌តាំង

បើកាន់ចិត្តអាក្រក់

ពុកពីបណ្ឌូលប្រាណ

ជ្រុះស្លឹកជ្រុះផ្លែផ្កា

ហេតុនោះគួរឱ្យខ្លើម

ទុកយូរបន្តិចទៅ

នឹងកើតក្តីរំខាន

៩៥- កុំកាន់ចិត្តឫស្សា

ឥតទោសកុំថាខុស

ផ្ទុះលាន់ពួកគ្រេង

ក្រែងខ្យល់ជាត់បក់បោក

គិតការគួររំពឹង

គិតការកុំចោលចាស់

បើជនជាតិឯណា

កាន់ច្បាប់ខ្ជាប់មិនឆ្កោយ

ឱ្យបានសុខទាំងបី

សុខដល់និព្វានណា

ប្រុងគំនិតកុំភ័ន្តភាំង

ទូន្មានចិត្តតាមនិទាន

ដូចឈើពុកស្លឹកសព្វស្ថាន

សឹងបាក់បែករហែកដើម

រែងរេទនាឃើញសម្បើម

ចិត្តអាក្រក់កុំទុកប្រាណ

ជួនក្រែងត្រូវតាមនិទាន

កុំឱ្យប្រាណរោយរេចអស់

កុំចរចោលសប្បុរស

អ្នកចិត្តស្មោះកុំបញ្ឆោត

កុំអួតភ្លៀងថាធ្លាក់មក

ប្រានពពកមេឃស្រឡះ

មើលសំឡឹងឱ្យជាក់ច្បាស់

ជួនក្រែងទាស់នឹងខុសក្រោយ

មានវាសនាបុណ្យលោកជួយ

កុសលឱ្យបានសុខា

សុខលោកិយសុខស្លឺក្តី

ច្បាប់ធម៌ថាសុខស្រេចហោង ។

ច្បាប់ បណ្ណាំបិតា

បទភាគគតិ

១- នេះបទកាកគា-
តាមដោយគន្លង

តិទើបចុងជា
ព្រេងព្រីទ្ធិបុរាណ
ប្រដៅបុត្រភ្លា ។

ច្បាប់ច្បាស់ទូន្មាន
ប្រាជ្ញលោកទិទាន

ហៃកូនពន្លក

ស្នូនអើយមាសយក

បណ្ណាំបិតា

ឪពុកនោះចាស់

ឥតអ្វីឱ្យបា

ស្នូនអើយរក្សា

ពាក្យឪពុកនៅ ។

ឱកូនកំសត់

រៀនឱនរៀនអត់

រៀនគិតក្នុងក្រៅ

រៀនឱនលំទោន

កុំឱ្យហ្មងសៅ

ដល់ខ្លួនកូនពៅ

កេរ្តិ៍ដល់ឪពុក ។

ដឹងឈ្មើយត្បិតដង

កូនសោតវែងឆ្លង

ត្បិតតែឪពុក

ទ្រព្យគង់ត្បិតស្រី

ចេះរៀបជាក់ទុក

ប្រះដេកឆាប់លក់

ត្បិតឥតបើគិត ។

៥- ចំណេះទាំងឡាយ

កិច្ចកលដោះស្រាយ

ត្បិតតែគំនិត

ដឹងកិច្ចដឹងកល

ដឹងឆ្ងាយដឹងជិត

ដូចកលកាំបិត

កាប់ឆ្ការទំលាយ ។

ល្ងមទៅល្ងមខាន

ល្ងមដើរបំពាន

ពុំគិតក្រងាយ

ល្ងមឈប់បង្អង់

ល្ងមខាននៅអាយ

ក្តីក្រកុំស្រោយ

ក្តីងាយកុំធ្វេស ។

សួរដើរកុំដេក

សួរថប់កុំត្រេក

សេចក្តីប្រហែស

សួរខានកុំពារ

ចិត្តចង់ចចេស

សួរចូលកុំចៀស

វាសន្តចសីមគួរ ។

លឿនកុំបំបោល

ពាក្យព្រេងកុំបោល

ខឹងកុំមួឱ

ស្រាយចេញឱ្យឆាប់

កុំទុកឱ្យយូរ

សេចក្តីមួឱ

មិនដឹងខុសត្រូវ ។

ដេកកុំដំងើច

គេក្រកុំសើច

គេភ័យកុំព្យូហ៍

ទោះខឹងប៉ុន្មាន

ធ្វើជាឱ្យគួរ

តឹងគិតឱ្យធ្ងរ

យូរគិតឱ្យឆាប់ ។

១០- សេចក្តីបម្រុង

ពាក្យដើមពាក្យចុង

ប្រកាន់ឱ្យខ្ជាប់

សួរនឿយឯខ្លួន

កុំឱ្យបង់ទ្រព្យ

សួរបង់ក្តីគាប់

កុំឱ្យខ្លួនស្លាប់ ។

សួរស្លាប់ទៅជា

កុំបង់ធម្មា

ឥរិយាសីលគាប់

ឱ្យគិតជញ្ជឹង

រំពឹងឱ្យសព្វ

ពាក្យស្នែងកុំស្អប់

ពាក្យគាប់ឱ្យយក ។

ចង់គង់ឱ្យទុក
យើញច្បាស់ធម៌អាថ៌

កូនអើយលោកិយ
រៀនទាំងសម្តី

ឱកូនពុំងា
រៀនដាក់រៀនទុក

១៥- មួយសោតឯច្បាប់
ពីងពាក់ប្រាណណា

កូនអើយឯម្តប់
ព្រោះឈើមានម្តប់

មនុស្សផងរំលង
ម្តប់នេះត្រជាក់

ចង់បានក្តីសុខ
ឱ្យយកខ្លួនជ្រក
ឱ្យចៀសចេញឆ្ងាយ ។

នេះឱ្យរៀនក្តី
កុំបីរាយមាយ
ក្តីគួរក្តីសម ។

ធម្មតាអ្នកជា
រៀនរៀបរៀនចំ
លក់ចេញទិញចូល ។

បើបាមានទ្រព្យ
បាយកប្រមូល
យកមកជាមួយ ។

មនុស្សផងចូលឈប់
ត្រសុំសាខា
ក្តៅជ្រកពុំបាន ។

រកម្តប់ទៀតហោង
ត្រសាក់ក្សេមក្សាន្ត
មិនមានហោរីអាក់ ។

ឱ្យស្វែងដើររក
ក្តីសោកមម៉ោក

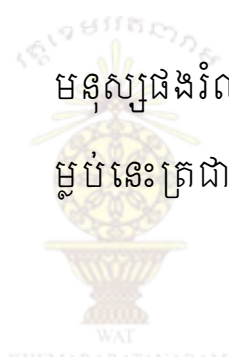
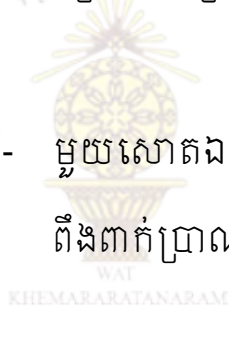
រៀនច្បាប់ទាំងឡាយ
ក្តីក្រក្តីងាយ

ឱ្យរៀនថែទាំ
រៀនរកសន្សំ

មនុស្សផងមកមូល
សន្សំផ្សំចូល

សម្រាន្តអាត្មា
ម្តេចឆ្លើយប្រែជា

ចូលចតសម្រាន្ត
មនុស្សផងចូលថ្កាន

ឧបមាដូចទឹក

ជ្រាលជ្រៅពន្លឹក

ជាទីសំណាក់

មច្ឆោមច្ឆា

ចេញចូលពីងពាក់

ព្រោះទឹកត្រជាក់

មិនមានហ្មងសៅ ។

ពុំគិតឡើយហោង

ឯទឹកនោះផង

ម្តេចប្រែជាក្តៅ

មច្ឆាទាំងឡាយ

ព្រាត់ព្រាយរត់ទៅ

រកទឹកទៀតនៅ

ពំនាក់អាត្មា ។

២០- កូនអើយបើច្នោះ

អសោចកេរ្តិ៍នោះ

ត្រូវត្រង់ខ្លួនណា

ព្រៀងលានទាំងឡាយ

គេនឹងនិន្ទា

ដំនៀលជៀលថា

បាឯងពុំចេះ ។

អាបំឥតប្រាជ្ញា

អាបំទាំងឥរិយា

យោបល់ចំណេះ

អាបំទាំងមារយាទ

អាបំទាំងតម្រិះ

ត្បិតបាឯងនេះ

ពុំចេះរក្សា ។

គណនាដូចទឹក

កូនអើយបើល្អីក

ពុំមានមច្ឆា

មួយគ្រាន់ពន្លៀក

នៅក្នុងគង្គា

ពុំរាប់ហៅថា

ប្រសើរឡើយហោង ។

មួយសោតអ្នកណា

គេមកប្រាប់ថា

បទបាធ្វើឆ្លង

បាគិតជញ្ជីង

រំពឹងដើមទង

កុំបារកែងកោង

ក្មេងក្មាងពុំស្តាប់ ។

ទ្វកហ្គសកំពង់

ពាក្យល្បើនហ្គសខ្នាត

២៥- អង្គុយហ្គសស័ក្តិ
ពុំមើលប្រមាណ

រីឯកង្កែប

អ្នកតឯងកម្លាំង

មួយសោតចចក

នឹងជ្រែកប្រើថ្នាំ

រឹសត្នូអណ្តើក

ថាអញនឹងលោត

រីឯគីង្កក់

អ្នកខ្លួនថាល្អ

វាចែវបង្កង់

ហៅឥតគំនាប់

ពុំបានឡើយណា ។

ស្រដីហ្គសថ្នាក់

នឹងប្រាណអាត្មា

ថាហ្គសសេចក្តី ។

មុខដូចគេពេប

ជល់នឹងជីវី

ក៏អញពុំខ្លាច ។

ដកកក្កក់

ទៅខំនាគរាជ

ភូមិភពនាគា ។

វារឡើងរវើក

រំលងបព្វតា

ពុំដឹងខុសគាប់ ។

លោតឡើងពីភក់

ដូចមាសទឹកដប់

ដូចរាជសីហា ។

ថយមកចូលចាប់

ថយមករកគាប់

បង់បោយហ្គសស្នា

ហាហ្គសចង្កា

ហាឡើងស្រដី

ទោះទាំងរាជសីហ៍

អ្នកតឯងអំណាច

ដណ្តើមយករាជ្យ

មកអ្នកអាត្មា

ហេតុក្តីមោហា

មើលទៅគួរស្តាប់

រាងអញចម្រប់

៣០- ហាឡើងមិនធុរាន

សួរឱនកុំងើប

ឱក្ខនពន្លក

ច្បាប់នេះប្រសើរ

មួយសោតឯស្បែង

នឹងកើតទុក្ខក្រោយ

សប្បាយធ្វើស្រែ

សប្បាយបានស៊ី

មួយសោតឯស្រី

ចេះរៀបចេះចំ

៣៥- នាងនេះឈ្មោះអ្វី

ម្លោះហើយនឹងកើត

ស្តីមិនប្រមាណ

សួរស្លៀមកុំថា

សួរកាប់កុំដេះ ។

ច្បាប់នេះបាយក

ហោមហារិសេស

នឹងច្បាប់នេះណា ។

សប្បាយចង់លេង

នឹងបង់ទ្រព្យ

បង់មានយាទគាប់ ។

ចម្ការជួញប្រៃ

សប្បាយបានទ្រព្យ

សប្បាយយីនយួរ ។

ចេះលើកយសប្តី

ចេះសមចេះគួរ

រកឈ្មោះពុំខាន ។

មុខមាត់ប្រិមប្រិយ

ទ្រព្យផងពុំខាន

ព្រេងលានគេទាយ ។

នឹងប្រាណអាត្មា

សួរវាយកុំយារ

សួនកុំប្រហែស

ក្លនអើយកុំធ្វេស

នឹងមានភយា

នឹងកើតនិន្ទា

នោះមានគេរាប់

សប្បាយនោះគាប់

ចេះគិតចេះគួរ

អ្នកផងនឹងសួរ

សមជាអ្នកមាន

ព្រោះពាក្យសន្តាន

វិធានព្រះមនុស្ស

ពុំដែលនឹងល្បឿង

ពាក្យព្រេងលោកថា

ពាក្យលោកទំនឹម

កុំអួតកុំអាង

កុំដើរផ្ទះគេ

កុំដេកផ្តាប់មុខ

មានទោសនឹងគេ

៤០- ខ្លួនទាបកុំតោង

ចាស់កោងកាន់ប្រត់

ខ្វាក់ឆ្លុះកញ្ចក់

ខ្លួនអួតនឹងផ្លោះ

ពុំដែលនឹងខុស

មិនជិតមិនឆ្ងាយ

គួរគិតកុំឆ្ងល់ ។

លោកមានឧបមា

មិនមានឱ្យសល់

នឹងពាក្យនេះណា ។

ដើរកុំមើលរាង

ប្លាសពេលវេលា

ទ្រព្យគេទាំងឡាយ ។

កុំដើរពានថ្នក

កុំឱ្យនិយាយ

កើតទោសទៀតធំ ។

ដៃខ្លីកុំឈោង

អួតអាងប្រគំ

ប្តីពកយកខ្យល់ ។

ដកកក្កក់

រំលងលើគល់

ចង់បានប្រេងលាប ។

ប្លាសពីទំនាយ

អ្នកជងទាំងឡាយ

ឱ្យគិតឱ្យយល់

ក្លានអើយកុំឆ្ងល់

មើលអង្គអាត្មា

កុំទៅធានា

ថាឯងសប្បាយ

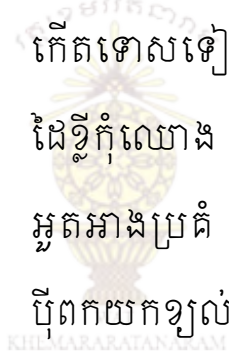
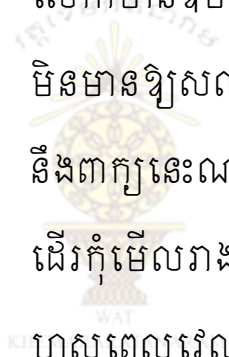
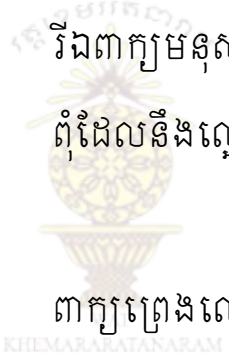
ដើមគេនឹងក្លាយ

ស្រវាឱបភ្នំ

ក្លរអួតផ្តុំ

ហាក់ឯងមើលយល់

ទំពែករកកល

ក្លែងចង់រាំ

ក្រោកឡើងទន្ធាំ

កែងកោងអាបឡាប

ថ្លង់ចង់ស្លាប់ប្រៀង

ផ្អៀងផ្អងទន់ទាប

ដៃតូចខ្លួនទាប

ចង់ឈោងចាប់ផ្តាយ ។

កូនអើយចូរស្តាប់

ពាក្យនេះមហាគាប់

គ្រប់តួទាំងឡាយ

បាគិតរំពឹង

ជញ្ជឹងឱ្យឆ្ងាយ

កុំធ្វើរាយមាយ

នឹងច្បាប់នេះណា ។

មួយសោតគេប្រាប់

ថាបាពុំគាប់

ទោសដល់អាត្មា

កុំបារភិតភាំង

ស្តុតស្តាំងកាយា

ប្រាណប្រុងឥរិយា

ស្មារតីឱ្យនឹង ។

៤៥- រិះរកគំនិត

ភ្នំយោបល់គិត

ទង់ទាញសន្លឹង

ប្រាជ្ញាមួយកាត់

ចាត់ឡើងឱ្យដឹង

ចំណេះមួយរឹង

ធ្វើហាក់មិនភ្លឹក ។

កូនអើយលោកថា

ពាក្យលោកឧបមា

ដូចគជសារសឹក

កាំភ្លើងដៃជុំ

ពុំដែលនឹងភ្លឹក

ជញ្ជូចគគឹក

គគុកបោលចូល ។

ធម្មតាអ្នកជា

អ្នកមានប្រាជ្ញា

សន្តានត្រកូល

ឱ្យគិតឱ្យដឹង

រំពឹងឱ្យមូល

ប្រាជ្ញាឱ្យចូល

ចងចាំទុកនៅ ។

កុំអួតកុំអាង

កុំកាច់កុំកិន

កុំវេះកុំវៀន

គ្នាបានជាខុស

៥០- ចូលសឹកកុំញោច

ជាគ្រូអាត្មា

កុំអួតកម្លាំង

កុំអាងជាធំ

កុំចោលផ្លូវវៀច

ក្រែងបង់ឥរិយា

កូនអើយចូរស្តាប់

ឱ្យមើលមារយាទ

កុំភូតបំព្រាង

រអែរអូរ

ប្រាប់ឱ្យកើតទោស ។

កុំបៀតកុំបៀន

ឱ្យមានសន្តោស

ជ្រួសពាក្យទៅមុន ។

ជំពាក់កុំបោច

កុំឱ្យលោកអន់

សន្សឹមកុំបោល ។

កុំអាងខ្លួនខ្លាំង

កុំងាយពាក្យពោល

កុំច្រៀលទោសសង្ឃ ។

កុំអាងអំណាច

សក្តាកុំគង់

អាប់ឥតប្រាជ្ញា ។

ពាក្យមួយមហាគាប់

មើលសព្វឥរិយា

ជាកាចវៀចត្រង់ ។

កុំឱ្យចៃច្នូវ

កុំនាំពាក្យទៅ

កុំស្លឹតោសម៉ោស

កុំហាឱ្យហួស

ខ្លួលកុំចងពន្ល

សេចក្តីទម្ងន់

រត់នឹងស្រមោល

ពាក្យព្រេងកុំចោល

ដើរកាត់តម្រង់

លោកហៅថាល្ងង់

មានមិត្តស្នេហា

ឱ្យដឹងថាជា

ឱ្យសមឱ្យសួន
សីមយកជាមិត្ត

ឱ្យល្អមនឹងខ្លួន
បិតថេរដ៏លង់

ឱ្យជួននឹងអង្គ
ទៅមកតម្រង់

៥៥- មិត្តមួយសោតណា
មិត្តមួយឱ្យទោស

ទៅមកកាន់គ្នា
បង្កើតជាទុក្ខ
ឱ្យបង់ទ្រព្យា ។

បង្កើតឱ្យសុខ
មិត្តមួយឱ្យឥត

មិត្តមួយបង្កិន
ចុះឡើងឥតអាក់

ទៅមកខ្លាន់ៗ
នឹងហិនអាត្មា
អាសារបង់ទ្រព្យ ។

ជក់ថ្នាំស៊ីស្លា
កូនអើយលោកថា

ឱកូនពិសី
ទំនីមទំនង

កូនប្រុសកូនស្រី
គន្លងផ្លូវច្បាប់
នៃនរជនជាតិ ។

ស្នូនអើយបាស្លាប់
ទុកជាសណ្តាប់

មួយសោតលោកថា
មួយស៊ីមួយដេក

ប្រកក្នុងអាត្មា
មួយដើរជាខ្នាត
ពុំត្រូវសណ្តាប់ ។

មានបីពុំឃ្លាត
ស៊ីឥតមារយាទ

ដើរឥតបើគិត
ដេកដល់ថ្ងៃរះ

ដើរឥតគំនិត
ហៅឥតគំនាប់
នឹងអាប់អាត្មា ។

ហៅខុសនឹងច្បាប់
ចង្រៃអភ័ព្វ

៦០- នឹងស្វែងរកទ្រព្យ

ឱ្យកើតតែទុក្ខ

ព្រោះក្តីអភ័ព្វ

ច្បូលក្នុងអាត្មា

ទោះប្រុសទោះស្រី

ប្រកដេកប្រកដើរ

ខ្លាចមេខ្លាចបា

ទោះបីនឹងសើច

អ្នកជងទាំងឡាយ

គេយល់ចំណេះ

៦៥- មានខ្យត់ពុំគិត

ឱ្យចេះរៀបចំ

ចង្រៃអភ័ព្វ

ឱ្យបង់ទ្រព្យា

ហាក់ដូចគេណាយ ។

ចង្រៃនូវអព-

មិនមានទៅឆ្ងាយ

ក្នុងអង្គអាត្មា ។

បើមានប្រកបី

ប្រកស៊ីអាហារ

ឥរិយាមារយាទ ។

ទោះបីធ្វើការ

នឹងលេងមានខ្នាត

ខ្ចីឃ្នាតធ្វើការ ។

ទោះជិតទោះឆ្ងាយ

ជាអ្នករាបសា

ពន្ធយកជាញាតិ ។

យកតែគំនិត

ទុកដាក់ជាខ្នាត

រក្សាទ្រព្យា ។

មិនឱ្យជំនា

នឹងរកភរិយា

មង្គលទាំងឡាយ

ជ្រាបជ្រៅក្នុងកាយ

ដូចច្បាប់លោកថា

ជាអ្នករក្សា

មិនមានឱ្យឃ្នាត

ជាអ្នកសង្វាត

គេយល់ឥរិយា

គេចង់ចងជា

យកតែមារយាទ

ឧស្សាហ៍សង្វាត

វិម្ពាយឪពុក

អស់ទាំងបងប្អូន

ត្បិតកូនសុភាព

គ្រប់អស់បងប្អូន

នឹងបានលើកមុខ

ជីដូនជីតា

សឹងស្រួលច្រូលចិត្ត ។

ជាអ្នករាបទាប

ទោះឆ្ងាយទោះជិត

ដូចជួងចិត្ត ។

ដោយកូនពុំងា

ម្តាយមីងនូវមា

ត្រូវនឹងគំនិត

សឹងបានដូចចិត្ត

៨៨- កូនអើយច្រូរស្តាប់

ទំនីមទំនង

ច្រូរចាំឱ្យខ្ជាប់

គន្លងឧបមា

បទព្រហ្មគីតិ ។

ទុកក្នុងអាត្មា

បទចងប្រែជា

១- កូនអើយស្នូនតែមួយ

កូនអើយមាសតាំងចិត្ត

ធម្មតាកើតជាមនុស្ស

ពាក្យលោកតែងខ្លាយខ្វល់

ទុកជាត្រួយត្រូលគំនិត

តាំងចរិតគិតកុំឆ្ងល់ ។

ទោះស្រីប្រុសគិតឱ្យដល់

ជាបរិមចប់ម៉្លេះហោង ។

(២២)

ច្បាប់ កូនចៅល្បើក

បទភាគគតិ

១- នេះបទកាកគតិ^(១)

តាមដោយគន្លង

ហៃកូនពន្លក

ឪពុកនេះចាស់

ឱកូនកំសត់

រៀនឱនលំទោន

ដឹងឈ្មើយត្បិតដង

ទ្រព្យគង់ត្បិតស្រី

៥- ចំណេះទាំងឡាយ

ដឹងកិច្ចដឹងកល

ទើបចងជាបទ

ព្រេងត្រីទ្វីបុរាណ

ប្រដៅបុត្រភ្លា ។

ស្នូនអើយមាសយក

ឥតអ្វីឱ្យបា

ពាក្យឪពុកនៅ ។

រៀនឱ្យរៀនអត់

កុំឱ្យហ្មងសៅ

កេរ្តិ៍ដល់ឪពុក ។

កូនសោតវែងឆ្លង

ចេះរៀបជាក់ទុក

ត្បិតឥតបើគិត ។

កិច្ចកលដោះស្រាយ

ដឹងឆ្ងាយដឹងជិត

កាប់ឆ្ការទំលាយ ។

ជាច្បាប់ទូន្មាន

អ្នកប្រាជ្ញនិទាន

បណ្តាំបិតា

ស្នូនអើយរក្សា

រៀនគិតក្នុងក្រៅ

ដល់ខ្លួនកូនពៅ

ត្បិតតែឪពុក

ប្រះដេកឆាប់លក់

ត្បិតតែគំនិត

ដូចកលកាំបិត

ល្ងមទៅល្ងមខាន

ល្ងមដើរបំពាន

ពុំគិតក្រងាយ

ល្ងមគិតបង្កង់

ល្ងមខាននូវអាយ

ក្តីក្រកុំស្រោយ

សួរដើរកុំដេក

សួរថប់កុំត្រេក

សេចក្តីប្រហែស

សួរខានកុំពារ

ចចើងចចេស

សួរចូលកុំចៀស

លឿនកុំបំបោល

ពាក្យព្រេងកុំបោល

ខឹងកុំអ្វីទ្រូ

ស្រាយចេញឱ្យឆាប់

កុំឱ្យទុកយូរ

សេចក្តីមួមួ

ដេកកុំដំងើច

គេក្រកុំសើច

គេភ័យកុំព្យូហ៍

ទោះខឹងប៉ុន្មាន

ធ្វើជាឱ្យគួរ

តឹងគិតឱ្យធ្ងរ

យូរគិតឱ្យឆាប់ ។

១០- សេចក្តីបម្រុង

ពាក្យដើមពាក្យចុង

ប្រកាន់ឱ្យខ្ជាប់

សួរនឿយខ្លួនឯង

កុំឱ្យបង់ទ្រព្យ

សួរបង់ក្តីគាប់

សួរស្លាប់ទៅជា

កុំបង់ធម្មា

ឥរិយាសីលគាប់

ឱ្យគិតជញ្ជឹង

រំពឹងឱ្យសព្វ

ពាក្យស្នែងកុំស្អប់

ពាក្យគាប់ឱ្យយក ។

ចង់គង់ឱ្យទុក
យើញច្បាប់ធម៌ផង

កូនអើយលោកិយ
រៀនទាំងសម្តី

ឱកូនពុំងា
រៀនដាក់រៀនទុក

១៥- មួយសោតឯច្បាប់
ពីងពាក់ប្រាណណា

កូនអើយឯម្តប់
ព្រៃឈើ ជាម្តប់

មនុស្សផងរំលង
ម្តប់នោះត្រជាក់

ចង់បានក្តីសុខ
ឱ្យយកខ្លួនជ្រក
ឱ្យចៀសចេញឆ្ងាយ ។

នេះឱ្យរៀនក្តី
កុំបីរាយមាយ
ក្តីគួរក្តីសម ។

ធម្មតាអ្នកជា
រៀនរៀបរៀនចំ
លក់ចេញទិញចូល ។

បើបាមានទ្រព្យ
បាយកប្រមូល
យកមកជាគ្នា ។

មនុស្សផងចូលឈប់
ត្រសុំសាខា
ក្តៅជ្រកពុំបាន ។

រកម្តប់ទៀតហោង
ត្រសាក់ក្សេមក្សាន្ត
មិនមានហោរីអាក់ ។

ឱ្យស្វែងដើររក
ក្តីសោកមម៉ោក

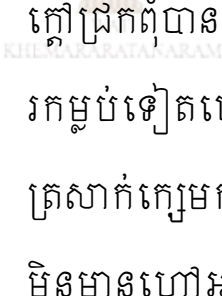
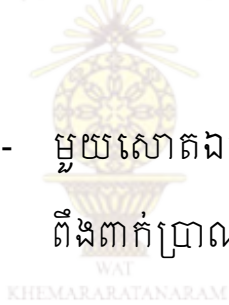
រៀនច្បាប់ទាំងឡាយ
ក្តីក្រក្តីងាយ

ឱ្យរៀនថែទាំ
រៀនរកសន្សំ

មនុស្សផងមកមូល
សន្សំផ្សំចូល

សម្រាន្តអាត្មា
ម្តេចឆ្លើយប្រែជា

ចូលចតសម្រាន្ត
មនុស្សផងចូលថ្កាន

ឧបមាដូចទឹក

ជ្រាលជ្រៅពន្លឹក

ជាទីសំណាក់

មច្ឆោមច្ឆា

ចេញចូលពីងពាក់

ព្រោះទឹកត្រជាក់

មិនមានហ្មងសៅ ។

ពុំគិតឡើយហោង

ឯទឹកនោះផង

ម្តេចប្រែជាក្លៅ

មច្ឆាទាំងឡាយ

ព្រាត់ព្រាយរត់ទៅ

រកទឹកទៀតនៅ

ពំនាក់អាត្មា ។

២០- កូនអើយថាបើ

បាឯងអាចធ្វើ

ក្លៅក្លាត់មហិមា

ព្រៀងលានទាំងឡាយ

គេនឹងនិស្តា

ដំនៀលដៀលថា

បាឯងពុំចេះ ។

អាបំឥតប្រាជ្ញា

អាបំទាំងឥរិយា

យោបល់ចំណេះ

អាបំទាំងមារយាទ

អាបំទាំងតម្រិះ

ត្បិតបាឯងនេះ

ពុំចេះរក្សា ។

គណនាដូចទឹក

កូនអើយបើល្អីក

ពុំមានមច្ឆា

មួយគ្រាន់ពន្លៀក

នៅក្នុងគង្គា

ពុំរាប់ហៅជា

ប្រសើរឡើយហោង ។

មួយសោតអ្នកណា

គេមកប្រាប់ថា

ត្បិតបាធ្វើឆ្លង

បាគិតជញ្ជីង

រំពឹងដើមទង

កុំបាតោតត្វង

ក្មេងក្មាងពុំគាប់ ។

ទ្វកហ្គសកំពង់

ពាក្យល្បើនហ្គសខ្នាត

២៥- អង្គុយហ្គសស័ក្តិ

ពុំមើលប្រមាណ

រីឯកង្កែប

អ្នកតឯងកម្លាំង

មួយសោតចចក

នឹងជ្រែកប្រើថ្នាំ

រីឯអណ្តើក

ថាអញនឹងលោត

រីឯគីង្កក់

អ្នកខ្លួនថាល្អ

វាចែវបង្កង់

ហៅឥតគំនាប់

ពុំបានឡើយណា ។

ស្រដីហ្គសថ្នាក់

នឹងប្រាណអាត្មា

ថាហ្គសសេចក្តី ។

មុខដូចគេពេប

ជល់នឹងជីវី

ក៏អញមិនខ្លាច ។

ដកកក្កក់

ទៅខំនាគរាជ

ភូមិភពនាគា ។

វារឡើងរវើក

រំលងបព្វតា

ពុំដឹងខុសគាប់។

លោតឡើងពីភក់

ដូចមាសទឹកដប់

ដូចរាជសីហា ។

ថយមកចូលចាប់

ថយមករកគាប់

បង់បោយហ្គសស្នា

ហាហ្គសចង្កា

ហាឡើងស្រដី

ទោះទាំងរាជសីហ៍

អ្នកតឯងអំណាច

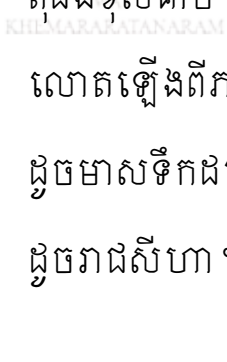
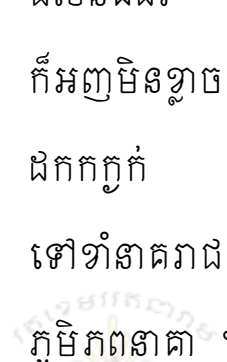
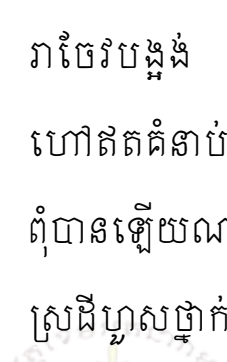
ដណ្តើមយករាជ្យ

មកអ្នកអាត្មា

ហេតុក្តីមាហោ

មើលទៅគួរស្តាប់

រាងអញចម្រប់

៣០- ហាឡើងមិនធូរាន

សួរឱនកុំងើប

ឱក្ខនពន្លក

ច្បាប់នេះប្រសើរ

មួយសោតឯស្បែង

នឹងកើតទុក្ខក្រោយ

សប្បាយធ្វើស្រែ

សប្បាយបានស៊ី

មួយសោតឯស្រី

ចេះរៀបចេះចំ

៣៥- នាងនេះឈ្មោះអ្វី

ម្តោះហើយនឹងកើត

ស្តីមិនប្រមាណ

សួរស្លៀមកុំថា

សួរកាប់កុំដេះ ។

ច្បាប់នេះបាយក

ហោមហារីសេស

នឹងច្បាប់នេះណា ។

សប្បាយចង់លេង

នឹងអស់ទ្រព្យា

បង់មានយាទគាប់ ។

ចំការជួញប្រែ

សប្បាយបានទ្រព្យ

សប្បាយយីនយួរ ។

ចេះលើកយសប្តី

ចេះសមចេះគួរ

រកឈ្មោះពុំខាន ។

មុខមាត់ប្រិមប្រិយ

ទ្រព្យផងពុំខាន

ព្រៀងលានគេទាយ ។

នឹងអង្គអាត្មា

សួរវាយកុំយារ

សួនកុំប្រហែស

ក្លនអើយកុំធ្វេស

នេះឯងលោកថា

នឹងកើតនិន្ទា

នោះមានគេរាប់

សប្បាយនោះគាប់

ចេះគិតចេះគួរ

អ្នកផងនឹងសួរ

សមជាអ្នកមាន

ព្រោះពាក្យសន្តាន

វិធានព្យាមនុស្ស

ពុំដែលនឹងផ្អែង

ពាក្យព្រេងលោកថា

ពាក្យលោកទំនឹម

កុំអួតកុំអាង

កុំដើរផ្ទះគេ

កុំដេកផ្តាប់មុខ

មានទោសនឹងគេ

៤០- ខ្លួនទាបកុំតោង

ចាស់កោងកាន់ប្រត់

ខ្វាក់ឆ្លុះកញ្ចក់

ខ្លួនអួតនឹងផ្លោះ

ពុំដែលនឹងខុស

មិនជិតមិនឆ្ងាយ

គួរគិតកុំឆ្ងល់ ។

លោកនឹងឧបមា

មិនមានឱ្យសល់

នឹងពាក្យនេះណា ។

ដើរកុំមើលរាង

ប្លាសពេលវេលា

ទ្រព្យគេទាំងឡាយ ។

កុំដើរពានថ្នក

កុំឱ្យនិយាយ

កើតជាទោសធំ ។

ដៃខ្លីកុំឈោង

អួតអាងប្រគំ

ប្តីពកយកខ្យល់ ។

ដកកក្កក់

រំលងលើគល់

ចង់បានប្រេងលាប ។

ប្លាសនឹងទំនាយ

អ្នកជងទាំងឡាយ

ឱ្យគិតឱ្យយល់

ក្នុងអើយកុំឆ្ងល់

មើលអង្គអាត្មា

កុំទៅធានា

ថាឯងសប្បាយ

ដើមគេនឹងក្លាយ

ស្រវាឱបភ្នំ

ក្នុងអួតផ្តុំ

ហាក់ឯងមើលយល់

ទំពែករកកល

ក្លែងចង់រាំ

ក្រោកឡើងទន្ធាំ

កេងកោងអាបឡាប

ថ្លង់ចង់ស្លាប់ប្រៀង

ផ្ទៀងផ្អងទន់ទាប

ដៃតូចខ្លួនទាប

ចង់ឈោងចាប់ផ្តាយ ។

កូនអើយចូរស្តាប់

ពាក្យនេះមហាគាប់

គ្រប់តួទាំងឡាយ

បាគិតរំពឹង

ជញ្ជីងឱ្យឆ្ងាយ

កុំធ្វើរាយមាយ

នឹងច្បាប់នេះណា ។

មួយសោតគេប្រាប់

ថាបាពុំគាប់

ទោសដល់អាត្មា

កុំបារភិតភាំង

ស្តុតស្តាំងកាយា

ប្រាណប្រុងឥរិយា

ស្មារតីឱ្យនឹង ។

៤៥- រិះរកគំនិត

ជុំយោបល់គិត

ទង់ទាញសន្លឹង

ប្រាជ្ញាមួយកាត់

ចាត់ឡើងឱ្យដឹង

ចំណេះមួយនឹង

ធ្វើហាក់មិនភ្លឹក ។

កូនអើយលោកថា

ពាក្យលោកឧបមា

ដូចគជសារសឹក

កាំភ្លើងដៃជុំ

ពុំដែលនឹងភ្លឹក

ដេញដាលគគីក

គគុកបោលចូល ។

ធម្មតាអ្នកជា

អ្នកមានប្រាជ្ញា

សន្តានត្រកូល

ឱ្យគិតជញ្ជីង

រំពឹងឱ្យមូល

ប្រាជ្ញាឱ្យចូល

ចងចាំទុកនៅ ។

កុំអួតកុំអាង

កុំកាច់កុំកិន

កុំរៀសកុំរៀន

គ្នាបានជាខុស

៥០- ចូលសឹកកុំញោច

ជាគ្រូអាត្មា

កុំអួតកម្លាំង

កុំអាងជាធំ

កុំចោលផ្លូវរៀច

ក្រែងបង់ឥរិយា

កូនអើយចូរស្តាប់

ឱ្យមើលមារយាទ

កុំភូតបំព្រាង

រអែរអូរ

ប្រាប់ឱ្យកើតទោស ។

កុំបៀតកុំបៀន

ឱ្យមានសន្តោស

ជ្រួសពាក្យទៅមុខ ។

ជំពាក់កុំបោច

កុំឱ្យលោកអន់

សន្សឹមកុំបោល ។

កុំអាងខ្លួនខ្លាំង

កុំងាយពាក្យពោល

កុំថ្កោលទោសសង្ឃ ។

កុំអាងអំណាច

សក្តាពុំគង់

អាបំឥតប្រាជ្ញា ។

ពាក្យមួយមហាគាប់

មើលសព្វឥរិយា

ជាកាចរៀចត្រង់ ។

កុំឱ្យចៃច្នៃ

កុំនាំពាក្យទៅ

កុំស្តីឱ្យមោះ

កុំហាឱ្យហួស

ខ្លួលកុំចងពន្លឺ

សេចក្តីទម្ងន់

រត់នឹងស្រមោល

ពាក្យព្រេងកុំចោល

ដើរកាត់តម្រង់

លោកហៅថាល្ងង់

មានមិត្តស្នេហា

ឱ្យដឹងជាក់ជា

ឱ្យសមឱ្យសួន
សីមយកជាមិត្ត

ឱ្យល្អមនឹងខ្លួន
ស្ថិតស្ថេរដ៏លង់

ឱ្យជួននឹងអង្គ
ទៅមកតម្រង់

៥៥-

មិត្រមួយសោតណា
មិត្រមួយឱ្យទោស

ទៅមកកាន់គ្នា
បង្កើតជាទុក្ខ

បង្កើតឱ្យសុខ
មិត្រមួយឱ្យគុក

មិត្រមួយបង្ខំន
ចុះឡើងមិនអាក់

ទៅមកខ្លាន់ៗ
នឹងហិនអាត្មា

ជក់ថ្នាំស៊ីស្លា
ក្លនអើយលោកថា

ឱក្លនពិសី
ទំនីមទំនង

ក្លនប្រុសក្លនស្រី
គន្លងផ្លូវច្បាប់

ស្លនអើយបាស្លាប់
ទុកជាសណ្តាប់

មួយសោតលោកថា
មួយស៊ីមួយដេក

ប្រកក្នុងអាត្មា
មួយដើរឥតខ្ចាត

មានបីពុំឃ្លាត
ស៊ីឥតមារយាទ

ដើរឥតបើគិត
ដេកដល់ថ្ងៃរះ

ពុំត្រូវសណ្តាប់ ។
ដើរឥតគំនិត
ហៅឥតគំនាប់

ហៅខុសនឹងច្បាប់
ចង្រៃអភ័ព្វ

នឹងអាប់អាត្មា ។

៦០- នឹងស្មែងរកទ្រព្យ

ឱ្យកើតតែទុក្ខ

ព្រោះក្តីអភ័ព្វ

ច្បូលក្នុងអាត្មា

ទោះប្រុសទោះស្រី

ប្រកដើរប្រកដេក

ខ្លាចមេខ្លាចបា

នាបីនឹងសើច

អ្នកផងទាំងឡាយ

គេយល់ចំណេះ

៦៥- មានខ្យត់ពុំគិត

ឱ្យចេះរៀបចំ

ចង្រៃអភ័ព្វ

ឱ្យបង់ទ្រព្យា

ហាក់ដូចគេណាយ ។

ចង្រៃនូវអព-

មិនមានទៅឆ្ងាយ

ក្នុងអង្គអាត្មា ។

បើមានប្រកបី

ប្រកស៊ីអាហារ

ឥរិយាមារយាទ ។

ទោះបីធ្វើការ

នឹងលេងមានខ្នាត

ខ្ចីឃ្មាតធ្វើការ ។

ទោះជិតទោះឆ្ងាយ

ជាអ្នករាបសា

ពន្ធយកជាញាតិ ។

យកតែគំនិត

ទុកដាក់ជាខ្នាត

រក្សាទ្រព្យា ។

មិនឱ្យជំនា

កម្មិលសោះសា

មង្គលទាំងឡាយ

ជ្រាបជាប់ក្នុងកាយ

ដូចច្បាប់លោកថា

ជាអ្នករក្សា

មិនមានឱ្យឃ្មាត

ជាអ្នកសង្វាត

គេយល់ឥរិយា

គេនឹងចងជា

ឥរិយាមារយាទ

ឧស្សាហ៍សង្វាត

វិម្ពាយឌីពុក

អស់ទាំងបងប្អូន

ត្បិតកូនសុភាព

គ្រប់អស់បងប្អូន

នឹងបានលើកមុខ

ជីដូនជីតា

សឹងស្រួលច្រូលចិត្ត ។

ជាអ្នករាបទាប

ទោះឆ្ងាយទោះជិត

ដូចជួងចិត្ត ។

ដោយកូនពុំងា

ម្តាយមីងនូវមា

ត្រូវនឹងគំនិត

សឹងបានដូចចិត្ត

៦៨- កូនអើយច្រូរស្តាប់

ទំនីមទំនង

ចងចាំឱ្យខ្ជាប់

គន្លងឧបមា

ជាបទព្រហ្មគីតិ ។

ទុកក្នុងអាត្មា

ទើបចងប្រែជា

បទព្រហ្មគីតិ

១- ឱកូនស្នូនតែមួយ

កូនអើយមាសតាំងចិត្ត

ពាក្យចាស់ពាក្យពីព្រេង

ទោសគេតូចសោតសល់

ច្រូលព្រៃសត្វសាហាវ

ដល់បានស្តុរទឹកឃ្មុំ

បានហើយចង់បានទៀត

មើលយល់តែខ្លួនឯង

ទុកជាត្រួយត្រូលគំនិត

តាំងចរិតគិតឱ្យឆ្ងល់

ទោសខ្លួនឯងមើលពុំយល់

រមិលយល់ប៉ុនទាំងភ្នំ

រកអំពាវគ្នាមកជុំ

ពួនក្នុងផ្ទះស៊ីម្នាក់ឯង

ទំនៀតបៀតមិនគិតក្រែង

មិនយល់គេឯទៀតផង

។

។

។

។

៥- នឹងស៊ីចង់ពិសា

យល់នាមថាជាមង

យល់តាថាជាដួន

យល់ពីរថាជាមួយ

យល់ទោសថាជាគុណ

យល់ល្អថាអាក្រក់

ស្លៀកស្បង់មិនកោរសក់

យល់សេះថាជាលា

នេះពាក្យលោកពីព្រេង

យើញ្ញូកកុំថាផ្ទុល់

១០- អ្នកប្រាជ្ញកាន់ពាក្យទៀង

កុំដើរផ្លូវបំពាន

ពាក្យនេះពីព្រេងព្រឹទ្ធ

កុំអួតអាងអាត្មា

ដេកយប់កុំដេកយូរ

បើស៊ីកុំតាមឃ្លាន

លើកជាក់តាមកម្លាំង

ប្រើគេប្រើឱ្យជា

ទោះដើរក្បែរសាត់

ខ្លួនទំពាឱ្យហ្មត់ហ្មង

យល់ឯជងថាជាក្លាយ

យល់ឯកូនថាជាក្លាយ

យល់ឯព្រួយថាជាសុខ

យល់ឯបុណ្យថានរក

យល់លាមកថាជាផ្កា

ឆ្លុះកញ្ចក់ធ្មេចនេត្រា

យល់គជាថាកណ្តុរ

អ្នកណាឈ្ងៃងប្រាជ្ញាយល់

ក្រែងកំហល់កំហុសមាន

កុំឱ្យស្លៀងពាក្យបុរាណ

ពាក្យអ្នកចាស់លោកដៀលថា

គួរឱ្យគិតពិចារណា

ថាចំណេះចំណាំមាន

ខ្លាចក្តីទូរដ៏នដល់ប្រាណ

មើលប្រមាណអស់គ្នា

កុំភើចខ្លាំងយឺដល់ស្នា

កុំសសន់រាន់សៅដៅ

គិតឱ្យគ្រាន់សឹមដើរទៅ

- កុំឱ្យអាប់អាស្រូវ កើតដំណៀលដល់អាត្មា ។
- ១៥- កុំយល់ឆ្គិនជាសៅ កិច្ចក្នុងក្រៅមានតម្រា
- កុំអាងតែប្រាជ្ញា ចោលក្បួនច្បាប់លោកព្រេងនាយ។
- ស្រដីឱ្យស្រួលស្រេច គិតសេចក្រេចកុំគិតងាយ
- រំពឹងគិតឱ្យឆ្ងាយ យល់លង្វែកសព្វនានា ។
- ពាក្យព្រេងលោកស្រដី ថាកុំបីចញ្ជីមខ្លា
- ពាក្យព្រេងលោកឧបមា គិតត្រង់ណាធ្វើឱ្យបាន ។
- កាន់កពស់ឱ្យខ្ជាប់ ខ្លាចក្រឡាប់ខាំឯប្រាណ
- អូសទូកកុំឱ្យល្អាន ទឹកថ្លាសោតកុំឱ្យល្អក់ ។
- ស្លឹកឈើឥតកម្រើក បើកក្រើកត្បិតខ្យល់បក់
- ទឹកថ្លាស្លឹកបើល្អក់ ត្បិតរលកខ្លាំងសោះសា ។
- ២០- យល់តូចកុំអាលខំ គួរសន្សំយកជាគ្នា
- បានច្រើនកុំអាលពារ សន្សំមតិចៗរៀងទៅ ។
- អ្នកមានរក្សាខ្សត់ ដូចសំពត់ទុំពីក្រៅ
- អ្នកប្រាជ្ញរក្សាខ្លៅ ដូចសំពត់នូវសំប៉ាន ។
- អ្នកខ្ពស់រក្សាទាប ដោយសភាពធម៌បុរាណ
- អ្នកឆ្អែតរក្សាឃ្លាន នាអ្នករុងរក្សាឆ្មារ ។
- រក្សាទៅមករឹង ឥតកំដឹងអស់អម្បាល

ចំណេរចេរកាន់កាល	ដូចរបងស្រាស់បន្លា	១
កុំស៊ីឆ្អែតតែឯង	មិនគិតក្រែងអស់ភ្នំភ្នំ	
គេឃ្លានក្នុងផ្ទៃផ្សារ	ឱ្យភីវ៉ាបានឆ្អែតផង	១
២៦- កុំមានចិត្តលលើ	ពីងក្រពើឱ្យចម្លង	
កុំកាប់ឧសរបង	រាំងចំណេរឯរាត្រា	១
មានទូកឱ្យមានថ្កោល	មានបង្គោលមានយុថ្កា	
ទាំងពួរទាំងច្រវា	ជើងចែរណាំឱ្យសព្វគ្រប់	១
ប្រយ័ត្នក្រែងព្យុះខ្យល់	បក់បោកដល់នឹងទល់ទប់	
ប្រយ័ត្នប្រយោជន៍គ្រប់	ទើបហៅជាក់ជាគំនិត	១
ពាក្យព្រេងគិតគួរចាំ	ដូចបណ្តាំបណ្តាំចិត្ត	
ពាក្យព្រេងគួរឱ្យគិត	គិតរំពឹងឱ្យគ្រប់គ្រាន់	១
ពាក្យនេះជាសណ្តាប់	ទុកជាច្បាប់ទៀងជាក់ស្មាន់	
ពាក្យនេះជាកំណាត់	កុំណាត់នៅពុំឃ្លាតឃ្លា	១
៣០- តែងតពាក្យទៅទៀត	កុំបៀនបៀតអ្នកព្រឹទ្ធា	
កុំសង់ផ្ទះបៀតធ្លា	ស្រីសាធារណ៍ពុំគង់ទ្រព្យ	១
ស្រីស្រាលខ្លៅប្រថីណ្ណ	ស្តីជញ្ជាន់ថាពុំគាប់	
ពាក្យនេះឥតគេរាប់	ពាលវែងស្អប់ពាក្យមេបា	១
ប្រឡែងវែងច្រើនឈ្មោះ	ពាក្យទ្រគោះច្រើនគេថា	
កំណាញ់កើតនិទ្ទា	នឹងសាធារណ៍ពុំគង់ទ្រព្យ	១

ក្នុងកាចវែងចាញ់ម្តាយ

ខ្ញុំទ្រព្យគេកញ្ចប់

អ្នកទាបវែងស្អប់ខ្ពស់

អ្នកខ្សត់ស្អប់អ្នកមាន

៣៥- អ្នកខ្លៅវែងស្អប់ចេះ

អ្នកខុសវែងស្អប់គាប់

ពាក្យនេះអស់ម៉្លេះហើយ

គ្រាន់បានប្រៀនប្រដៅ

ពាក្យនេះស្មើខ្លួនហើយ

អស់អាថ៌ឱវាទទាន

ពាក្យពាយងាយគេវែងស្អប់

រកគេទៀតគេថាគ្មាន ។

ត្បិតពីងយសគេពុំបាន

ត្បិតពុំបានឱ្យពីងទ្រព្យ ។

ត្បិតតម្រិះគិតគំនាប់

ត្បិតគេរាប់តែអ្នកត្រូវ ។

ក្នុងចៅអើយយកទុកទៅ

តក្កនចៅដៅសន្តាន ។

ក្នុងចៅអើយច្រូចប្រាណ

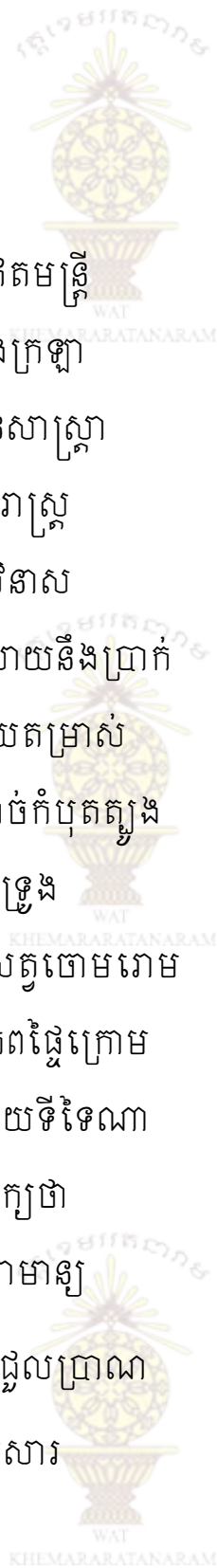
ជាសូរេចម៉្លេះឯងហោង ។

(២២)

ច្បាប់ វិធានបណ្ឌិត

បទព្រហ្មទណ្ឌ

- ១- ព្រះខាន់ហើយឥតស្រោម នាផ្ទៃក្រោមឥតមន្ត្រី
 ក្សត្រិយ៍ពុំចេះគម្ពីរ ស្រីឥតគម្ពីរក្រឡា ។
 កើតមកជាបុត្រក្សត្រិយ៍ ពុំប្រយ័ត្នរៀនសាស្ត្រា
 ពុំរៀនពិចារណា ពុំដឹងក្រុងទុក្ខរាស្ត្រ ។
 ពុំតម្កើងពាក្យពិត បញ្ជាវិធីសីលវិនាស
 យកគលាយកប្បាស កុំយកមាសលាយនឹងប្រាក់ ។
 ប្រើគ្រាប់ឯត្រាជូ កុំបង់ផ្លូវដោយតម្រាស់
 កុំជិះរទេះចាស់ បាចសាចខ្សាច់កុំបុតត្សង ។
- ៥- ជាក្សត្រិយ៍ពុំរៀនធម៌ ពុំដោះសាជីដីទ្រូង
 រាស្ត្រទាស់នឹងចំកោង អាក់ចិត្តខឹងសត្វចោមរោម ។
 នឹងកើតក្តៅក្រហាយ ទុក្ខអន្តរាយភពផ្ទៃក្រោម
 រាស្ត្រផងនឹងខឹងចោម ជ្រោមខ្ចាត់ខ្ចាយទីទៃណា ។
 វិមិត្រសង្សារស្នេហ៍ កុំបីប្រៃកែពាក្យថា
 ស្រឡាញ់នូវសត្វា កុំបីស្អប់ឱ្យសាមាស្ស ។
 អ្នកកាចសរ^(១) ពើក្តី សឹងអប្រិយរំជួលប្រាណ
 កើតទោសអាត្មាមាន គំនូរខុសជាអសារ ។

- ទោះឆ្លងព្រះគង្គា
 ពារសឹកដេញប្រហារ
 ១០- ប្រទះទាំងទាកឈ្លើង
 ចំរូងច្រូងបន្លា
 ខ្មោចរក្សាគ្រឹះស្ថាន
 បិតខ្លែងប្រែក្តាត់ក្តៅ
 ទាំងនាយពុំរក្សា
 អស់ញាតិពុំបន្លើង
 ពីងថ្លោលៗសោតបាក់
 ពីងបុណ្យបាបកំបាយ
 កុំឱ្យចង្វាចឹក
 អភ័ព្វនៅសាំទាំ
- ១៥- នូវកើតឯហោចហ៊ាន
 អំពើដីលាមក
 ដូចពាក្យនៃមនុស្សផង
 ពោលពាក្យពារបំពាន
 ពានរពុំដែលស្ម័គ្រ
 រីឯមៀមនិងក្អែក
- សាត់អាត្មាកណ្តាលវាល
 រត់ចេញទៅប្រទះខ្លា
 សឹងជាប់ឡើងខាំអាត្មា
 ជាប់ដោយជើងជាន់ជិតដី
 ទោសនឹងមានភូមិលំនៅ
 សឹងហ្មងសៅធ្វើទោសយើង
 បៀនបិណ្ណកុំឱ្យថ្លើង
 សឹងរត់ចៀសចេញទៅឆ្ងាយ
 ទូកពំនាក់ភ្នកព្រាត់ព្រាយ
 សាត់គប្បាយដោយខ្យល់នាំ
 ស្ងួរចុះទឹកក្រពើខាំ
 ជាទុក្ខសោកនៅស្លេកស្លក់
 ត្រមោចក្ស័ណ្ឌរឹងអាក្រក់
 នូវកើតទោសជាសាមាស្សៈ
 ស្រដីឆ្លងឥតប្រមាណ
 ពុំរំពឹងឯក្រោយភ្នែក
 ស្រីសាធស័ក្តិពុំដែលស្រែក
 ពុំដែលរួមទ្រទំគ្នា

ទោះអ្នកជាតិព្រេងព្រីទូ

គួរចងចិត្តស្នេហា

យកខាលដងសំណ

រលាយឯខាលភាណ

ចារិះវីតបុរាណ

សរពើពិតកេរសព្វស្ថាន

ដោយចិត្តឆតិតឱ្យបាន

សឹងពុំបានបង់ខាលសោត

២០- ប្រទះបោះកាំបិត

បង់ពីរប្រការសោត

កុំកាន់ពាក្យអសត្យ

ដីលោកបរលោកា

កុំពោលពាក្យមុសា

ចំពួកសត្រូវផង

កុំពោលពាក្យបំពាន

ទុយ័សពិតពុំជា

យកខ្មោចគេមកយំ

ពុំនិរពុំប្រពៃ

បង់សុចរិតនៃអ្នកសោត

ត្រូវដំនៀលលោកនិន្ទា

ប្រុងប្រយ័ត្នអង្គអាត្មា

បរិបូណ៌បានសុខស្លឹកហោង

វាទវាចាឱ្យមានហ្មង

តែងយកទោសនៃអាត្មា

តែងនឹងមានដំនៀលថា

នូវខ្មាសមុខឯងសព្វថ្ងៃ

មើលផ្សំថ្នាំព្យាធិហ័នហៃ

ពុំបានជាប្រយោជន៍អង្គ

២៥- ធ្វើគុណកើតជាទោស

យកប៉ុយទៅគ្របភ្លើង

អណ្តើកអម្ចាស់មាន

ក្រូចជូរពុំជូរក្លាយ

យកឈ្លើងប្រោសក្នុងអន្លង់

គុណប្រឡូងអម្បោះផ្កាយ

បរិណល្លានពានយកស្មោរងាយ

ពុំប្រយ័ត្នគេយកបាន

។

។

។

។

។

។

។

។

។

ហេតុចិត្តពុំគិតថ្លៃ

អ្នកថ្លោះយសពីប្រាណ

អ្នកខ្ជិលចង់តែសី

រក្សាច្រើនជាងយ

ជីវីសារចូលទៅ

ទាំងគុម្មល្អិតដោយជើង

៣០- អំពៅអំពល់អស់

ទាំងស្រែចំការគ្រង

អ្នកខ្លាចអ្នកអាងហ៊ាន

កម្លាំងមានស្មើថៃ

រីឯជាទាហាន

សន្សឹមរកសីស្លា

ដូចស្បែកខ្លាទទួរ

កាលស្លាប់គេលះលាត់

ដូចពុតពាលពុំជា

ថងតប់ដាលវាយចង

៣៥- ដូចខ្លោងកន្ទុយស្តែ

យកប្រេងទូនរីតទង់

អំពីព្រៃពន់ប្រមាណ

ចិត្តពុំក្បានពុំរសាយ ។

អ្នកអប្រិយគេមើលងាយ

ទ្រព្យខ្ចាត់ខ្ចាយរង្គោះឡើង ។

ក្នុងអំពៅនោះរលើង

នៃជីវីសារចូលហោង ។

រលើងឬសទាំងគុម្មផង

ហ៊ានលំនៅឥតអាស្រ័យ ។

ស្រដីរានពួតជើងដៃ

ទើបបើអ្នកអាងសាធារណ៍ ។

ស្ងៀមនៅហ៊ានពុំចរចា

លុះសឹកដល់បន្លឺមាត់ ។

សឹងសាយគួរគង់ពុំបាត់

លាយយល់ស្នាត់ដូចដែលហោង។

កុំផ្ដន្ទាទោសទណ្ឌផង

ពុំចេះចោលពុតបាត់បង់ ។

ទោះនូវប្រែពត់ពុំត្រង់

រោលភ្លើងពត់ពុំត្រង់បាន ។

ដូចពុទ្ធពាលសក់ឡក់

យល់ធម៌ដ៏បូន្មាន

ទឹកប្បូរចេញចូលណា

ជាញាតិសន្តានស្រាប់

អ្នកតូចតិចមេត្រី

ទ្រព្យធននាយពុំគង់

ទោះបីយល់គេខុស

យល់ប្លែកប្រើប្រយ័ត្ន

៤០- ទោះបីជាតិអ្នកចេះ

ប្រើធ្ងន់ប្រើដោះសា

វិពាក្យពាលកម្ដៅ

នាំពាក្យទៅនិយាយ

អម្ចាស់អ្នកប្រើទៅ

ស្វែងទ្រព្យសរពើអ្វី

ប្រើទៅជាវាជទូត

ចេះចាំនូវអស់អាថ៌

ជាវាជបុរោហិត

ពុំមានប្រព្រឹត្តក្រុម

ចិត្តអាក្រក់ធ្វើលីកលាន

ចិត្តពុំចូលពុំចង់ស្លាប់ ។

ដោយច្បាប់ថាលោកប្រើត្រាប់

គួរបីត្រាប់អំពើពង្ស ។

ចងជាក្តីមែនគ្នាចង់

បទបំណងឯងឱ្យបាត់ ។

កុំប្រទូស្តប្រទះមាត់

គួរលែងសាធសេចក្តីធម៌ ។

មានចំណេះអាងដឹងអាថ៌

ដោយសណ្តាប់ព្រះធម៌ស្រាយ។

ពុំដឹងជ្រៅដោយបរិយាយ

ដើរប្រាប់ប្រាយឱ្យអប្រិយ ។

វិលវិលនៅពុំខ្លាចក្តី

អង់អាសនីទ្រព្យសាធារណ៍ ។

ចិត្តពុំស្ងួតធ្វើក្រៅសារ

ជាវាជសារទូរាគមន៍ ។

វាជបណ្ឌិតគ្រូហោរធំ

លោភក្រែកលែងអ្នកសាមាណ្យ។

៤៥- ទោះគេស្រឡាញ់ហោង
 បណ្តាញហឫទ័យក្បាន
 ទោះចេះក្តីកិច្ចកល
 អប្រិយប្រើចៀសចេញ
 ពុំគួរយកខ្លួនគប់
 កុំសេពអាស្រ័យប្រាណ
 កុំយកពងមាន់ផ្លើ
 អ្នកដំកុំផ្លើដែក
 កុំបីយកសំរិទ្ធី
 រឹងអ្នកចំការ

៥០- ទោះស្រូវភោជ្ជសាលី
 កុំមានចិត្តសើវើ
 បញ្ជើបួនប្រការ
 កុំមានពាក្យអប្រិយ
 កាលក្អែកចេញអីលុះ
 មានសីករកអាសា
 ទឹកឡើងស្រមោចលង់
 ស្រមោចក៏អន្តរាយ

ប្រើចេះស្នងស្រលាញ់ថ្នាន
 សមស្តេហាមិត្រមេត្រី ។
 ប្រើចេះយល់អាថ៌នោះមិញ
 ទូរទីឆ្ងាយឱ្យបាត់ជាន ។
 គួរតែស្អប់ហេតុសាមាណ្យ
 ពាក្យដំនៀលត្រូវឯភ្នែក^(១) ។
 ពូជ័លើសំបុកក្អែក
 អ្នកប្រមឹកកុំផ្លើស្រា ។
 ផ្លើអ្នកស្និតនោះពុំជា
 កុំយកគ្រាប់ត្រសក់ផ្លើ ។
 ទុកកុដុម្ពីក៏នោះយាត់ប្រើ
 យកមកផ្លើនៅជលស័យ ។
 ពិចារណាឱ្យអស់ក្តី
 ខ្លាចចំណេរដំនៀលថា ។
 វាត្រីនោះមៀមភោក្តា
 ទៀបអាត្មាកុំឃ្លាតឆ្ងាយ ។
 លុះចំណង់ត្រីសប្បាយ
 លុះចំណេរចំណាប់ល្អ ។

លុះទឹករឹងស្ងួតទៅ
អនេកអនន្តរ

៥៥-

នេះមានពៀរវេរា
សព្វហ៊ានកុំកន្លង
បានឆុកបទវាទី
ហេតុចិត្តរៀចរង្វេង
រឺអ្នកខ្លួញខ្លួលខ្សោយ
ពាលាអន្តពាល
ទោះបានសត្វបក្សី
រឺក្តីដឹងសព្វអង្គ

ប្រើត្រាប់ឯតាំងយូ
កុំយល់មួយកណ្តាប់

៦០-

កុំយល់សសោភា
បន្តិចនេះប្រពៃ
ទោះបីដំរីបាត់
តាមនឹងដំរីហើយ
ទោះទូកជាប់សាត់សោះ
នេះពាក្យព្រេងលោកថា

ត្រីជងនៅអាត្មាមរណ៍
លុះចំណេរស្រមោចស្នង ។

ពីបុរាបុរាណហោង
ហេតុចំណងពីព្រឹទ្ធព្រេង ។

បានជាក្តីបទចិត្តឯង
បង់ទ្រព្យឯងបទចិត្តស្រាល ។

កុំបីឱ្យកាន់នូវការ
កុំឱ្យធម៌ឥតចិត្តចង់ ។

ប្រក្រតីតិចស្លាប់បង់
ប្រើគិតផ្សងគំនិតច្បាប់ ។

ក្រងគ្រូពុំគួរត្រាប់
ជាមួយនឹងកំបង់ដៃ ។

កុំបីថាជាខ្មៅក្រៃ
គួរត្រាប់កុំបីភ្លេចឡើយ ។

លោកប្រើស្អាត់វាជាត្រើយ
កុំបីដើរនឹងជើងលា ។

យកទូកស្មោះទៅតាមគ្នា
ទូកជាច្បាប់តម្រាប់កេរ ។

វិអ្នកមានប្រាជ្ញា

ទុក្ខសោកភ័យចំណេរ

ស្រុកមានសឹកកុំបី

វិខ្លួនកំព្រាប្រាណ

៦៥- ចោរក្មួយចាំប្លែប្លន់

ខ្លួនឯងឥតបើជាក់

តំបន់នទីជ្រៅ

ទឹកហូររំពងត្រែង

ក្រពើក្រពាពាំង

ចាំចាប់ដោយបំណង

ជីវិតជសារធំ

ច្រើនរត់ចៀសចេញវៃ

កម្លាំងតិចពិតអង្គ

ទើបបានខ្លួនទុព័ល

ព្រះធម៌នេះជាច្បាប់

អ្នកផងចាំបានបរិ-

សង្សារាយល់ពុំថេរ

ប្រើផ្តាច់ផ្តិលនិរាសស្ថាន ។

ទៅជួញខ្ចីរកធនធាន

ក្ររក្សានូវមាសប្រាក់ ។

ឥតតំបន់ណានឹងលាក់

សារពើទ្រព្យបាត់អស់ឯង ។

កុំងូតនៅម្នាក់ឯងលេង

កុំបីអាលចុះទូកឆ្លង ។

សាហាវចាំសព្វព្រែកផង

បីដូចខ្យល់នឹងភ្លើងព្រៃ ។

ឧទារជុំជាញាជល់នៃ

កុំយកខ្លួនទៅទប់ទល់ ។

ឯងថាអ្នកឯណាយល់

លុះនៅដួលអាត្មាមរណ៍ ។

ប្រសើរគាប់ឱ្យអស់នរ

ប្លណ៍ដល់ត្រីពិធីស្នគីហោង ។

(២២)

ច្បាប់ ត្រីនេតិ

បទភាគគតិ

១- បពិត្រមហារាជ
ទំនីមទំនង

ទ្រើសទ្រង់អំណាច
នេះហោងជាច្បាប់
នៃនរជនជាតិ ។

អញ្ជើញស្តេចស្តាប់
ទុកជាសណ្តាប់

និរុត្តរកណា

នឹងចូលទៅជា

វររាជអមាត្យ

សេនាមន្ត្រី

ករីជាអាទិ៍

រៀនច្បាប់ជាខ្នាត

បម្រើព្រះបាទ

ព្រះបរមនាថ

អធិរាជចមបៅ

ឱ្យសមឱ្យល្មម

នឹងក្សត្រានៅ

ឱ្យឡើងគាល់ហ្វោ

មួយនោះព្រះអង្គ

ក្សត្រាទ្រើសទ្រង់

គ្រងផ្ទៃក្រោមក្រាស់

គួរមានមនោរម្យ

សុខសមសោមនស្ស

រៀនឱ្យច្បាស់លាស់

គ្រង់ច្បាប់នេះណា ។

៥- អស់មុខមន្ត្រី

ដោយព្រះបាលី

នាសតិរាជា

បើមុខមន្ត្រី

ពុំពិចារណា

នឹងក្សិណក្សត្រា

ពុំលែងឡើងហោង ។

ត្បិតមុខមន្ត្រី

លោកោចង់បាន

រាស្ត្រដូចមច្ចា

បើប្រែជាភ្នំ

មន្ត្រីយោធា

វិអស់រាស្ត្រផង

មួយ កុបុត្តិ

បើមានកូនកាច

១០- មួយ កុភូមិ

នៅភូមិអាក្រក់

មួយ កុគេហំ

នៅផ្ទះអាក្រក់

សេនាបតី

បំពានរាស្ត្រផង

អង្គឥតអាស្រ័យ ។

មន្ត្រីសេនា

ក្រែក្រៅវិស័យ

អង្គឥតពំនាក់ ។

បីដូចព្យគ្យា

ចរចូលពីងពាក់

យង់ឥតករុណា ។

នាសតិធនំ

កំណាចហើយណា

កដក្តីសន្តាន ។

នាសតិធនំ

នោះនឹងកើតមាន

ពិតពុំប្រពៃ ។

នាសតិវិជំ

នឹងកើតហ៊ានហៃ

អាប័ឥតមង្គល ។

ពុំដោយគន្លង

រាស្ត្ររឹងក្តៅហោង

ដូចគង្កានៃ

រាស្ត្ររឹងកើតភ័យ

និងពស់ពញាក់

ក្សិណប្រែជាយក្ខ

បទបន្លែថា

សឹងវិនាសប្រា-

វិនាសធនធាន

ព្យាធិបៀតប្រាណ

បន្លែនេះនៃ

ប្រាជ្ញាញាណញេយ្យ

កើតកេរ្តិ៍អាប់យស

ហើយគេដឹងថា

ឯសុមន្ត្រី

បើមុខមន្ត្រី

តម្រង់មហាក្សត្រ

អស់វាស្រ្តមណ្ឌល

១៥-

ឯសុបុត្តិ

មែនមានគំនិត

ឯសុភូមិ

ល្អហើយនោះនឹង

ឯសុគេហំ

ល្អហើយនោះនឹង

ដោយនូវពាក្យមនុស្ស

ផ្ទះអាក្រក់សល់

ដោយពាក្យគេថា ។

ដោយអាថ៌បាលី

មែនមានប្រាជ្ញា

ស្រ័យគ្រប់ប្រការ ។

សោយរាជសម្បត្តិ

សកលបរិពារ

ដល់តិចឡើយហោង ។

រុខ្សីកុលំ

ល្អឥតឯហ្មង

បួនសាច់សន្តាន ។

រុខ្សីធនំ

ចម្រើនធនធាន

ដូចចិត្តប្រាជ្ញា ។

រុខ្សីវិជំ

ចម្រើនប្រាជ្ញា

ពិតពុំកម្រ ។

គេដើរមកយល់

កើតអតមង្គល

រុខ្សីរាជា

ដឹងអស់អធ្យា-

ក្សេមក្សាន្តភពភារ

សឹងអស់រង្គាល

ថាបើកូនផង

សឹងចម្រើនបង

ថាទោះភូមិស្ថាន

សារពើសឹងបាន

ថានៅគ្រីហា

សារពើប្រាជ្ញា

ទោះអ្នកជំងឺដើរ
ចម្រើនស្នូស្តី
ច្បាប់នេះត្រកាល
ទ្រង់ព្រះតម្រិះ

គេសឹងសរសើរ
ចម្រើនមាត់ម-
សើរផ្ទះនោះនៃ ។

ថាផ្ទះនោះល្អ
នុស្សជំងឺគេសរ-
បរមក្សត្រិយ៍ថ្លៃ
ទុកក្នុងហឫទ័យ

២០- បពិត្រព្រះបាទ
ជាតិជាតិសួរ
យកព្រះប្រាជ្ញា
ត្រេកត្រិះកម្រាប

សូមព្រះភូបាល
ត្រិះដោយញាណញោយ្យ
ជាច្បាប់ទៅហោង ។

លើសលោកកន្លង
ព្រះអង្គជាច្បង
ថ្លែងព្រះយោបល់
ឱ្យនិរព្វសន្តិ^(១)សល់

ទុក្ខរាស្ត្រទាំងឡាយ
ព្រះឱស្មបណ្តាំ

ព្រះបរមនាថ
កំពូលរាស្ត្រជំងឺ
ឯងឥតផ្ទឹមដល់ ។

យកព្រះញាណថ្លា
អ្នកបាបកំហល់
បានដូចប្រាថ្នា ។

បពិត្រមហារាជ
អញ្ជើញស្តេចស្តាប់

យកព្រះញាណថ្លា
អ្នកបាបកំហល់
បានដូចប្រាថ្នា ។

ក្នុងក្រៅបន្ទាយ
ទុកលើសិរសា
លើរាជមន្ត្រី ។

បានដូចប្រាថ្នា ។

សព្វព្រះមាត្រា
ទម្ងន់អាជ្ញា

ទ្រើសទ្រង់អំណាច
ជាច្បាប់គម្ពីរ
ថ្កល់ថ្កើងចំពោះ ។

ចេស្តារិទ្ធិ
សព្វព្រះវេណី

១- ព្យសន៍ ទុក្ខ, អំពើអាក្រក់, សេចក្តីវិនាស,

បី ៗ អសារ

ម្ដេចហៅអសារ

បីៗឥតការ

ឥតការដូច្នោះ

ទេទៅឥតត្រើយ ។

បីៗសូន្យសោះ

ម្ដេចហៅសូន្យសោះ

២៥- នាហៅអសារ

ពុំសងគុណគេ

មានទ្រព្យឥតការ

អ្នកឯទៀតឡើយ

ពិតពុំស្រោចស្រង់ ។

ពុំធ្វើបុណ្យឡើយ

ញាតិឯងជាត្រើយ

នាហៅឥតការ

ចាំសីលាចារ

មោះឥតពាក្យត្រង់

ចិត្តចង់បានបុណ្យ

ពុំប្រណិប័តន៍សង្ឃ

ចង់យសបានអង្គ

ពិតពុំខុស្យាហ៍ ។

នាហៅសូន្យសោះ

ពូធម៌ពីរោះ

ពុំស្តាប់ធម្មា

យល់ក្រឹត្យក្រមច្បាប់

ពុំស្តាប់ក្រឹត្យជា

ដឹងព្រះធម្មា

ពុំធ្វើបរិសុទ្ធ ។

បីផ្គង់ស្នេហា

បីផ្គង់ភរិយា

បីៗផ្គង់បុត្រ

ម្ដេចហៅស្នេហា

ភរិយាបរិសុទ្ធ

ម្ដេចហៅផ្គង់បុត្រ

អស់នីយនេះផង ។

នាផ្គង់ស្នេហា

រស់គាប់ពិសា

កុំភ្លេចឡើយហោង

សំណេះសំណួរ

សាកសួរស្នេហាស្នេង

ឧត្យាតនេះហោង

ពុំបង់ឡើយនៃ ។

៣០- នាផ្គង់ភរិយា

ទោះទ្រព្យរបស់

នាហៅផ្គង់បុត្រ

សិល្បសារពើគាប់

បីៗហ៊ានលក្ខណ៍

ម្តេចហៅហ៊ានលក្ខណ៍

នាហ៊ានលក្ខណា

ពោលឥតគេស្តាប់

នាហៅហ៊ានលក្ខណ៍

មានមហាក្សត្រា

៣៥- នាហ៊ានស្នូស្តី

ស័ក្តិសីងពុំជា

រណ្តាប់គ្រីហា

អម្រស់ទុកដៃ

ពុំឆ្កោយឡើយណា ។

ប្រពៃបរិសុទ្ធ

ជាច្បាប់អាត្មា

ដូចដោយចិត្តថ្លាត់ ។

បីៗហ៊ានស័ក្តិ

ហ៊ានស័ក្តិបង់បាត់

ន័យនេះសោតហោង ។

សរសើរអាត្មា

សួរស័ព្ទសាសង

ឥតគេស្រដី ។

ស័ព្ទគងពុជាក់

ឥតមានក្សត្រី

ហើយគ្មានបន្ទាយ ។

លក្ខណ៍ផ្ទះអប្រិយ

យាត្រាទៀបឆ្ងាយ

អង្គឱ្យអប្រិយ ។

ខ្ជាប់ខ្ជួនប្រពៃ

រក្សាសំចៃ

ឱ្យរៀនសាស្ត្រា

អរឱ្យភរិយា

ហ៊ានស្នូស្តីថ្លាត់

ហ៊ានសូន្យទៀងទាត់

ឯងចេះកន្លង

ច្រូលស្ថានអ្នកជង

ឥតស័ព្ទភេរី

មានរាជធានី

ភូមិសោតរំសាយ

និមិត្តស្តុនកាយ

បី ៗ បាត់ស្មិទ្ធ

ម្ដេចហៅបាត់ស្មិទ្ធ

នាហៅបាត់ស្មិទ្ធ

ធ្វើមុខអាក្រក់

រើន័យបាត់មិត្ត

នាស្ថានលំនៅ

នាបាត់ពន្លឺ

ឥតសាច់ឥតញាតិ

៤០- បីបាត់ខុនណាង

ម្ដេចបាត់ខុនណាង

នាហៅបាត់ខុន

ពុំស្តាប់អម្ចាស់

បីៗបាត់មិត្ត

បាត់មិត្តមេត្រី

បាត់បង់នោះណា ។

ពោលពាក្យខុសចិត្ត

កុហកមុសា

បាត់ស្មិទ្ធពុំមាន ។

ពោលពាក្យពុំគិត

ពុំទៅមកថ្ពាន

មុខពុំឱ្យយល់ ។

ភ្នែកពិតពុំភ្លឺ

ស្តាប់ស័ព្ទស្តាប់សួរ

វិញ្ញាណឯងអាច ។

បីៗបាត់ជាង

បាត់ជាងឯងអាច

ទាំងបីនេះណា ។

ណាងនេះជាមុន

យប់ថ្ងៃឡើយណា

ស្រដីឡោះឡោះ ។

បីបាត់ពន្លឺ

ពន្លឺរស្មី

ខ្សឹបខ្សៀវដេរថា

ហេតុនោះលោកថា

សត្យាសងសាន

ខ្ចីទ្រព្យបង្វាន

ពុំយល់បរិបូណ៌

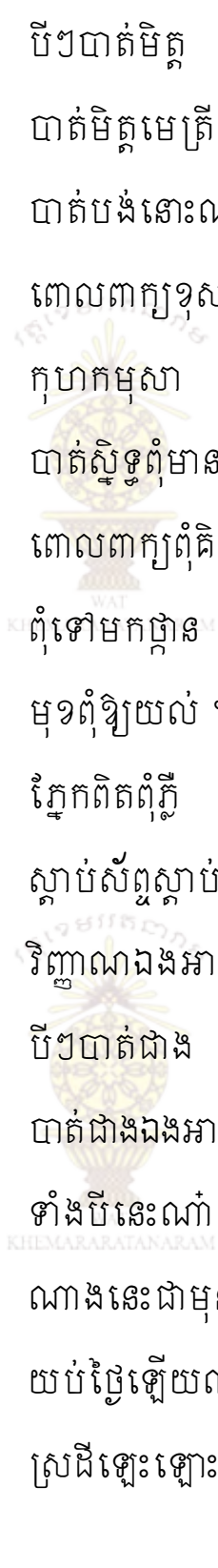
ពិតពុំបរិបូណ៌

បីៗបាត់ប្រាជ្ញ

ម្ដេចហៅបាត់ប្រាជ្ញ

ស្រីមានលក្ខណ

ខ្លួនចាស់ព្រឹទ្ធា

វិបាត់ជាងជាតិ

វាតែងឱ្យឃ្នាត

នាបាត់ប្រាជ្ញប្រុះ

ពាក្យពុំស្រដី

បីៗបានរស

ម្តេចហៅមានរស

៤៥- ទោះមានរសកាល

អ្នកមានសប្បុរស

រឹសប្បុរិសា

ស្រដីនូវអាថ៌

រិតន្តីនោះ

ពោលពាក្យនូវអ្នក

ធ្វើការឥតខ្ចាត

នឹងខ្ចាតស្ងួសោះ

នឹងក្បួនច្បាប់ឡើយ ។

កាលជំនុំនោះ

តិរិយឥតត្រើយ

មារយាទអប្រិយ ។

បីៗសប្បុរស

សប្បុរសមេត្រី

ចាយចែងចរចា ។

សេពសោយអាហារ

កបរសវាចា

មារយាទប្រពៃ ។

ប្រកបលក្ខណ

ជាធម៌ល្អាសវៃ

មានពិចារណា ។

កាលហ្វូបបាយឆ្ពោះ

មានព្រះប្រាជ្ញា

ប្រណិប័តន៍សព្វកាល ។

ពុំស្រេចការនោះ

ពុំត្រូវចំពោះ

ស្ងៀមស្ងាត់ព្រងើយ

ពុំសេពគប់ឡើយ

បីៗពន្លឺ

ពន្លឺរស្មី

មានរសពិសា

មែនមានភរិយា

មានធម៌សោតនៃ

គាល់អម្ចាស់ថ្លៃ

ទៀងទើបភោក្តា

ប្រកបភរិយា

បី ៗ ហ៊ានហោច

ម្ដេចហៅហ៊ានហោច

នាហៅហ៊ានហោច

គប់នូវអ្នកជីក

បីៗត្រមោច

ត្រមោចឥតការ

ស្រេចស្រាយចេញហោង ។

អសារអសោច

ប្រមីកស្រាជង

ស្រដីមាយា ។

បីៗសាធារណ៍

ម្ដេចហៅសាធារណ៍

ខ្លួនខ្លៅធ្វើឆ្កង

ប្រពន្ធសោតហោង

៥០- នាហៅត្រមោច

ឯងមានរបៀប

នាហៅសាធារណ៍

ប្រពន្ធបុស្សា

បីៗសាមាស្យ

ម្ដេចហៅសាមាស្យ

នាហៅសាមាស្យ

គប់នូវអ្នកពាល

ត្រមោលកណ្ដោច

ឥតប្រៀបអ្នកណា

ត្រមោចសោតសល់ ។

មានព្រៀងឥតការ

អាត្មាទុព៌ល

លើខ្លួនទៀតកូរ ។

បីអន្តរធាន

អន្តរធានកូរ

ពាក្យនេះលោកថា ។

សង់ផ្ទះនាស្ថាន

សាធារណ៍មោហា

ច្រើនបំណុលនៅ ។

កណ្ដែងកំព្រា

ឥតបុត្រស្នូនភ្លា

បំបែកកិច្ចកល

រឹងព្រួតបំណុល

បីៗអាស្រូវ

ម្ដេចហៅអាស្រូវ

ទៀបផ្សារពុំជា

ប្រពន្ធនោះណា

វិអន្តរធាន

ខ្លួនវែងអប្រិយ

៥៥- នាហោរាអាស្រ្វរ

ម៉ែក្មេកពុំជា

បីៗបរលោក

ម្តេចហោរាបរលោក

នាហោរាបរលោក

ខ្លួនសោតពុំខ្លិល

នោះហោរាពុំថោក

អង្គុយខ្ពង់ខ្ពស់

នាហោរាលោកិយ

ពាក្យពោលសត្យា

សង់ផ្ទះនាស្ថាន

មានក្តីអាស្រ្វរ

ប្រមីកស្រាជង ។

សង់ផ្ទះជិតផ្លូវ

មាត់រីងកន្លង

គេលែងទៀតខ្ចី ។

បីៗពុំថោក

ពុំថោកនោះក្តី

គួរដឹងសោះសា ។

រកគ្រូនាលោក

ចាំសីលភាវនា

ពុំដែលជាចំឡើយ ។

រក្សាប្រាណលោក

ម្តើងយសជាត្រើយ

ត្រកូលថ្លៃផង ។

ពុំយល់ឯងក្តី

ចរចាតតប្បាង

សាន្តសមសាទរ ។

នោះនៅជិតផ្លូវ

ប្រពន្ធនោះកូរ

ធ្លានោះសោតហោង

ប្រពន្ធនោះហោង

បីៗលោកិយ

ម្តេចហោរាលោកិយ

ដ៏មានប្រាជ្ញា

ចិត្តថ្លាសទ្ធា

ដំណឹងខ្លួនហើយ

ភរិយាគាប់ហើយ

មានច្បាប់សោតហោង

ពាក្យពីរោះផង

៦០- បី ៗ ប្រាសលោក

ម្ដេចហៅប្រាសលោក

នាហៅប្រាសលោក

ខ្លួនឯងតំរើង

ថោកប្រាណពេកណាំ

អាហារថយផ្លុង

វិប្រាសលោកកូរ

យល់សង្ឃឥតចិត្ត

មានតែបំបាត់

ហៅប្រាសលោកកូរ

៦៥- ព្រះអង្គមហាក្សត្រិយ៍

រើសរកសេនា

បីៗថយថោក

ថយថោកពុំប-

ឱ្យពិចារណា ។

ស្រដីថយថោក

ពាក្យរឺងមហិមា

ពិតពុំប្រណិប័តន៍ ។

ទុរយសអសារ

បម្រុងពីមាត់

ហៅថយថោកហោង ។

គួរនោះពុំត្រូវ

ប្រណិប័តន៍សង្ឃផង

ពុំស្គាល់ឡើយណាំ ។

ជីវិតសព្វសត្វ

គួរនៅឯណា

ការអកុសល ។

សោយរាជសម្បត្តិ

ឱ្យជាសុខពល

ស្នងព្រះនេត្រន៍យន៍ ។

ប្រាសលោកុត្តរ

វិប្បណ៍លោកុត្តរ

ពាក្យនោះពុំជា

យល់ចាស់ព្រឹទ្ធា

អង្គុយថយក្តាត់

នេះហោងលោកកាត់

ដោយធម៌ទំនង

សីលទាននោះហោង

ឥតមានមេត្តា

មានពន្ធបីប្រា-

គ្រងរាជ្យមណ្ឌល

ហើយនឹងតម្កល់

ក្រឡាពាសធំ

ស្រាល់រកអ្នកណា

ស្រាល់ទោសស្រាល់គុណ

ស្រាល់បាបស្រាល់បុណ្យ

ស្រាល់តិចស្រាល់ច្រើន

ស្រាល់រឿចស្រាល់ត្រង់

ស្រាល់គាប់ស្រាល់ខុស

ស្រាល់បាញ់ស្រាល់បោះ

៧០- ស្រាល់តឹងស្រាល់ធ្ងរ

ស្រាល់ដើរស្រាល់ដេក

បើមានកង្វល់

បាកុំនោតឆល់

ជាមេកងជុំ

ចេះអធ្យាស្រីយ

ស្រាល់គ្រប់រាជការ ។

ស្រាល់ក្រោយស្រាល់មុន

ស្រាល់ធ្ងន់ស្រាល់ស្រាល

ស្រាល់ខ្លាចស្រាល់ហ៊ាន ។

សង្វាតក្រវើន

ស្រាល់ភូតស្រាល់មែន

ស្រាល់ព្រៃស្រាល់ត្រាញ់^(១) ។

ស្រាល់ស្លាប់ស្រាល់រស់

ស្រាល់ដោះស្រាល់ដេញ

ស្រាល់បាត់ស្រាល់មាន ។

ស្រាល់ឆាប់ស្រាល់យូរ

ស្រាល់ស្រែកស្រាល់ឃ្លាន

ស្រាល់មានស្រាល់ខ្សត់ ។

កលិយុគមកដល់

វិលវល់រន្ធត់

តំអក់តំអឹង ។

ការសង្រ្គាមជ័យ

មានប្រាជ្ញាវៃ

ដើមចុងកណ្តាល

ស្រាល់ប្រាជ្ញស្រាល់ពាល

ស្រាល់អត់ស្រាល់ឃ្លាន

ស្រាល់ដីស្រាល់ដែន

ស្រាល់ឈ្នះស្រាល់បាញ់

ស្រាល់ចូលស្រាល់ចេញ

ស្រាល់ហួសស្រាល់ខៀន

ស្រាល់បង់ស្រាល់បាន

គេប្រាប់ប្រាកដ

កុំផ្សាយរត់

កុំប្រើនវង្វែង

ងងោងងងង

មមីមមមីង

កុំប្រើនប្រទ្ធស្ត

រីងរូសរឺង

កុំខ្ជិលរឺង

តែងដេកនិទ្រា^(១) ។

កុំលោភចង់បាន

ទ្រព្យគេបំពាន

ពន្លឹកសោះសា

កុំរៀនកំណាញ់

ស្វិតស្វាញប្រស្យា

ពុំស្គាល់កាចជា

ពាក្យពេចន៍ទ្រគោះ ។

កុំលេងជាល្បែង

រឺពីងយល់ល្បែង

ពាក្យពុំពីរោះ

ស្រដីឱ្យជាប់

ឱ្យស្រេចឱ្យស្មោះ

កុំធ្វើឡោះឡោះ

សសោះអន្តង ។

៧៥- កុំធ្វើហោងហាង

កុំអួតកុំអាង

ខុសក្តីបំណង

កុំប្រើនក្រអែស

ប្រហែសលេងលង

ឱ្យរៀនត្រងរង

នូវក្តីអំណាច ។

អ្នកណាអាចស្គាល់

អាចដឹងអស់អាថ៌

ជាក់ជាងប្រាកដ

ធ្វើការសង្គ្រាម

ព្យាយាមចំហុត

ពូកែប្រាកដ

ដូចព្រះរាមា ។

ស្តេចផ្កាញ់អសុរ

អស់ឥតសំណល់

ដល់មួយឡើយណា

បើបានសណ្តាប់

ក្រមច្បាប់សាស្ត្រា

ទុកអង្គអាត្មា

ទីទៃគ្រប់ប្រាណ ។

១- ដំណើរដេកលក់ ។

វិញ្ញាបនបត្រនេះណា

ក្នុងអង្គអាត្មា

បើអ្នកឯណា

ជួយជួសសេចក្តី

៨០- ជួយកែឱ្យត្រូវ

ថាច្បាប់បុរាណ

សេចក្តីនេះណា

នេះហោងជាច្បាប់

បើអ្នកឯណា

ជាសណ្តាប់ប្រាណ

ជាអង្គអ្នកប្រាជ្ញ ។

បានមើលអក្ខរា

អស់អាថ៌សេចក្រីក្រ

កុំសើចឡើយហោង ។

តម្រង់តម្រូវ

ពិតពីព្រេងហោង

ព្រេងព្រឹទ្ធិបុរាណ ។

និទានអស់អាថ៌

សណ្តាប់គ្រប់ប្រាណ

និដ្ឋិតិចប់ហោង ។

យកទុកឱ្យបាន

អ្នកនោះនឹងបាន

ថាឱ្យស្រួលស្រេច

ឱ្យទានបន្តិច

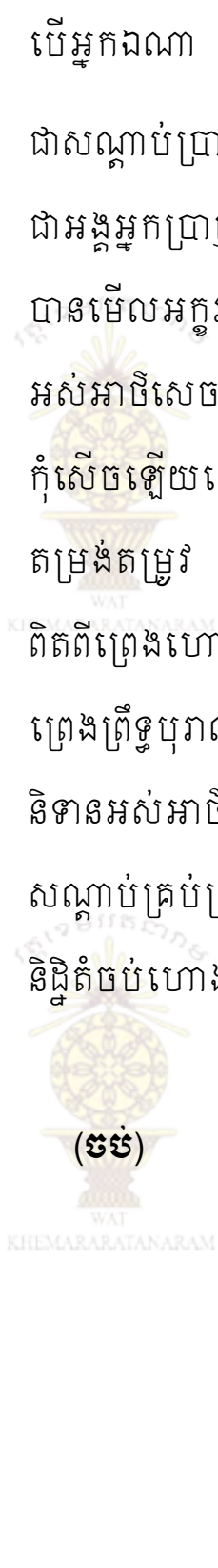
ដោយនូវគន្លង

ឱ្យត្រូវបំណង

ចប់បរិបូណ៌បាន

ឱ្យឱវាទទាន

(២២)

ច្បាប់រាជនេតិ ឬ ច្បាប់ព្រះរាជសម្ពារ^(១)

បទភាគតតិ

១- ហែសាធុជនជង
គម្ពីរវសធម៌

នេះគឺចំណង
អាណាក្រិតិកា
ជនជងត្រងត្រាប់ ។

បទបាលីថា
គួរគប្បីមហា-

ធម៌នេះដំបូន្មាន
ដីលោកបរលោក

រួមរក្សាប្រាណ
ហោរវសពុំស្លាប់

ឱ្យបានក្តីគាប់
ធម៌នេះជាច្បាប់

កុំទុកចិត្តបរទេស
ប្រើស្នំលែងខ្ពស់

កុំទុកចិត្តអភិស្រ្តម៍
រំពឹងឱ្យឆ្ងាយ

កុំទុកចិត្តអភិប្រាយ
ស្តាប់ពាក្យបរិយាយ

កុំងឿងដោយខ្យល់
កុំកាន់ពិសយង់

កុំឱនពាក្យពល
គប់នឹងស្រ្តី

កុំខ្វល់ដោយស្រី
សមណៈជនជី

កុំឱ្យក្តីត្រូវ ។

៥- កុំនៅញាំងឈ្មោះ
កុំដើរពានស្កុន

កុំស្តាប់អសុរោះ
កុំស្តាត់ប្រកផ្លូវ
នៅផ្លូវជីវី ។

កុំស្តាប់អាស្រូវរិ
កុំធ្វើស្រែស្រូវរិ

១- “ ច្បាប់ព្រះរាជសម្ពារ ” ហៅតាមនាមលោកអ្នកតែង គឺព្រះស្រីធម្មរាជា ព្រះរាជសម្ពារ ។

ផ្អែមពីរប្រការ

ចំណីនៅដាល

កុំអាលឱ្យឆឺ

ផ្អែមមួយពាក្យពាល

រែងរាលរកក្តី

ផ្អែមមួយពាក្យស្រី

ស្រដីមាយា ។

ពាក្យគ្រូរែងរឹង

ស្រាវែងស្រវឹង

ពុំដែលពិសា

ពាក្យពិតរែងស្លែង

ពុំពីរោះថា

បណ្តើបមេបា

រែងថាពុំគាប់ ។

ខ្លៅរែងស្តាប់ចេះ

ខ្សត់ឥតចំណេះ

ស្តាប់អ្នកមានទ្រព្យ

ស្រីស្រាលប្រចណ្ណ

រែងស្តាប់ខ្ញុំគាប់

ពាលពិតឥតច្បាប់

រែងស្តាប់ប្រដៅ ។

ចង់បុណ្យបានបាប

ចចើងចង់លាភ

រែងបាត់ធនទៅ

មានៈបាត់មិត្ត

ឥតអ្នកជាដៅ

ក្រេវក្រោធយោរយៅ

រមែងបាត់អង្គ ។

១០- ស្វែងគាប់បានយស

ចង់ស្វែងរបស់

ប្រើចេះផ្គត់ផ្គង់

ចង់ធំកុំអួត

ដើមមានពូជពង្ស

ចង់ឱ្យខ្លួនត្រង់

ប្រើផ្តាប់អ្នកមុខ ។

ខ្លែងហើរត្បិតខ្យល់

នាយប្រើត្បិតពល

រក្សាឱ្យសុខ

ទ្រព្យគង់ត្បិតស្រី

ចេះសំចៃទុក

ផ្ទះធំស្រណុក

ត្បិតភរិយាជា ។

បាត់យសត្សិតខ្លួល
ប្រមាថបាត់បុណ្យ
អត់ឱនឥតទោស
មេត្រីជាញាតិ

KHEMARARATANARAM

បាត់ញាណទានសីល
ខឹងបាត់ប្រាជ្ញា
បាត់ឥរិយាគាប់ ។
ធ្វើចិត្តសន្តោស
រក្សាដល់ស្លាប់
ជាគន្ធពិដោរ ។

KHEMARARATANARAM

ត្សិតសេពសុរា
លេញលេងដៀលថា
បង្កើតជាទ្រព្យ
ចៀសក្តីពុំគាប់

KHEMARARATANARAM

ទឹកបាក់ទៅទាប
ទឹកថ្លាត្សិតរលក

KHEMARARATANARAM

បុណ្យបាត់ត្សិតបាប
ពុំយល់ស្រមោល
ល្មមមាត់ឈ្មានពាន ។

KHEMARARATANARAM

លាភបាត់ត្សិតយោរ
ទោសកើតត្សិតពោល

KHEMARARATANARAM

១៥- ខ្មៅវែងស្អប់ប្រាជ្ញ
ខ្យង់ខ្សោយស្មុតទ្រុឌ

KHEMARARATANARAM

នាអ្នកខ្លួនខ្លាច
វែងធ្វើជាមាន
វែងមើលគេងាយ ។

KHEMARARATANARAM

វែងធ្វើជាបរិក
អ្នកឥតសន្តាន

KHEMARARATANARAM

ទាហានថ្លើងត្សិតសឹក
សិស្សប្រាជ្ញត្សិតគ្រូ

KHEMARARATANARAM

ធ្វើស្រែត្សិតទឹក
ជេរពោលដំរាយ
ប្លឹកប្លឺនខះខំ ។

KHEMARARATANARAM

ត្រឹកពលត្សិតបាយ^(១)
ពលជាត្សិតនាយ

KHEMARARATANARAM

រៀនក្តីគួរគិត
អ្នកជាជាកាច

KHEMARARATANARAM

ចាស់ឥតប្រព្រឹត្ត
តូចប្រែជាធំ
ច្រឡំជាវាស្ត ។

KHEMARARATANARAM

នៅប្រែច្រឡំ
ពង្សពូជឧត្តម

KHEMARARATANARAM

១- ត្រឹក ពាក្យបុរាណ ប្រែថា: ដឹកនាំ, ក្រើនរំលឹក ។

ឃើញសេះជាលា

ក្លានជាទា

ពពាយជាទាស^(១)

សំណាជាប្រាក់

ស្ពាន់ធ្លាក់ជាមាស

បង្ហូរជាជាស

ហេតុនេះគួរគិត

គួររិះរកហិត

ដឹងរសគន្ធន

ពិដោរអសុដោរ

ពីសាសាទរ

ហិតហើយសីមប-

រិកោក្កាភ្និត ។

២០- លឺក្បពាក្យពេចន៍

សាកសួររកសាច់

សន្តានព្រេងព្រីទូ

រករិះកលអ្វី

សុចរិតទុច្ឆរិត

ហើយហោងគួរគិត

ដូចខ្វាក់បាំងស្បែក

មួយដូចតំពែក

ចង់សុំប្រេងលាប

ដូចថ្លង់ស្លាប់ច្រៀង

ទះដៃព្រាកៗ

ដូចខ្លិនអាបឡាប

ចង់ចងក្សិនរត់ ។

ពុតញ្ចាយមានបី

មួយដូចដំរី

សាហារវិតបទ

អាចផ្សះផ្សំបាន

កង្វេរកាន់កត់

ជាលដេញគោតគត់

ប្រាំមួយហត្ថហោង ។

មួយចង់ឈ្នានីស

ចិត្តចង់ចចេស

កុំដោយគន្លង

ពាក្យពោលអ្នកធំ

ច្រឡំសួរសង

ពុំគិតក្តីហ្មង

ចង់ចេរអន្តរាយ ។

WAT KHEMARARATANARAM

WAT KHEMARARATANARAM

WAT KHEMARARATANARAM

WAT KHEMARARATANARAM

WAT KHEMARARATANARAM

WAT KHEMARARATANARAM

មួយស្រីពេស្យា
អំពើទាំងបី

បំពេញព្រហ្មចា-
ហោពិសពុតញ្ចយ
ចៀសកុំបីត្រាប់ ។

វិរ្នសអភិប្រាយ
សាធុសម្មាយ

២៥- ប្រាជ្ញពុំស្មើពុត
មានគុណពុំស្មើ

បម្រើលំអុត
អ្នកមានបុណ្យភ័ព្វ
ពុំស្មើចិត្តជា ។

ពុំស្មើក្តីគាប់
ស្វែងរៀនរកច្បាប់

ស័ក្តិពុំស្មើយស
សួររបង់ធនធាន

អ្នកមានរបស់
កុំខុសអាជ្ញា
កុំឱ្យមើលងាយ ។

ពុំស្មើសក្តា
សួរមានរោគា

សួរសុំកុំយក
ខុសគាប់សួរអត់

គ្នាស្មើកុំរក
កុំឱ្យឲ្យឆ្ងាយ
កុំខ្ជាយសួរស័ព្ទ ។

ដូចបារនិងនាយ
ក្តីសុខុមទាំងឡាយ

ធម៌នេះដំបូន្មាន
សួររបង់ធនធាន

រួមរក្សាប្រាណ
កុំឱ្យខ្លួនស្លាប់
រសធម៌កុំបីរបង់ ។

ឱ្យមានក្តីគាប់
សួរស្លាប់គួរគាប់

បណ្តាំមេបា

អំបូរលោកថា

ទ្វកតាមកំពង់

សំពៅតាមខ្យល់

ចង្អុតតម្រង់
ត្រីវិស័យជាមុខ ។

មេលីម^(១)តែងត្រង់

១- ទង់តូចសណ្ឋានកន្ទុយអន្លង់ សម្រាប់ជាក់នៅចុងជងក្លោង ឬនៅចុងជងទង់ ។

៣០- ដូចចិត្តប្តីជា

ដូចកូនទទួល

បណ្តាំមេបា

ទើងឆីប្រើរក

ពាក្យខុសកុំស្តាប់

លង់កុំស្រដី

ប្រើថ្លឹងឱ្យស្មើ

កុំយកពាក្យស្លោក

មើលភ្នែកជញ្ជីង

កុំយកមណីរតន៍

៣៥- ប្រើដឹងតុលហាប

ទោះដឹងទឹកមាស

ដូចមានភរិយា

យកពាក្យអាពុក

អម្ចាស់ប្រើហៅ ។

អំបូរលោកថា

ទើងស្វែងប្រើទៅ

មិត្រមកជាមិត្រ ។

ក្តីខុសកុំត្រាប់

ខ្សត់កុំទុកចិត្ត

ជាមិត្រមេត្រី ។

ទោះបីនឹងប្រើ

ផ្ទឹមនឹងគម្ពីរ

ផ្ទឹមនូវពាក្យពាល ។

ក្នុងចិត្តឱ្យដឹង

មាសមានជាកាល

នូវបង់សីលធម៌ ។

ប្រើដឹងខ្ពស់ទាប

ពុំចេរនៅថ្ម

ពុំចេរសំបុត្រ

។

នៅផ្ទះស្រណុក

ដូចខ្ញុំឱ្យមុខ

ព្រេងព្រីទ្ធិប្រដៅ

ទើងស្នេហ៍ប្រើហៅ

អ្នកកាចកុំផ្គិត

ពោលាកុំផ្គិត

ប្រើអ្នកចេះក្តី

កុំយកពាក្យដី

ណាធ្ងន់ណាស្រាល

ចិត្តកុំបណ្តាល

មានភ្នែកយល់ល្អ

ទោះដឹងដីស

ធ្វើស្រែមើលស្មៅ

ទោះដឹងពុតជា

ទេពីមើលក្រឹត្យ

ជាងមើលអំពើ

អសារក្តីបី

អង្ករសសុទ្ធ

អ្នកបួសឥតក្រឹត្យ

ភរិយាផុយផាយ

៤០- ផ្ទះភ្លើងមានបី

កូនកាចចចេស

ហោរាប្រើគួរ

បន្ទាត់ប្រើត្រង់

សន្តានមើលដៅ

ពុំចេរពុតត្បូត

ពុំចេរឥរិយា ។

ក្សត្រាមើលប្បទេ

អំពីហត្ថា

មើលនាលំនៅ ។

បណ្តាំមេដី

ចម្អិនឱ្យនៅ

ប្រាជ្ញឥតមានយាទ ។

ចាស់ឥតប្រព្រឹត្ត

ចាយវាយឥតខ្ចាត

ប្រដៅក្របាន ។

អំពើពុតស្រី

ពុំដោយដំបូន្មាន

កុំឱ្យម្ចាស់ប្រើ ។

ភម្ម^(១)ប្រើមូល

ពលផ្ទះគប្បីប្រើ

កុំលែងគប្បីភ្លា ។

បម្រើមើលពុត

ដឹងចិត្តបរិសុទ្ធ

ទាហានមើលចេស្តា

ទោះយកភរិយា

ព្រេងព្រីទូប្រដៅ

ពិសីហើយខ្លៅ

ខ្យង់ច្រើនប្រមាទ

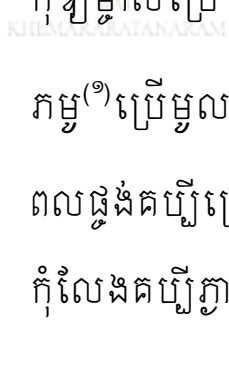
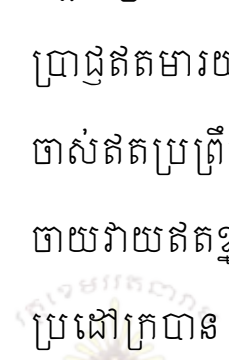
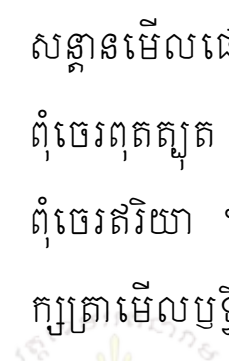
ពពាលសុទ្ធសាធ

ខ្លីឥតប្រមាណ

ខ្ញុំកាចភ្លេសប្រាណ

ស្ទង់ទឹកប្រើស្មើ

ពុំហើយគប្បីធ្វើ

ក្នុងកោតមានបី

កោតមួយពាក្យពិស

ពិសពស់នានា

ត្រង់ពិសពាក្យពាល

ហេតុនោះគួរគិត

ដីលោកនេះគួរ

៥៤- រឿងបរលោក

គប្បីដឹកសត្វតិង្ស-

ពិដោរផ្កាបី

ពិដោរបរិសុទ្ធ

ពិដោរផ្កាបី

ដោយខ្យល់ប្រាសខ្យល់

កោតមួយពួកស្រី

អាស្រ្តវិជេរថា

លោលោភទុជីន ។

កុយខ្នាយទន្លា

រោលរាលពុំស្រន់

ក្រមន្តបោសបាន ។

គួររិះរកហិត

រកអ្នកទ្រង់ញាណ

ជាថ្នាំលោកិយ ។

ចៀសចាកទុក្ខសោក

ពោធិបក្ខិយ

ពិធសម្បត្តិសារ ។

ពិដោរមេត្រី

កុសលសម្ភារ

ដល់ស្និតពុំស្មើយ ។

ក្រែលេងក្លិនភ្នំ

នៅត្រើយឆ្លងត្រើយ

ហោរសគន្លា ។

ស្រដីមាយា

កោតមួយពាក្យពា-

កាលគត់ស្លាប់មន្ត

ស្លូម្បីអស់ជន្ម

ថ្នាំពិសឱ្យស្រាន្ត

សេពសាងសីលទាន

បង់បញ្ចិស្តិយ

អាចនាំដល់ត្រី-

ស្និតសីលាចារ

ពិដោរនេះជាល

ឥតឯល្អឆ្នើយ

ពិដោរពុំស្មើយ

ពិសាដ្ឋៃប្រាំ

ពិសាសីលទាន

ពិសាដ្ឋៃប្រាំ

ត្រីពិធសម្បត្តិ

៥០- ធម៌នេះជាច្បាប់

ក្រអួកណាបាន

គួរចេះគួរចាំ

ធម៌នេះស្មើក្បួរ

អ្នកណាបានស្តាប់

រសធម៌នេះគាប់

ពិសារសធម៌

ទ្រើសទ្រង់ករុណា

ចាចេញមធ្វរ ។

គិតជានាយនាំ

ទិព្វរតន៍អនុកូល

មោក្ខមគ្គាល័យ ។

ប្រសើរមហាគាប់

ប្រាជ្ញាល្អាសវៃ

រសធម៌គាថា ។

គួរតាមបណ្តាំ

អម្រឹតធារា

សាធុប្រោសប្រាណ ។

អ្នកណាបានត្រាប់

ជាច្បាប់ទូន្មាន

ដល់និព្វានហោង ។

ពិសាសត្យា

ពិសារសវា-

ឥន្ទ្រិយទៅចូល

ចំណេរទៅចូល

ឧត្តមពេកក្រែក

អាចដឹងដោយន័យ

ទូលទុកសិរសា

សម្តេចភគវា

អ្នកណាបានផ្សាន

អ្នកនោះស្មើបាន

(២២)

